

VÄRI PINTA

VÄRI JA PINTA ● PINTAKÄSITTELYALAN AMMATTILEHTI 3/2018

Urakoitsija Intiasta

Työselitykset puhuttavat yhä

Miten tuolla hinnalla pystyy tekemään ???

Sinustako Jäsen Liiton jäsenyyden edut - sivut 22 - 23

TIKKURILA

Niin nuyti tähti siitä menen rantaan,
ja löysi näkinkengän, suuren valkean.
Hän astui varovasti hienoon sandaaliin
ja tuumi: löysin ihmeellisen maailman.
Ja hattuunsa hän kaunot kivist kiviin
ja meri oli tyyntä ja yöt koräu...

Odotus
Väntrum 2

VALMISTASOITTEET AUTTAVAT PITÄMÄÄN TYÖMAAN PÖLYTTÖMÄNÄ

UUDET TASOITTEET: PRESTO LF+ JA PRESTONIT 10 + 10

Kohteisiin, joissa halutaan saada aikaan kiinteä ja pitävä pohja laadukkaalle maalaustyölle.

Ei tasoitteen sekoittamisesta aiheutuvaa pölykuormaa eikä hallitsematonta hiomapölyä.

Ohuempien tasoitekerrosten ansiosta sisäilmaan haihtuu vähemmän kosteutta.

PRESTO LF+ yleistasoite

- Harmaa, helposti työstettävä yleistasoite
- Seinä- ja kattopintojen osa- ja kokotasoitukseen
- Myös kipsilevysaumanauhan kiinnitykseen
- Erinomainen tarttuvuus myös aiemmin maalatuille pinnoille
- Täyttökyky 0-6 mm

PRESTONIT 10 + 10 täyttötasoite

- Valkoinen, käyttövalmis ruiskutasoite
- Karkeiden seinä- ja kattopintojen tasoitukseen
- Voidaan käyttää sekä pohja- että pintatasoitteena
- Täyttökyky 0-10 mm
- Helppo työstää

Kaunista puhetta laadusta

Julkisten hankintojen osuus rakentamisessa on Suomessa merkittävä. Jäsenliikkeidemme keskuudessa myös niiden osuus liikevaihdosta vaihtelee suuresti. Kun puhutaan julkisten hankintojen kilpailutuksesta, kääntyy puhe lähes aina tarjousten alihinnoitteluun. Miten sama yritys voi tehdä kriteerit täyttävää työtä voittamalla toistuvasti tarjouskilpailun selvästi halvimmalla hinnalla?

Ei monesti voikaan. Valitettavan usein työn laatu ei vastaa lainkaan sitä mitä on tilattu ja aikataulut viivästyvät.

Nykyinen hankintalaki antaa asiantuntijoiden mielestä hyvät työkalut tilaajalle valita juuri kohteeseen sopivin urakoitsija. Ja valintaan ainakin periaatteessa vaikuttaa muukin kuin hinta. Selvästi halvimman tarjouksen antajalta voidaan vaatia selvitystä miten tarjous on laskettu ja vasta tämän jälkeen tehdään hankintapäätös.

Laatukriteerien käyttäminen on julkisissa hankinnoissa kuitenkin yhä koko lailla puheiden tasolla. Alihinnoitteluun puuttuminen ja laadun painotus on pitkälti kiinni tilaajan tarmosta ja vaivannäöstä. Hankintalaki ei ole este.

Sanotaan, että kehitys kehittyä ja niin tekee myös maallisuus. Alalla on jo pitkään pyritty eroon liuotin-pohjaisista maaleista ja pinnoitteista. Maalareiden työturvallisuus on näin parantunut huomattavasti viime vuosikymmenten aikana.

Nyt Ruotsissa esille nostettu uusi ongelma liittyy sinänsä liuotinvapaiden maalien säilöntäaineisiin. Niiden on joidenkin tutkimusten mukaan todettu aiheuttaneen maalareille erilaisia allergisia reaktioita. Otanta on vielä suhteellisen pieni mutta varmasti lisätutkimisen arvoinen asia.

Yhtenä keinona on esitetty perinteisten luonnonmukaisempien aineiden käyttöä maaleissa. Mutta onko tässä kyse imagosta – siitä kuuluisasta viherpesusta - ja voidaanko teknistaloudellisesti yleensä mennä ajassa taaksepäin? Myös arseniikki on luonnontuote. Kaikki ei ole kaunista ja vaaratonta luonnossakaan.

VÄRI JA PINTA 101. vuosikerta. ISSN 1459-4994. www.varijapinta.fi

KUSTANTAJA Kustannus Oy Hakkuri, Rautatiealaisentie 1 C, 00520 Helsinki

PÄÄTOIMITTAJA Timo Järvinen ote@ote.fi

ILMOITUSMYynti Helsingin Mediamyynti Oy Tuula Mård
040 757 4062 toimisto@helsinginmediamyynti.fi

JULKAISIJA Pintaurakoitsijat ry www.pintaurakoitsijat.fi ja Lattian- ja seinäpäällysteliitto ry www.lattia.net

TUOTTAJA Reima Tylli reima.tylli@varijapinta.fi

PAINO Forssaprint

TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET Päivi Isomäki paivi.isomaki@forssaprint.fi

PAINOS 8000

VÄRI
&
PINTA

TURVALLISET VALINNAT LELUJEN JA KALUSTEIDEN KÄSITTELYYN

Vähäpäästöiset FUTURA AQUA Kalustemaalit ja HELO AQUA Erikoislakka kuuluvat rakennusmateriaalien päästöloukituksen M1-ryhmään ja täyttävät leluturvallisuudirektiivin 2009/48/EY vaatimukset.

FUTURA AQUA KALUSTEMAALI

Vesiohenteinen kalustemaalit puu-, metalli- ja rakennuslevypinnoille sisällä ja ulkona. Maali tasoittuu poikkeuksellisen hyvin ja antaa kovan, kulutusta kestävä pinnan. Sopii kalusteille, listoille, oville ja ikkunoille.

HELO AQUA ERIKOISLAKKA

Vesiohenteinen, monikäyttöinen ja kestävä lakka sisä- ja ulkokäyttöön. HELO AQUA kuivuu nopeasti ja muodostaa kestävä pinnan. Sopii kalusteille, listoille, oville, ikkunoille ja lattioille.

Maalineuvonta 09 5060 9550 (pvm), maalineuvonta@teknos.fi, www.teknos.fi

12

- Meilahdessa sydänsiirtokirurgi kertoi, että on lottovoitto, kun sain uuden sydämen. Urakoitsija Ismo Remula joutui vakavan paikan eteen vuonna 2013, kun hänellä todettiin sydän- ja verisuonitauti.

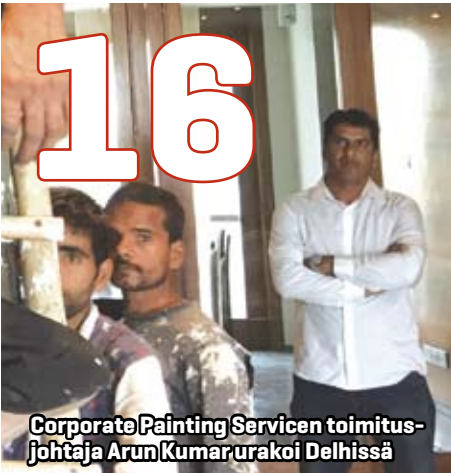
3/2018

VÄRI&PINTA

Pintakäsittelyalan ammattilehti

- 6 Puutteelliset työselitykset ihmetyttävät**
- 10 Maalien säilöntäaineet puhuttavat Ruotsissa**
- 12 Urakoitsija Ismo Remulan monet sydämet**
- 16 Intialaiselle perheyriykselle maine on tärkeintä**
- 22 Näitä Pintaurakoitsijat tarjoavat**
- 24 Tarjouskilpailun oudot kiemurat**
- 30 Uusia konsteja puun suojaamiseen**
- 32 Lakimies**
- 34 Kivenkovaa myymistä**
- 36 Rakennusneuvos Kauko Kinnunen 80 vuotta**
- 42 Palveluhakemisto**
- 44 Jäsenluettelot**
- 50 Maalarilehti 1938**

16

Corporate Painting Servicesin toimitusjohtaja Arun Kumar urakoi Delhissä

Sinustako myös
Pintaurakoitsijain
jäsen?

22

Julkisia kilpailutuksia
voitetaan
epäilyttävillä
tarjouksilla

24

36

Ja alussa oli Trabant.
Kauko Kinnunen 80v.

Puutteelliset työselitykset ihmetyttävät

Puutteelliset ja suorastaan virheelliset työselitykset puhuttavat edelleen. Ongelma tuntuu kärjistyneen tämän vuoden aikana. Mistä on kysymys?

Moni urakoitsija on kokenut, että viimeisen noin viiden vuoden aikana tarjouspyyntöihin sisältyvien työselitysten laatutaso on laskenut.

Varsinkin tämän vuoden aikana on puutteellisiin ja virheellisiin työselityksiin törmätty useasti.

Työselitysten puutteellisuus on johtanut julkisten hankkeiden tarjouskilpailuissa jopa siihen, että tarjouskilpailu on jouduttu keskeyttämään tai tarjousten hintahaitari on venynyt moninkertaiseksi.

Vanhempi korjaussuunnittelija **Ilkka Suikkari** insinööri-toimisto Conditio oy:stä päivittelee esimerkkejä puutteellisista työselityksistä.

– Jos lukee vain, että kaikki puujulkisivut ja puuosat maalataan, niin sen lauseen kun kirjoittaa koneella, niin työ onkin tullut tehdyksi siinä samalla! Se kuulostaa siltä, että on menty vielä vähän alemmaksi kuin missä rima on!

Suikkarista kiire ei ole riittävä selitys huonoille työselityksille.

– Oleellinen osa varsinkin korjaustyön lopputulosta ja hinnan määräytymistä on vaikkapa se, minkälaista maalausyhdistelmää käytetään. Jos selitys on puutteellinen, niin tekijä ei ole lainkaan ymmärtänyt, mistä on kysymys.

Suunnittelutoimisto Conditio on

saanut urakoitsijoilta kiitosta hyvistä työselityksistä.

Kopiokone selityksen takana?

Heka lännen rakentamisen kiinteistö-päällikkö **Rauli Lehtonen** tunnistaa ongelman.

– Eräs tekninen isännöitsijämme kertoi työselityksestä, joka oli niin luokatonta, että siinä oli jopa puhuttu täysin väärästä kohteesta. Itse olen nähnyt esimerkiksi sellaisia, joissa oli vanhoja yhteystietoja. Ei näitä virheitä nyt ihan jatkuvasti tule esiin, mutta silloin tällöin kuitenkin.

Lehtonen tekee tarjouspyyntöjä tilaajan edustajana. Tarjouspyynnöt koskevat esimerkiksi ikkunaremontteja ja julkisivun saumauksia ja ne ovat suuruusluokaltaan yleensä satoja tuhansia euroja. Lehtosella on kokemusta myös urakoitsijana toimimisesta ja siis tarjousten tekemisestä.

Lehtonen harmittelee luokatonta työtä.

– Siinä tarjouspyyntövaiheessahan on rajallinen aika käytössä ja meidän pitäisi voida luottaa konsultteihin - ei ammattimiehen töitä voi aina tarkastaa.

Lehtonen uskoo, että syy ongelmallisiin työselityksiin on yksinkertainen.

– Näyttää siltä, että niitä vain kopioi-

daan. Joudumme jatkuvasti keskustelemaan asiasta omien suunnittelijoidemme kanssa ja palauttamaan niitä.

Henkilöstön laatu ongelmana

Urakoitsijoiden kokemuksen mukaan ison suunnitelutoimistonkin sisällä voi olla hyvin erilainen taso työselityksissä, vaikka on kyse samanlaisesta työstä. Myöskään Lehtonen ei osaa liittää ongelmaa mihinkään tiettyyn toimistoon.

– Tämä voi olla nousukauteen liittyvä lieveilmiö. Kaikilla on paljon töitä ja henkilökuntaa on vaikea saada. Uutta työvoimaa ei aina ehkä ehditä kouluttaa. Yleensä vastaava konsultti ei itse tee työselitysten kaltaisia rutiinitöitä vaan ne jäävät alaisille.

Myös Ilkka Suikkari epäilee samankaltaisten syiden olevan huonon suunnittelutyön taustalla.

– Ei pystytä siirtämään osaamista

”Tarjouspyynnössä luki kuusi kertaa eri kohdassa: vaikka tässä työselityksessä ei ole erikseen mainittu pienehköjä töitä, kuuluvat ne kaikki urakkasuoritukseen.”

uusille - tosin kyllä vakiintuneessa yrityksessä pitäisi osata hyödyntää vanhaa osaamista, vaikka itse tekijä olisikin uusi. Toisaalta ihmiset, jotka hankkeista sopivat suunnittelukoukuksissa, voivat olla erittäin hyviä työssään, mutta sitten itse suunnittelun tekevätkin eri ihmiset, jolloin se ei ehkä olekaan aivan kohteen soveltuvaa.

Suikkari pohtii, pitäisikö tilaajan pyytää referenssejä paitsi yritykseltä, myös työn varsinaisilta tekijöiltä.

Kriteerit osaksi kilpailutuksia?

Voisiko yksi syy työselitysten laadun laskemiseen olla se, että varsinkin julkisella puolella halvin tarjous tulee useimmiten valituksi? Rauli Lehtonen myöntää, että ongelma voi osittain johtua tästä. Hänen mukaansa olisi olennaista saada kehitettyä laatukriteereitä kilpailutuksiin.

– Tiedän, että esimerkiksi vastaavan mestarin koulutukseen ja kokemukseen perustuvaa pisteytystä käytetään. Itse

”Julkisen kohteen työselityksessä luettiin rakentamismääräyksiä ynnä muuta vastaavaa sivutolkulla ja sitten yhdellä lauseella kerrottiin, että maalataan päiväkodin puujulkisivut ja kaikki puuosat. Urakoitsija itse ehdottaa, miten ne tehdään ja millä tuotteilla. Koko paketissa ei siis ollut muuta faktaa kuin osoite!”

emme ole sellaista käyttäneet vähään aikaan, tosin meillä ei ole ollut erityisen isoja hankkeitaakaan hiljattain. Juuri pohdimme erään kollegan kanssa, että pitäisi keksiä joku mittaristo, esimerkiksi vika per käyttötunti. Tahtotila on kyllä kova näiden laadun kriteerien kehittämiseen.

Laatukriteerien kehittäminen ei ole kuitenkaan helppoa.

– Esimerkiksi laatoituksessa kun kaikki käyttävät samoja laattoja ja tarvikkeita, niin miten sen työn laadun tarjouspyynnössä pisteytät etukäteen? Toki isoissa hankkeissa katsotaan liikevaihtoa, henkilömääriä ja niin edelleen, mutta harvoin on ollut varsinaisia laatupainotuksia. Helsingin kaupungilla on sellainen tavoite, että tulevaisuudessa kaikissa kilpailutuksissa tullaan huomioimaan ekologisuus - sekin on tavallaan yksi laatukriteeri.

Hankintalaki ohjaa julkisten hankkeiden kilpailutuksia. Lehtonen näkee siinä ongelmia.

– Hankintalain tarkoituksena on

helpottaa kilpailutuksia ja tehdä julkisen rahan käyttö läpinäkyväksi ja tehokkaaksi. Läpinäkyvyys varmaan toteutuukin, mutta tehokkuus ei - kilpailuttaminen on todella byrokraattista ja hankalaa. Minulla on sellainen tuntuma, että monet yritykset eivät osallistu mielellään julkisen hankinnan kilpailutuksiin lainkaan.

Lehtosen mielestä urakoitsijat saavat osittain syyttää myös itseään kilpailutusten hankaluuksista.

– Valituksia kilpailutuksista tulee todella paljon ja välillä tuntuu, että joku tekee jopa kiusaakin. On sellaisiakin tapauksia, että juttu on mennyt valituksen jälkeen markkinaoikeuteen ja kun me olemme sen hävinneet ja oikeuden osoittamien virheiden korjaamisen jälkeen kilpailuttaneet uudelleen, niin sitten se, joka valitti, ei edes osallistu uuteen kilpailutukseen! Voi vain ihmetellä, mitä valituksen taustalla oli!

Tietotekniikka vai sanktiot ?

Mutta mikä auttaisi ongelmallisiin työselityksiin?

Rauli Lehtonen kertoo keskustelleensa epävirallisesti työselitysten kopioinnista konsulttien ja suunnittelijoiden kanssa ja joidenkin toimistojen edustajat ovatkin myöntäneet ongelman.

Ratkaisuksi kopiointiin on pohdittu esimerkiksi asiakirjapohjaa, jossa olisi valmiina kopioitavat asiat, mutta muuten asiakirja automaattisesti pyytäisi täydentämään tiedot esimerkiksi kohteesta, tilaajasta ja niin edelleen

Ilkka Suikkari kertoo tietävänsä yrityksen, jolla on jo käytössään kuvatuunlainen valmis asiakirjapohja.

Toinen ratkaisu on taloudelliset sanktiot. Niidenkin käytössä on kuitenkin ongelmansa.

– Konsultti on vastuussa vain oman palkkionsa suuruuden verran ja sehän voi olla aika pieni suhteessa aiheutettuun vahinkoon, Lehtonen pohtii.

Lehtonen kertoo tietävänsä hankkeesta, jossa konsultti joutui maksamaan kopioituaan työselityksen.

– Meillä korvauksia ei ole vielä ruvettu penäämään, mutta toki konsulteilla on virhevastuu ja tällaisessa kopiointivirheessä voisi kyllä ajatella, että mennään jo konsultin kukkarolle. Sopimuskonsulttien kanssahan toimimme reklamaatioiden kautta. ■

Varastettu kalusto löytyi GPS:n avulla

Norjalainen yritys Marthinsen og Duvholt onnistui saamaan varastetun kalustonsa takaisin GPS-seurantalaitteen ansiosta.

Oslo lähellä sijaitsevalta työmaalta varastettiin maantiivistäjä. Kalusto vaikutti kadonneen ikuisuudeksi kunnes kalustoon asennettu GPS-seurantalaite lähetti kaksi sijaintitietoa. Työmaajohtaja Yngve Soldal lähti saman tien laitteen ilmoittamaan kohteeseen ja päätyi remontissa olevan Ruotsin suurlähetystön pihalle, jonka edessä seisoivat pakettiauto. Soldal päätteli, että maantiivistäjä on pakettiautossa.

– Istuin parkissa GPS-seurantalaitteen ilmoittaman osoitteen lähellä. Kävelin hieman ympäristössä ja näin Liettualaisen pakettiauton omakotitalon pihalla. Ei jäänyt paljon vaihtoehtoja missä kalustoni sijaitsee, kertoo Yngve Soldal Marthinsen og Duvholtin työmaajohtaja.

Maantiivistäjästä oltiin ehditty poistamaan sarjanumerot sekä muut tunnistusmerkit paitsi ABAX Mini -GPS-seurantalaite, joka oli edelleen kiinnitettyä kalustoon. ABAX Minin ansiosta maantiivistäjä on nyt turvallisesti takaisin Marthinsen og Duvholtin hallussa.

– GPS-seurantalaitteen sekä työmaajohtajan nopean reagoinnin ansiosta saimme kalustomme takaisin. Työmaajohtaja oli soittanut poliisin paikalle huomattuaan kadonneen laitteen. Laitteen arvo on noin 1560 euroa, sanoo Kenneth Lensberg, Marthinsen og Duvoltin projektijohtaja.

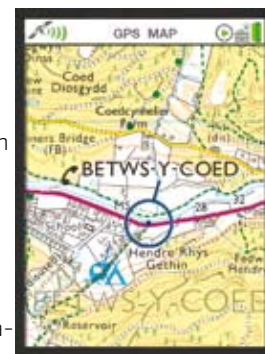
Poliisi pidätti kolme liettualaista ex-rakennusmiestä saavuttuaan remontoitavana olevan Ruotsin suurlähetystön piha-alueelle, minne maantiivistäjän sisältämä pakettiauto oli parkkeerattu.

– Kaikki tunnistusmerkit, jotka olimme asettaneet maantiivistäjäan oli irrotettu. He olivat jopa lisänneet glitteriilmaa peittämään kirjaimet M&D, jotka olimme kaivertaneet laitteeseen, kertoo Lensberg.

– Varkaat väittivät löytäneensä kaluston tien varrelta ja vievänsä sen poliisille, mutta poliisin saavuttua glitteriilmaa oli edelleen märkää.

Marthinsen og Duvolt ei kärsi varkauksista usein, mutta kalustonhallinta tulee silti tarpeeseen. GPS-seurannan avulla he näkevät, missä heidän kalustonsa sijaitsee ja heidän ei tarvitse kuluttaa aikaa niiden etsimiseen.

– Emme koe varkauksia kovin usein työpaikallamme, mutta silloin tällöin kalustoa katoaa työmailta. Kalusto on joko yrityksemme tai muiden alihankkijoiden omistamia. Olemme nyt asentaneet seurantalaitteet kaikkiin koneisiimme, sanoo Lensberg.

Suikkari pohtii, pitäisikö tilaajan pyytää referenssejä paitsi yritykseltä, myös työn varsinaisilta tekijöiltä.

Kriteerit osaksi kilpailutuksia?

Voisiko yksi syy työselitysten laadun laskemiseen olla se, että varsinkin julkisella puolella halvin tarjous tulee useimmiten valituksi? Rauli Lehtonen myöntää, että ongelma voi osittain johtua tästä. Hänen mukaansa olisi olennaista saada kehitettyä laatukriteereitä kilpailutuksiin.

- Tiedän, että esimerkiksi vastaavan mestarin koulutukseen ja kokemukseen perustuvaa pisteytystä käytetään. Itse

”Julkisen kohteen työselityksessä lueteltiin rakentamismääräyksiä ynnä muuta vastaavaa sivutolkulla ja sitten yhdellä lauseella kerrottiin, että maalataan päiväkodin puujulkisivut ja kaikki puuosat. Urakoitsija itse ehdottaa, miten ne tehdään ja millä tuotteilla. Koko paketissa ei siis ollut muuta faktaa kuin osoite!”

emme ole sellaista käyttäneet vähään aikaan, tosin meillä ei ole ollut erityisen isoja hankkeitaakaan hiljattain. Juuri pohdimme erään kollegan kanssa, että pitäisi keksiä joku mittaristo, esimerkiksi vika per käyttötunti. Tahtotila on kyllä kova näiden laadun kriteerien kehittämiseen.

Laatukriteerien kehittäminen ei ole kuitenkaan helppoa.

- Esimerkiksi laatoituksessa kun kaikki käyttävät samoja laattoja ja tarvikkeita, niin miten sen työn laadun tarjouspyynnössä pisteytät etukäteen? Toki isoissa hankkeissa katsotaan liikevaihtoa, henkilömääriä ja niin edelleen, mutta harvoin on ollut varsinaisia laatupainotuksia. Helsingin kaupungilla on sellainen tavoite, että tulevaisuudessa kaikissa kilpailutuksissa tullaan huomioimaan ekologisuus - sekin on tavallaan yksi laatukriteeri.

Hankintalaki ohjaa julkisten hankkeiden kilpailutuksia. Lehtonen näkee siinä ongelmia.

- Hankintalain tarkoituksena on

helpottaa kilpailutuksia ja tehdä julkisen rahan käyttö läpinäkyväksi ja tehokkaaksi. Läpinäkyvyys varmaan toteutuukin, mutta tehokkuus ei - kilpailuttaminen on todella byrokraattista ja hankalaa. Minulla on sellainen tuntuma, että monet yritykset eivät osallistu mielellään julkisen hankinnan kilpailutuksiin lainkaan.

Lehtosen mielestä urakoitsijat saavat osittain syyttää myös itseään kilpailutusten hankaluuksista.

- Valituksia kilpailutuksista tulee todella paljon ja välillä tuntuu, että joku tekee jopa kiusaakin. On sellaisiakin tapauksia, että juttu on mennyt valituksen jälkeen markkinaoikeuteen ja kun me olemme sen hävinneet ja oikeuden osoittamien virheiden korjaamisen jälkeen kilpailuttaneet uudelleen, niin sitten se, joka valitti, ei edes osallistu uuteen kilpailutukseen! Voi vain ihmetellä, mitä valituksen taustalla oli!

Tietotekniikka vai sanktiot ?

Mutta mikä auttaisi ongelmallisiin työselityksiin?

Rauli Lehtonen kertoo keskustelleensa epävirallisesti työselitysten kopioinnista konsulttien ja suunnittelijoiden kanssa ja joidenkin toimistojen edustajat ovatkin myöntäneet ongelman.

Ratkaisuksi kopiointiin on pohdittu esimerkiksi asiakirjapohjaa, jossa olisi valmiina kopioitavat asiat, mutta muuten asiakirja automaattisesti pyytäisi täydentämään tiedot esimerkiksi kohteesta, tilaajasta ja niin edelleen

Ilkka Suikkari kertoo tietävänsä yrityksen, jolla on jo käytössään kuvatuunlainen valmis asiakirjapohja.

Toinen ratkaisu on taloudelliset sanktiot. Niidenkin käytössä on kuitenkin ongelmansa.

- Konsultti on vastuussa vain oman palkkionsa suuruuden verran ja sehän voi olla aika pieni suhteessa aiheutettuun vahinkoon, Lehtonen pohtii.

Lehtonen kertoo tietävänsä hankkeesta, jossa konsultti joutui maksamaan kopioituaan työselityksen.

- Meillä korvauksia ei ole vielä ruvettu penäämään, mutta toki konsulteilla on virhevastuu ja tällaisessa kopiointivirheessä voisi kyllä ajatella, että mennään jo konsultin kukkarolle. Sopimuskonsulttien kanssahan toimimme reklamaatioiden kautta. ■

Varastettu kalusto löytyi GPS:n avulla

Norjalainen yritys Marthinsen og Duvholt onnistui saamaan varastetun kalustonsa takaisin GPS-seurantalaitteen ansiosta.

Oslo lähellä sijaitsevalta työmaalta varastettiin maantiivistäjä. Kalusto vaikutti kadonneen ikuisuudeksi kunnes kalustoon asennettu GPS-seurantalaite lähetti kaksi sijaintitietoa. Työmaajohtaja Yngve Soldal lähti saman tien laitteen ilmoittamaan kohteeseen ja päätyi remontissa olevan Ruotsin suurlähetystön pihalle, jonka edessä seisoivat pakettiauto. Soldal päätteli, että maantiivistäjä on pakettiautossa.

- Istuin parkissa GPS-seurantalaitteen ilmoittaman osoitteen lähellä. Kävelin hieman ympäristössä ja näin Liettualaisen pakettiauton omakotitalon pihalla. Ei jäänyt paljon vaihtoehtoja missä kalustoni sijaitsee, kertoo Yngve Soldal Marthinsen og Duvholtin työmaajohtaja.

Maantiivistäjästä oltiin ehditty poistamaan sarjanumerot sekä muut tunnistusmerkit paitsi ABAX Mini -GPS-seurantalaite, joka oli edelleen kiinnitettyä kalustoon. ABAX Minin ansiosta maantiivistäjä on nyt turvallisesti takaisin Marthinsen og Duvholtin hallussa.

- GPS-seurantalaitteen sekä työmaajohtajan nopean reagoinnin ansiosta saimme kalustomme takaisin. Työmaajohtaja oli soittanut poliisin paikalle huomattuaan kadonneen laitteen. Laitteen arvo on noin 1560 euroa, sanoo Kenneth Lensberg, Marthinsen og Duvoltin projektijohtaja.

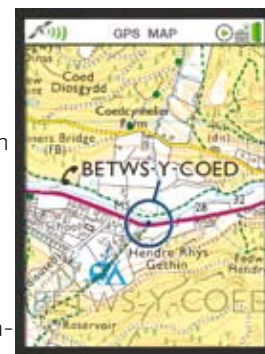
Poliisi pidätti kolme liettualaista ex-rakennusmiestä saavuttuaan remontoitavana olevan Ruotsin suurlähetystön piha-alueelle, minne maantiivistäjän sisältämä pakettiauto oli parkkeerattu.

- Kaikki tunnistusmerkit, jotka olimme asettaneet maantiivistäjäan oli irrotettu. He olivat jopa lisänneet glitteriilmaa peittämään kirjaimet M&D, jotka olimme kaivertaneet laitteeseen, kertoo Lensberg.

- Varkaat väittivät löytäneensä kaluston tien varrelta ja vievänsä sen poliisille, mutta poliisin saavuttua glitteriilmaa oli edelleen märkää.

Marthinsen og Duvolt ei kärsi varkauksista usein, mutta kalustonhallinta tulee silti tarpeeseen. GPS-seurannan avulla he näkevät, missä heidän kalustonsa sijaitsee ja heidän ei tarvitse kuluttaa aikaa niiden etsimiseen.

- Emme koe varkauksia kovin usein työpaikallamme, mutta silloin tällöin kalustoa katoaa työmailta. Kalusto on joko yrityksemme tai muiden alihankkijoiden omistamia. Olemme nyt asentaneet seurantalaitteet kaikkiin koneisiimme, sanoo Lensberg.

Maalien säilöntäaineet puhuttavat Ruotsissa

Liutinvapaiden perinnemaalien myynti kasvussa

Vesipohjaisten maalien säilöntäaineet aiheuttavat Ruotsin ammattimaalareille paljon suurempia terveydellisiä haittoja kuin tähän saakka on uskottu. Kyselyn mukaan jopa 30 prosenttia maalareista kokee saaneensa allergioita, ihottumia ja hengitysvaikeuksia.

Kysely lähetettiin lähes 5000 maalariille, josta runsas 1800 vastasi. Tulos yllätti jopa maalariiliiton. Ilmeisesti pelko hyväpalkkaisen työn menettämisestä on hiljentänyt useimmat vaivojen kiusaamat. Oireita saaneet maalarit joutuvat välttämään monia tuotteita, jopa nestesaippuista ja pesuaineista sekä käyttämään kortisonivoidetta parantaakseen ihottumia ja rohtumia.

Taakkaa lisäävät esimerkiksi hiomapölystä johtuvat hengitysvaikeudet. Hiomapölyn epäillään voivan aiheuttaa sekä syöpää että fibroosia keuhkoissa. Fibroosia ei voi parantaa ja keuhkosityöpä on erittäin vaarallinen.

Maalariiliiton tiedottaja Niklas Holm-

qvist joutui itse lopettamaan työnsä.

–Huomasin haitat koska kaiken aikaa raavin itseäni. Haitat kasvoivat tuntuviksi, hän kertoo.

Holmqvistin mukaan maalariiliitto varoitti ensimmäisen kerran jo vuosittu-hannan vaihteessa maalien säilöntäaineiden haitoista.

Kosmetiikassa rajoitettu -maaleissa ei

Kolmisen vuotta sitten myös Tukholman Karoliininen instituutti kiinnostui maalien haitta-aineista. Se teki viiden muun maan kanssa tutkimuksen 71 vesipohjaisen sisämaalin koostumuksesta. Tutkimuksen kimmokkeena toimi maalariiliiton kysely ja allergisten reaktioiden "epidemia" sekä myös tieto siitä, että

samojen haitallisten aineiden käyttöä kosmetiikassa on rajoitettu.

– Kaikkia säilöntäaineita ei ole edes luokiteltu allergiaa aiheuttaviksi. Valmistajat eivät tee selkoa niistä kuin pakon edessä. Kaikki säilöntäaineet vahvuudesta riippumatta tulisi ilmoittaa. Maalien etiketeissä ja käyttöohjeissa on kuitenkin virheellisiä ja epäyhtenäisiä tietoja eikä säilöntäaineille säädettyjä rajoja aina noudateta, sanoo Karoliinisen instituutin professori ja tutkija **Carola Lidén**.

– Maaleissa käytetään liian vahvoja säilöntäaineita. Jotain ratkaisevaa tulee tehdä. Pelkkä tiedotus ei riitä.

Tutkimus sai vakuutusyhtiö Folksam in teettämään oman tutkimuksen ulkomaaleista. Yhtiön mukaan vain neljä 45 maalista kykeni pitämään homeen ja

levän kurissa, vaikka kaikissa maaleissa on biosidejä. Ne voivat aiheuttaa syöpää, vahingoittaa sikiötä ja luontoa.

Maalinvalmistajat kiistävät

Maalinvalmistajien keskusjärjestö SVEFF'in mielestä riittää että maalarit suojaavat itsensä. Valmistajat haluavat ennen kaikkea myydä maaleja ja he työntävät markkinoille tuotteita kokeilematta niitä, kertoo Niklas Holmqvist.

SVEFF'in toimitusjohtaja **Olof Holmer** luonnehti tilannetta tylästi hiljattain:

– Haittoja liioitellaan. Jos säilöntäaineet olisivat niin vahingollisia kuin väitetään, olisivat ne kiellettyjä.

Toinen, ääneen lausumaton vastaus on, että valmistajat yrittävät koko ajan

kuumeisesti kehittää vaarattomia säilöntäaineita, toistaiseksi kuitenkin ilman tulosta. Tämä kehitystyö saattaa myös selittää lainsäätäjien viivyttelyä myrkyllisten säilöntäaineiden kieltämisessä.

Niklas Holmqvist toteaa, että toistaiseksi liitto joutuu tyytymään tiedotuslehtisen laatimiseen yhteistyössä SVEFF'in kanssa. Lehtinen kertoo maalareille maalien myrkyistä ja antaa ohjeita suojautumiseen.

Maalinvalmistajat, valtiovalta ja maalarit ovat aikaisemmin kyenneet tekemään yhteistyötä vahinkojen estämiseksi, esimerkiksi kun lyijyvalkoinen kiellettiin ja akrylaatin käyttö ilman kaksinkertaista pohjustusta öljyllä tai öljypohjaisella maalilla tehtiin pääsäännöksi. Järjestelmä on toiminut hyvin. ■

Kaikilla valmistajilla on liuotinvapaa maali

Kasvava ympäristötietoisuus ja perinnemaalien vaarattomuus verrattuna akryylimaalien säilöntäaineisiin kasvattavat myyntiä.

– Kuluttajat haluavat ekologisia tuotteita, toteaa myyntijohtaja **Björn Olsen** Engwall & Claessonilta, joka on suurimpia pellavaöljymaalien tuottajia maassa.

Myynnin kasvua selittää myös mielikuvien muuttuminen ja pellavaöljymaalien kehitys. Vanhaan mielikuvaan liittyi pelko lyijyvalkoisen myrkyllisyydestä. Aine tosin kiellettiin jo 1950-luvulla. Myönteisempi suhtautuminen käynnistyi Tukholman valtiopäivätalon kunnostuksesta 1960-luvulla. Maalien kehityksen ansioista taas maalaaminen on helpompaa, kun maaleja ei tarvitse enää ohentaa tuntuvasti ja harjata pintaan.

Maalien kehitys on ollut yksityisten yrittäjien varassa, sellaisten kuin pariskunta **Hans ja Sonja Allbäck**. Allbäckit onnistuivat vuosien kokeilun jälkeen kehittämään tehokkaan menetelmän puhdistaa öljy valkuaisaineista ja muusta kuonasta. Öljystä tulee kevytjuoksuinen ja miltei kuultava, ja se muistuttaa menneiden aikojen auringossa puhdistettua öljyä.

Öljy imeytyy puuhun sellaisenaan niin tehokkaasti, että liuottimia ei enää tarvita. Koska kuona on poistettu, homeella ja levällä on ravintoköyhä kasvualusta.

Allbäckien menetelmä toi heille menestystä. Nykyään heidän maalejaan myydään kymmenkuntaan maahan, myös

Suomeen (Rakennusapteekki). Pariskunta koki parhaimmat tunnustuksensa, kun heidän maalinsa valittiin Versaillesin linnan ikkunoiden kunnostukseen sekä Kanadan parlamenttitalon maalaustöihin.

Muutkin valmistajat ovat kehittäneet samanlaisia tuotteita ja nykyään jokaisella suuremmalla valmistajalla on tarjolla liuotinvapaa maali.

– Eniten kasvaa pellavaöljymaalien käyttö ulkomaalina. Ne ovat taloudellisia, koska ne peittävät erittäin hyvin, öljy imeytyy syvälle puuhun, maalausta on helppo ylläpitää ja se suojaa hyvin, luettelee Björn Olsen.

Ammattikäytössä niitä ja muita perinnemaaleja käytetään silti vielä vähän. Ehkä tarjotakseen vaihtoehdon perinnemaaleille ovat suuret maalintuottajat tuoneet markkinoille hybridimaaleja, eli öljypohjaisia akrylaatteja, joilla vältetään vaatimukselta pohjustaa öljyllä tai öljypohjaisilla maalilla ennen viimeistelyä akrylaatilla.

Pitkä kuivumisaika ja puuttuva ammattikoulutus rajoittavat pellavaöljymaalien laajempaa käyttöä. Uusien, liuotinvapaiden maalien käyttö vaatii kuitenkin etupäässä huolellisuutta.

– Jos erikoistuu perinnemaaleihin, töitä riittää eliniäksi, toteaa Björn Olsen.

Perinnemaalien myyntiosuus Ruotsin maalimarkkinoilla on tällä hetkellä arviolta parin ja viiden prosentin välillä - luotettavaa tilastoa ei ole.

Kahdella sydämellä

Urakoitsija Ismo Remula joutui vakavan paikan eteen vuonna 2013, kun hänellä todettiin sydän- ja verisuonitauti.

Epämääräisten ja rasituksessa esiintyneiden kovien rintakipujen vuoksi Remula kävi Tampereella lääkärikeskuksessa rasiustestissä. Testissä ilmeni muutoksia ja hänet ohjattiin välittömästi TAYS:n ensiavun kautta sairaalaan osastolle. Tarkempien tutkimusten jälkeen lääkärin päättyivät tekemään Remulalle ohitusleikkauksen.

Ohitusleikkaus onnistui, mutta muutaman tunnin päästä leikkauksesta ilmeni komplikaatioita. Uudet, jaloista otetut suonet, eivät toimineetkaan ja Remula vietiin kiireesti uudelleen leikkauspöydälle. Sydän oli pysähtynyt ja suurin osa sydänlihaksesta oli pysyvästi vaurioitunut. Remula jäi sydän ja keuhko -koneen varaan. Lääkärit tekivät nopeasti päätöksen kääntä Meilahden kardiologien puoleen ja kysyä sieltä, olisiko jotain tehtävissä. Päädyttiin sydämensiirtoon ja Remula valmisteltiin Helsinkiin kuljetusta varten. Meilahdesta lähetettiin välittömästi pohjoismaihin hätähaku uudesta sydäimestä.

Lottovoitto kohdalle

Remulalle kävikin harvinaisen tuuri, sillä uusi sydän sykki rinnassa jo kaksi viikkoa sen jälkeen, kun hänellä oli todettu sepelvaltimotauti.

– Meilahdessa sydänsiirtokirurgi kertoi, että on lottovoitto, kun sain uuden sydämen. Monen asian pitää täsmätä ennen kuin siirto voidaan tehdä. Tärkeimpänä kudostyyppit, sitten veriryhmä ja myös sydämen fyysisellä koolla on merkitystä. Jotain vertailukohtaa antaa se, että Suomessa tehdään vuodessa 16-20 sydämensiirtoa.

Remulan mukaan siirron jälkeen ei ole ilmennyt isompia oireita, ja nyt sydän toimii hyvin. Pientä viivettä pumpussa kuitenkin on.

– Se on vähän niin kuin dieselmotor. Jos kroppaan tulee rasiusta, sydän nostaa kierroksia pienellä viiveellä. Se johtuu hermoista. Hermojen sijaan sydän saa tietoa vain itse veren kautta.

Remula kiittää siitä, että yritys jatkoi toimintaansa lähes normaalisti hänen ollessaan sairaalassa. Häntä pidettiin sydämensiirron jälkeen nukutettuna toista kuukautta.

– Kun meikäläiseltä oli tolkkua pois, liike toimi hyvien työntekijöiden ansiosta. Myös paikallinen rakennusurakoitsija hankki meille uusia töitä eli käytti meitä alihankkijoina. Muutkin lähialueiden yrittäjät auttoivat.

Remulan sisko pyöritti yrityksen taloushallinnon asioita, mutta aivan kaikkiin käytännön tehtäviin hänenkään tietonsa ei riittänyt.

– Yhdellä työmaalla piti alkaa tasoitetyöt, mutta sisko ei tiennyt, miten ne oli suunniteltu hoidettavaksi. Hän soitti oman pintaurakoitsijayhdistyksen jäsenille, ja saimekin apua saman tien.

– Kyllähän siinä oli alituinen epävarmuus. Sairaalas-piti opetella uudestaan kävelemään. Aluksi kahden metrin matkakin oli melkein ylivoimainen. Kätet myös tärisivät niin, ettei kirjoittamastani tekstistä meinannut saada selvää. Tietokoneen näppäily ei toiminut alkuun ollenkaan.

Silti Remula kuntoutui verrattain nopeasti. Kokoaikaisesta työkyvyttömyydestä kesti kaksi kuukautta. Sen jälkeen hän oli kolme kuukautta toipilaana, loppuvuoden töissä osa-aikaisesti, ja lopulta hän teki töitä taas täyspäiväisesti.

– Siitä onnittelin itseäni, että olin hoitanut työeläkevakuutusmaksut. Muillekin tiedoksi, että tätä kannattaa miettiä. Ongelmat eivät tule kello kaulassa.

– Meillä on aika minimaalisesti sovittu urakoita tal-

Uusi sydän sykki
rinnassa jo kaksi
viikkoa sen jälkeen,
kun Remulalla
oli todettu
sepelvaltimotauti.

Toimitusjohtaja Ismo Remula Maalausliike Remula Oy

- Liikevaihto 800 000 euroa
- Harrastaa moottoripyöräilyä vaimon kanssa. Kerran kesässä pidempi matka. Mökkeily on Pälkäneelle
- Koulutus tietoliikenneteknikko ja maalarimestarin tutkinto

Ensimmäiset vihjeet maalarin urasta Remula näytti kuusivuotiaana maalattuaan kotitalon seinää. Talo oli keltainen, maali punaista. Nyt sujuu jo paljon paremmin.

viajalle. Toisaalta perinteisesti niin se on ollutkin, etteivät tulevat urakat ole kovin pitkälle täysin tiedossa.

Ura kuusivuotiaana

Maalausliike Remulan osaaminen ja kilpailukyky on pääosin saneerauskohteissa. Uudiskohteissa tyypilliset työmaat löytyvät esimerkiksi päiväkotien ja toimistojen rakennustyömailta. Yrityksessä työskentelee noin 10 työntekijää.

– Vakituksista työntekijöistä vanhimmat ovat olleet töissä 25 vuotta. Kun on pitkäaikaisia työntekijöitä, siinä ehtii oppia, missä kukin on erityisen hyvä.

Ensimmäiset vihjeet maalarin urasta Remula näytti kuusivuotiaana maalattuaan kotitalon seinää. Talo oli keltainen, maali punaista. Eila-äidin tekemä kokovartalon täpättipesu urakan jälkeen ei ollut mieluisa kokemus.

Opiskelut veivät nuoren miehen kuitenkin aivan muulle kuin maalauslalle. Remula suoritti ensin elektroniikka-asentajan ammatillisen tutkinnon ja sen jälkeen Remula opiskeli tietoliikenneteknikoksi. Hän teki töikseen televisio- ja radiokorjauksia. Ohessa hän työskenteli silloin tällöin isänsä maalausfirman töissä.

Remulan isä perusti Pertti Remulan Maalausliikkeen vuonna 1960. Maalausfirmaa pyörittäneelle isällä piti töissään kiireitä, ja hän pyysi Remulaa yritykseen kokoaikaisesti. Remula tuli sinne maalariksi vuonna 1987. Muutaman vuoden päästä isä tarjosi Remulalle osuutta Maalausliike Remula Ky:stä. Vuodesta 2012 Remula on toiminut Maalausliike Remula Oy:n toimitusjohtajana.

Sähköä sivussa

Remulan mukaan häntä kiinnosti sähkö jo pienestä pitäen, mikä ohjasi opiskelujen valintaa.

– Olisi siitäkin voinut ura tulla. Tuli kuitenkin hyvä tarjous näihin hommiin. Tässä näkee kättensä jäljen. On kiva kulkea tuolla, kun näkee, että osa työstä näkyy vähän muillekin. Koulutus ei ole mennyt hukkaan tälläkään alalla.

– Siitä on melkein joka päivä jotain hyötyä. Monta kertaa on käynyt niin, että esimerkiksi henkilönostin tai muu laite ei toimi. Usein pystyn silloin jo puhelimitse antamaan ensiapuohjeita eli mitä asioita pitää tarkistaa. Mekaaniset ja sähköiset ongelmat ovat tuttuja koulusta ja edellisestä työstä.

Remulan mukaan yhtiö tekee kohteita laidasta laitaan, mutta kesäisin enimmäkseen julkisivusaneerauksia.

–Maalausliike Remula Oy tekee tasote-, maalaus- ja tapettitöitä isoista julkisivuista mummon mökkiin. Viimeksi tehtiin teollisuuskohteessa betonikorjaukset noin seitsemänkymmentä metriä korkeaan rakennukseen. Toinen erikoinen työ samana vuonna oli 175 metriä syvän betonikuilun maalaus. ■

– Sydän on nyt vähän niin kuin dieselkone. Jos kroppaan tulee rasitusta, sydän nostaa kierroksia pienellä viiveellä. Se johtuu hermoista. Hermojen sijaan sydän saa tietoa vain itse veren kautta.

Mukaan haluttiin jotain perinteistä . Tehosteväriä käytettiin palokunnanpunaista. Sillä maalattiin muutamia osia julkisivuista.

Janakkalaan energiatehokas paloasema

Remulan yritys osallistui tänä vuonna Janakkalan uuden paloaseman rakentamiseen. Rakennus on Suomen ensimmäisiä energiatehokkaita paloasemia. Rakennukseen asennettiin aurinkopaneelit, maalämpö sekä -viilennys, led-valaistusjärjestelmät ja sähköauton latauspiste.

– Paljon tuli parannusta myös palomiesten työoloihin verrattuna entiseen paloasemaan. Energiatehokkuuteen pyrkivä rakentaminen ei kuitenkaan vaikuttanut paljoa meidän työhön.

Rakennus tehtiin betonielementeistä ja väliseinät olivat kipsilevyjä. Sisäpuolella toteutettiin normaalit tasoitetyöt ja pinnat maalattiin pesunkestävillä

vaaleilla maaleilla.

Työlaitteina käytettiin saksilavoja ja kuukulkijoita. Ulkoa pinnat olivat pääosin betonielementeissä olevia valkosementtipintoja. Osassa oli jätetty tehostemaalaukselle rajatut maalaus-pinnat.

Remula uskoo, että asuntorakentamisessakin tullaan jossain vaiheessa siirtymään valmiiksi pinnoitettuihin elementteihin, ja maalarin apua ei niissä tarvita.

Koko palokuntaprojekti kesti Remulan yhtiöltä noin puoli vuotta. Työmaalla työskenteli yhtiöltä keskimäärin neljä työntekijää.

Intialaiselle perheyrietykselle maine on tärkeintä

Delhiläisen maalauspalveluyrityksen Corporate Painting Servicen eli CPS:n toimitusjohtajan **Arun Kumarin** mukaan hänen asiakkaansa haluavat vain parasta.

// Meillä on paljon ulkomaisia asiakkaita – diplomaatteja ja muuta tärkeää väkeä, Arun Kumar kertoo ylpeänä samalla kun valvoo kolmen maalarin työtä.

Corporate Painting Services on saanut toimeksiannon Delhiläiseen asuntoon amerikkalaiselta diplomaattiperheeltä, joka halusi maalauttaa koko 500 neliön vuokra-asunnon seinät uudestaan.

– Urakka on vähän normaaliurakkaa suurempi, koska maalattavaa pintaa on näin paljon, hän sanoo.

Kumar esittelee mielellään yhtä valmistettua seinää.

– Maali kuivuu parissa tunnissa, ja lopputulos on tasainen, hän kertoo.

CPS on Kumarin mukaan perinteinen yritys. Miehen isä perusti yrityksen noin 15 vuotta sitten huomattuaan, että Delhissä riitti paljon ulkomaalaisten vuokraamia asuntoja, joihin asukkaat halusivat perinteisten valkoisten seinien

sijaan muitakin värejä.

Kumarin isä toimi aikoinaan suunnittelutöissä mutta yrittäjäksi lähteminen viehätti. Rahaa yrityksen perustamiseen lainattiin sukulaisilta ja ensimmäiset urakat tulivat puskaradion kautta.

– Hoidamme seinän käsittelyn sen hionnasta viimeiseen maalipisaraan asti. Teemme myös pienimuotoisia korjauksia tarvittaessa mutta pääasiassa keskitymme maalaustöihin, hän sanoo.

Kumar on selvästi ylpeä yrityksensä ammattitaidosta.

– Pystymme laskuttamaan enemmän kuin perusmaalaukset, koska työn jälki on aina priimaa, hän sanoo.

Parhailtaan CPS:llä on meneillään viisi eri maalausprojektia. Keskimäärin asiakkaalta laskutetaan työstä 200-500 euroa, riippuen sen suuruudesta.

10 000 rupialla (eli noin 130 eurolla) saa pienikokoisen asunnon maalattua katosta lattiaan, maalit mukaan lukien.

Kilpailu on maalausallalla kovaa,

koska toimijoita on satoja tuhansia koko maassa, ellei miljoonia.

CPS:n suurin menoerä on maalit.

– Käytämme vain korkealuokkaisia, myrkyttömiä ja lyijyttömiä maaleja, jotka ovat kalliita, hän sanoo.

Pohjois-Intian kostea ilmasto luo omalta osaltaan haasteet maaleille ja pintakäsittelymateriaaleille.

– Intialaiset maalit sopivat parhaiten, sillä ne on luotu tähän ilmastoon, sanoo Kumar.

– Tuontimaalit ovat lähinnä erikoiskäyttöön ja ne ovat meille liian kalliita.

Päiväpalkalla töihin

Kolme maalaria eivät hiiskahda sanakaan kun johtaja on paikalla, vaan he keskittyvät vaitonaisina työhönsä.

Virin, Virendra ja Bahadur ovat keikkatyöläisiä, joille Kumar soittaa aina kun urakka on tiedossa. Maaseudulta kotoisin olevat miehet eivät ole juuri kouluja käyneet.

Kolmikun vanhin eli Bahadur osaa kuitenkin lukea hindiä auttavasti, Virin ja Virendra eivät lainkaan. Englantia eli Intian toista valtakieltä ei puhu kukaan työmiehistä.

Bahadurin perhe asuu pienessä kylässä 150 kilometrin päässä Delhissä, jossa hän käy muutaman kerran vuodessa.

– Lähetän elatusrahaa vaimolle ja maksan lasten koulut, hän sanoo.

Parhailaan Kumarilla on meneillään viisi eri maalausprojektia. Keskimäärin asiakkaalta laskutetaan työstä 200-500 euroa, riippuen sen suuruudesta.

Bahadur osaa lukea hindiä auttavasti, mikä auttaa maalien kanssa.

Myös perheettömät Virin ja Virendra ovat muuttaneet Delhiin työn perässä.

Asetelma on tyypillinen Intian suurkaupungeissa. Kouluttamattomat miehet lähtevät maaseutukylistä suuriin kaupunkeihin työn perässä. Monet löytävät tilapäismajoituksen slummeista tai jopa rakennustyömaan kyljestä.

Intiassa on työvoimaa tarjolla yllin kyllin ja työn teettäminen edullista. Korjausalan keskipalkka Delhissä on muuta maata korkeampi, eli noin neljä euroa päivässä. Minimipalkka on lähinnä vain teoreettinen käsite Intiassa. Koko maan keskiansio on noin 150 dollaria kuukaudessa.

Työläisten palkka maksetaan poikkeuksetta käteisellä.

Intiassa ei työttömyysturvaa tunnetta lainkaan. Etenkin nuoren ihmisen työttömyys koetaan häpeäksi perheelle ja perhe voi helposti leimautua laiskaksi, työtä pelkääväksi.

Palkkaa ei myöskään heru, jos työntekijä sairastuu.

Ala ei ole valvottu vaan kuka tahansa voi laittaa rakennus- ja korjausyrityksen pystyyn.

Harmaa talous kukoistaa. Arviolta noin 80 prosenttia Intian työvoimasta kuuluu harmaan talouden piiriin. Säänöstely ja valvonta puuttuu, juuri harmaan talouden toimijoiden ansiosta.

CPS:n Kumarkin vaivautuu selkeästi kun häneltä työntekijöiden kysyy palkasta.

- Palkka on sen mukainen mitä markkina sanelee. Lisäksi pyrimme antamaan töitä samoille ihmisille, eli yritämme parhaamme mukaan taata työllisyyden. Välillä se ei onnistu.

Intiassa on tyypillistä, että rakennus- ja korjausalan työntekijät otetaan töihin päiväpalkalla. Jos töihin ei tulla, siitä ei myöskään kerry palkkaa.

- Palkalla tulee hädin tuskin toimeen, mutta parempi on tehdä töitä kun olla ilman töitä, Virendra sanoo.

CPS:llä on toimistossa viisi palkkalistoilla mutta tarvittaessa löytyy nopeasti vaikka sata uutta.

- Työtä pitää kyllä valvoa pitää jatkuvasti, koska työmoraali on vähän niin ja näin. Myös oma-aloitteisuutta ei ole, eli jos emme vahdi niin se seinä jaa maalaaamatta, Kumar sanoo.

- Vahinkoja syntyy tietenkin mutta yrityksellemme on tärkeää että asiakas on tyytyväinen, joten pyrimme korjaamaan virheet, hän jatkaa.

Työturvallisuus on myöskin yleisesti ottaen heikkoa Intiassa. Rakennustelineet ja tukivälineet väsähtään kotitekoisesti bambusta ja narusta ja minkäänlaisia maalisuojaimia tai turvavaatteita ei käytetä.

Rakennusalan ammattitason koulutusta ei maassa juuri ole tarjolla, vaan töihin mennään usein alaikäisenä ja työ opitaan siinä sivussa. Lapsityövoimaakin käytetään jonkin verran, tosin tarkkoja

Delhissä riittää ulkomaalaisten vuokraamia asuntoja, joihin asukkaat haluavat perinteisten valkoisten seinien sijaan muitakin värejä.

tilastoja sektorin lapsityövoimasta ei ole olemassa.

Hierarkia kukkii

Kastilaitos sanelee vielä pitkälle ihmisten kohtelua, vaikka se kiellettiin virallisesti yli 70 vuotta sitten.

Intia on yksi maailman hierarkkisimpia maita, jossa jokaiselle eri projektille värvätään valvoja ja jossa toimitusjohtaja ei koskaan likaa käsiään.

On harvinaista, että toimitusjohtaja edes tulee paikan päälle. Yleensä urakkaa laitetaan valvomaan apulaisjohtaja tai hänen alaisensa. Tyypillistä siis on, että apulaisjohtajia on paljon ja heillä on kaikilla tärkeä tehtävä.

Nytkin Kumar seisoo valkoinen kauluspaita päällä ja valvoo 'pojiksi' kutsuttua työntekijöitään.

Maan korjaus – ja maalaripalvelumarkkina on täysin järjestäytymätön ja se koostuu suurimmaksi osaksi yhden tai muutaman miehen perheyriyksistä. Ammattiliittoja toki on mutta ne toimivat pääasiassa maan eteläosissa.

Kukaan ei tarkkaan tiedä pienten korjaus – ja rakennusyritysten määrää, sillä yhdessä slummissa saattaa olla satoja yhden miehen korjauspalveluita.

Corporate Painting Services on saanut toimeksiannon delhiläiseen asuntoon amerikkalaiselta diplomaattiperheeltä, joka halusi maalauttaa koko 500 neliön vuokra-asunnon seinät uudestaan.

Virin, Virendra ja Bahadur ovat keikkatyöläisiä, joille Kumar soittaa aina kun urakka on tiedossa. Maaseudulta kotoisin olevat miehet eivät ole juuri kouluja käyneet.

Kumarin yrityksen yhteydessä toimii sikäläisittäin hyvin varusteltu maalikauppa. Pohjois-Intian kostea ilmasto luo omalta osaltaan haasteet maaleille ja pintakäsittelymateriaaleille. Yleensä sopivat parhaiten intialaiset maalit. Ne ovat myös halpoja.

Ero logistiikassa verrattuna Suomeen on valtava. Yksi suosituimmista ajoneuvoista on skootteri, joka sopii kaikille kujille ja kaikkeen tarpeeseen: henkilökuljetuksesta maansiirtoihin. Ylikuorma on vain länsimaisten ongelma.

Intiassa kuitenkin toimii muutama koko maan kattava järjestäytynyt toimija eli intialaiset maalijätit kuten Berger Paints ja Asian Paints. Isot yritykset kilpailevat lähinnä julkisten tarjouskilpailujen perässä, tosin viime vuosina on heillekin tullut enemmän talonmaalauksia – ja korjauspalveluita, joita on tähdätty suoraan kuluttajille. Berger on myös ensimmäisenä Intiassa aloittanut maalareiden koulutuksen.

Kumar ei kuitenkaan pelkää kilpailua, sillä hänen mukaan CPS:llä on vankka maine etenkin ulkomaalaisten keskuudessa.

– Monet suurlähetystöt suosittelevat meitä, samoin expat – palveluihin erikoistuneet toimijat. Isäni loi aikoinaan meille vankan maineen luotettavana toimijana ja meille se on kaikkein tärkeintä, hän sanoo.

Digipalveluja ei Intiassa alalla käytetä. Vain harva yritys toimii edes netissä tai mainostaa palveluitaan verkon kautta.

– Meille asiakkaat löytyvät suositusten kautta. Juuri tämän takia pitää valmistaa, että jälki on priimaa, Kumar kertoo.

Kumarin mukaan ulkomaalaisten asiakkaiden kanssa on helpompaa kuin intialaisten.

– Ulkomaalaiset maksavat melkein poikkeuksetta laskunsa ajallaan ja vain harvoin tulee riittävä sovitusta summasta. Intialaiset asiakkaat ovat hankalimpia, he tinkaavat kovasti ja lasku voi jäädä maksamatta, hän sanoo. ■

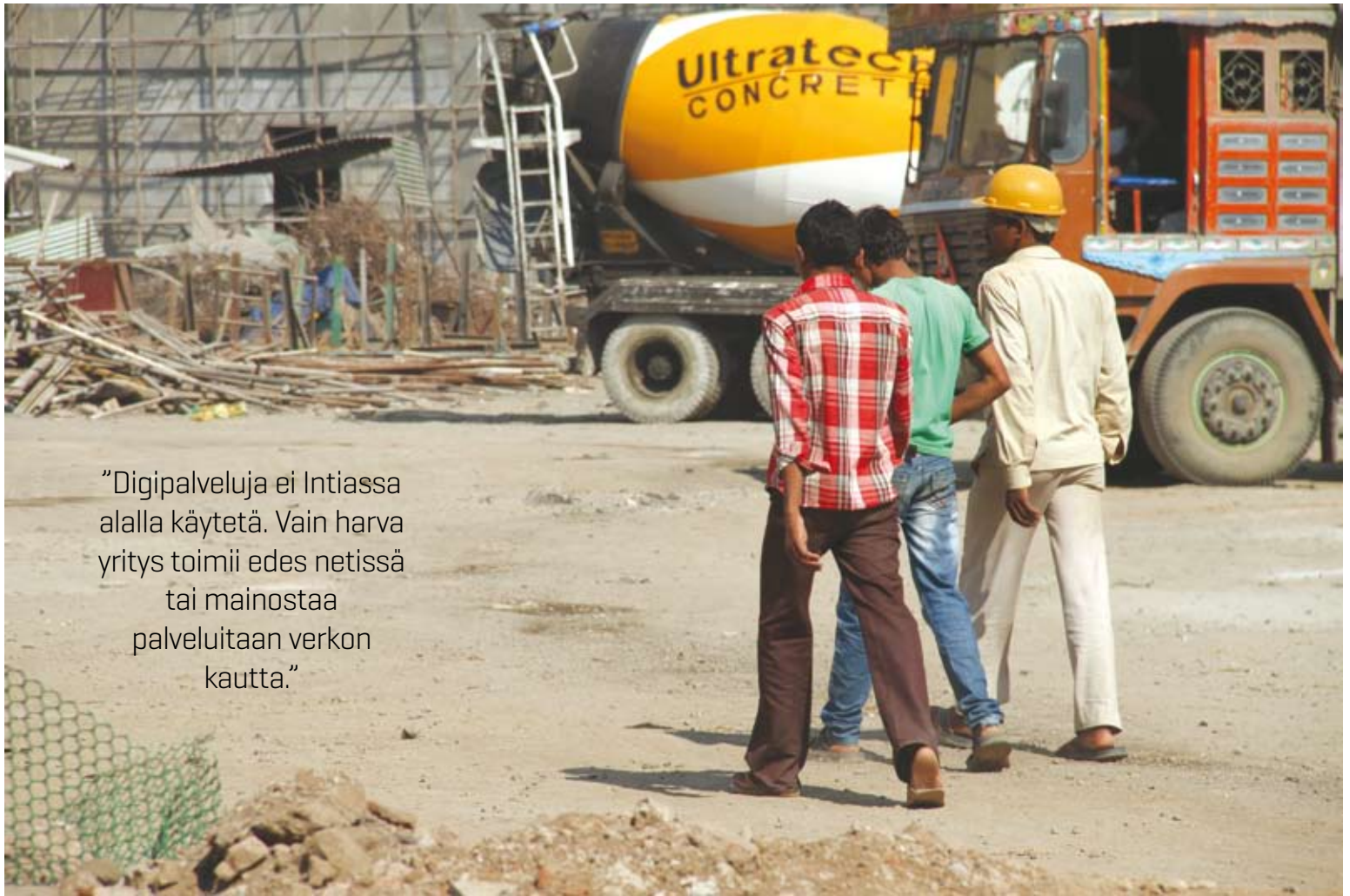
Intia rakentaa

Rakentaminen on merkittävä osa Intian bruttokansantuotteesta. Se työllistää 33 miljoonaa ihmistä.

Intian rakennusteollisuus koostuu näyttävimmillään noin 200 jättyri-tyksestä. Jättien lisäksi on olemassa noin 120 000 kookasta yritystä, jotka kilpailevat julkisista rakennushankkeista. Näiden ohella on satojatuhsia pieniä urakoitsijoita, jotka kilpailevat pienistä urakoista ja alihankinnasta. Tähän joukkoon kuuluu Corporate Painting Service.

Työvoimaa Intiassa on lähes rajattomasti, mutta koulutetusta työvoimasta on suuri pula. Erityinen ongelma on projektinvento-osaamisen puute.

Intialaisten omien tutkimusten mukaan rakennusala kärsii surkeasta tuottavuudesta tai suoranaisestä haaskauksesta, jonka kustannuksia eivät kata edes halvat työvoimakustannukset.

”Digipalveluja ei Intiassa alalla käytetä. Vain harva yritys toimii edes netissä tai mainostaa palveluitaan verkon kautta.”

Työmaiden olot poikkeavat liki täysin suomalaisesta. Suojavälineet ovat arvoesineitä, joita käyttävät usein ne, jotka niitä eivät välttämättä tarvitsisi.

Joillain rakennusalan työpaikoilla on jopa työpaikkaruokala, josta ollaan hyvin ylpeitä.

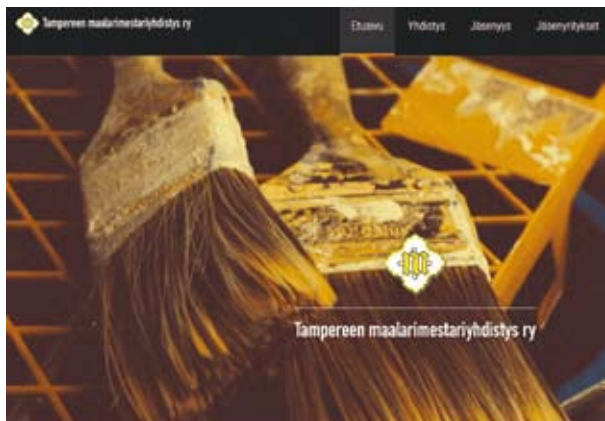
Työvoiman rekrytointi on suoraviivaista. Osa kutsutaan töihin, osa odottelee aamuisin työmaan ulkopuolella, että jos tänään tärippäisi. CPS:llä on toimistossa palkkalistoilla viisi miestä, mutta tarvittaessa löytyy nopeasti vaikka sata uutta.

Mikä on Pintaurakoitsijat ry?

- Pintaurakoitsijat ry on valtakunnallinen työnantaja- ja yrittäjäpoliittinen järjestö.
- Liiton jäsenet muodostavat koko maan kattavan pintakäsittelyalan ammattilaisten verkoston. Kirjo tarjoaa kaikki pintakäsittelytyöt omakotitalojen ja huoneistojen pintaremonteista aina vaativiin julkisivukorjauksiin sekä teollisuuden pintakäsittelyihin saakka.
- Pintaurakoitsijat ry on perustettu vuonna 1912. Liittoon kuuluu 15 paikallista yhdistystä sekä toimialayhdistys Suomen Korroosiourakoitsijat ry. Yhdistysten kautta liittoon kuuluu noin 250 jäsenyritystä, joissa työskentelee yli 3000 pintakäsittelyalan ammattilaista.
- Liiton jäsenyritysten yhteenlaskettu liikevaihto on 250 miljoonaa euroa ja palkkasumma noin 80 miljoonaa euroa. Tyypillinen alan yritys on perheyritys, joka työllistää yrittäjän ja alle 10 työntekijää. Suurimmat pintakäsittelyalan yritykset työllistävät yli 100 henkilöä.
- Pintaurakoitsijat ry neuvottelee yleissitovan maalausalan työehtosopimuksen. Toiminnan painopisteitä ovat työmarkkinatoiminta, jäsenyritysten työoikeudelliset ja sopimusjuridiset neuvontapalvelut, alan osaamisen ja näkyvyyden edistäminen sekä laatu-, ympäristö-, työturvallisuus- ja koulutusasioiden edistäminen.
- Pintaurakoitsijat ry julkaisee Kustannusosakeyhtiö Hakkurin kautta Väri ja Pinta -lehteä sekä edustaa kansainvälistä NCS-värijärjestelmää. Olemme yksi Rakentamisen Laatu ry:n perustajajäsenistä.
- Pintaurakoitsijat ry kuuluu Rakennusteollisuus RT:en ja sitä kautta Elinkeinoelämän Keskusliitto EK:on. Muita siihen kuuluvia pintatoimialan työnantajajärjestöjä ovat Kattoliitto ry ja Lattian- ja seinäpäällysteliitto ry.

Tampereen Maalarimestariyhdistyksen tavoitteena on ylläpitää ammattitaitoisia maalausalan osaajia Rikarissa ja olla mukana vaikuttamassa työmarkkinoiden ja taloudellisen sektorin toimintaan.

Jäsenistöme vähvuokuna pidämme kykyämme laadukkaaseen kustannusvähäiseen työhön ja asiantuntemuksemme välittämistä asiakkaisiin käyttöön. Edunvalvontaa harjoitetaan aktiivisesti Pintaurakoitsijat ry:n kautta, jonka jäsen yhdistys on. Liitto tarjoaa yhdistyksen kautta jäsenilleen mm. TES-koulutusta, sekä tarvittaessa oikeudellista apua ja neuvontaa.

Porin Maalarimestariyhdistys Ry

- ja vuodesta 1906

Porin Maalarimestariyhdistys ry on perustettu vuonna 1906. Se on ammattitoimintajärjestö, joka edustaa ja neuvottelee jäseniensä etuja ja edunvalvontaa.

Meidän toimintamme perustuu Porin Maalarimestariyhdistys ry:n jäsenistöön, joka on avoin kaikille, jotka ovat ammattitoimintajärjestöjä. Olemme mukana edunvalvonnassa ja neuvottelemme jäseniemme etuja ja edunvalvontaa. Olemme mukana edunvalvonnassa ja neuvottelemme jäseniemme etuja ja edunvalvontaa.

Mitä jäsenyys antaa?

- Liittymällä Pintaurakoitsijoihin saat jäsenpalveluna lakimiehen neuvontaa työehtosopimusten sekä työlainsäädännön sisällöstä ja tulkinnasta. Työsuhdeasioissa jäsenliikkeille annetaan myös oikeusapua.
- Liitto tiedottaa säännöllisesti ajankohtaisista ja pintakäsittelyalalle tärkeitä asioista jäsentiedotteilla. Jäsenenä voit myös tilata itsellesi, henkilöstöllesi ja sidosryhmillesi ilmaiseksi tämän Väri ja Pinta -lehden.
- Liitto järjestää koulutusta niin yritysten henkilöstölle kuin johdollekin.
- Liiton jäsenyritykset saavat yhteystietonsa liiton nettisivuille. Jäsenyritykset voivat käyttää liiton yhteisömerkkiä. Pintaurakoitsijat ry korvaa jäsenyrityksilleen osittain työehtosopimuksen mukaisen ay-koulutuksen aiheuttamat palkkakustannukset.
- Jäsenyritykset osallistuvat EK:n palkkatilastokyselyyn. Vastanneet yritykset saavat alan ja oman yrityksen palkkatilastotiedot käyttöönsä.

- Kaikki liiton jäseninä olevat yritykset kuuluvat liittoon omien yhdistystensä kautta. Paikallisyhdistykset jäsenyrityksineen löytyvät esimerkiksi tämän lehden lopussa sijaitsevasta hakemistosta. Useilla yhdistyksillä on jo yllä luetteltujen lisäksi omille jäsenilleen erilaisia muita etuja ja palveluja. Helsingin maalarimestareilla on esimerkiksi toimintatoni, jolla korvataan jäsenyhdistysten koulutus- ja työterveyshuollonmenoja aina tuhanteen euroon saakka.

Mitä jäsenyys maksaa?

- Perusjäsenmaksu pieniltä alle miljoonan euron liikevaihdon yrityksiltä on 400 euroa.

Rakennusalan julkisissa kilpailutuksissa projektit voitetaan yleensä hintaperusteisesti. Joskus tarjousten tekijöiden joukosta löytyykin yksi tai kaksi yritystä, jotka pystyvät tekemään huomattavasti alhaisemman tarjouksen kuin seuraavana perässä tuleva. Tämä pistää monen alan yrittäjän miettimään, miten homma toimii. Miksi tällaiset tarjoukset menevät läpi julkisella puolella, vaikka monesta tarjouksesta voisi päätellä, että urakoitsija on laskenut tekevänsä voittonsa muutostöillä.

Maalaamo Pauli Hietasen toimitusjohtaja **Matti Hietasen** mukaan heidän yrityksen liikevaihto oli viime vuonna 12 miljoonaa euroa. Yritys tekee yhdestä kahteen urakkaa julkisille tilaajille. Yksi kohde on ollut esimerkiksi Vanajanlinna Tampereella.

Hietanen on kiinnittänyt huomiota siihen, että markkinoilla on yrityksiä, jotka tekevät merkittävästi alhaisempia tarjouksia kuin kilpailijat.

– Nämä yritykset tarjoavat alhaisella kokonaishinnalla, mutta määrittävät yksikköhinnat korkeiksi. Sitten laetaan muutostöiden laskutuksella hinta kohdalleen. Varmasti tilaajat tunnistavat alihinnoittelun, mutta jostain syystä se menee läpi. En tiedä miksi, ihmettelen sitä suuresti. Missään muualla kuin julkisella puolella tämä ei mene läpi.

Omien kokemustensa pohjalta hän neuvoisi julkisia kilpailuttajia tekemään selkeät urakkarajat, ja laatimaan myös muutostöiden rajat selkeämmiksi.

Hietasen muistuttaa, että tilaajalla on mahdollisuus arvioida hinnan lisäksi tarjouksen laatua referenssikohteiden kautta.

Julkinen vaihtelee

BK-Pinnan toimitusjohtaja **Tomi Kähkösen** mukaan yhtiön urakoista noin 40 prosenttia tehdään julkisella puolella.

Hänen mukaansa se, että osa yrityksistä tekee merkittävästi muita alhaisempia urakkatarjouksia selittyy yritysten koolla, tekotavoilla ja sillä käytetäänkö aliurakointia.

Kähkösen mukaan kilpailuttajat voivat arvioida tarjouksissa hinnan lisäksi laatua referenssejen selvittämisen kautta. Hänen mukaansa urakkotarjouksia tekevät yhtiöt osaavat laatia tarjouksensa tarpeeksi ammattitaitoisesti. Julkisten

Julkisia kilpailutuksia voitetaan epäilyttävän alhaisilla tarjouksilla

kilpailuttajien ammattitaito vaihtelee.

Kähkösen mukaan hinnan lisäksi olisi hyvä arvioida tarjouskriteerien avulla hiilidioksidipäästöjen osuutta ja muuta ympäristön kuormittamista yrityksen toiminnassa.

Kähkösen mukaan voisi olla hyvä idea, että pitäisi olla kilpailutuskohdainen pohjahinta. Kilpailutuksissa voitaisiin katsoa läpi myös aikaisempien kohteiden laatu.

Aina ei löydy

Espoon tilapalvelut -liikelaitoksen suunnittelupäällikkö **Kimmo Martinsenin** mukaan yritykset osaavat laatia tarjouksensa tarjouskilpailuihin pääsääntöisesti ammattitaitoisesti niin, että kilpailuttaja saa tarvitsemansa tiedon.

Joskus esiintyy sitä, että yrityksen referenssejä muokataan projektin suuntaan, jos aivan pyydetyn mukaista tehtyjen urakoiden joukosta ei löydy.

Espoon kaupungin hankkeet toteutetaan useimmiten kokonais- tai jaettuina urakoina, jolloin voittanut taho ostaa pintatyöt alihankintana. Kaupunki ei tällöin suorita aliruokkoisijoiden kilpailutuksia. Toisaalta tehdään myös projektinjohtourakoita, joissa tilaaja aktiivisesti osallistuu alihankkijoiden kilpailutuksiin ja -valintaan.

Martinsenin mukaan kilpailutuksissa tarjousten tekijöiden työn laatua on vaikea saada mukaan pisteytettäväksi laatuominaisuudeksi.

- Yleensä tämä tehdään niin, että laatuvaatimukset ilmoitetaan vähimmäisvaatimuksina, ja kerrotaan miten työ toteutetaan. Isompien kohteiden kohdalla voimme joskus olla yhteydessä kilpailutukseen osallistuvan yrityksen esittämän referenssikohteen tilaajaan, ja pyytää häneltä arviota tehdyn työn laadusta ja toteutuksesta.

- Välillä tarjoushinnoissa on isoja

eroja. Voi olla, että toisilla yrityksillä tuotantotehokkuus on parempi kuin toisilla yrityksillä. Jos tarjoushinta on merkittävästi pienempi kuin muilla, selvitämme aina syyn.

Martinsenin mukaan jotkut uudet toimijat saattavat tehdä urakan jopa tappiolla, jotta saisivat hyvän referenssikohteen uudella markkina-alueella.

Urakoitsijoiden piireissä epäillään monesti, että markkinoilla toimii myös yrityksiä, jotka voittavat kilpailuita alhaisella kokonaisurakkahinnalla, mutta pyrkivät rahastamaan lisätoilla, joissa ovat määritelleet yksikköhinnat korkeiksi.

- Tällainen on aina vähän spekulointia. Yritämme tukkia kaikki mahdolliset porsaanreiät, joita voitaisiin hyödyntää näin. Yksi keino on esimerkiksi se, että vertailuhintaan sisällytetään oleellimmat yksikköhinnat annetuilla määrillä, jolloin yksikköhintojen vaikutus saadaan joiltakin osin mukaan vertailuun.

Ei aina hinta

Espoon Asunnoista toimitusjohtaja **Jaakko Kammonen** ja tekninen päällikkö **Mikko Eerola** vastasivat Väri ja Pinnan kysymyksiin julkisista kilpailutuksista yhdessä.

Heidän mukaansa julkisella puolella tarjouksen laatiminen perustuu aina tarjouspyynnössä pyydettyihin tietoihin ja laatiminen on kohtuullisen yksinkertaista. Kammosen ja Eerolan mukaan Espoon Asuntojen käyttämä järjestelmä ei edes anna lähettää puutteellista tarjousta, joten yhtiö saa lähtökohtaisesti aina tarvittavan tiedon.

- Kilpailutuksen valintaperusteena käytetään usein hintaa, mutta tämä ei tarkoita, että muita asioita ei huomioitaisi. Usein kilpailutuksessa on jo määriteltä erittäin tarkasti materiaalit ja tapa, miten työ tulee tehdä. Tämän lisäksi tarjoajille asetetaan kelpoisuusehtoja

joita tulee täyttää, ennen kun tarjouksia arvioidaan.

Kammosen ja Eerolan mukaan kelpoisuusehdot riippuvat tarjottavan työn luonteesta ja koosta. He sanovat, että Espoon Asunnot pyrkii aina tekemään kilpailutukset niin, että korjausten elinkaari olisi mahdollisimman järkevä, ja muutkin kuin hintakriteeri olisi huomioitu. Palveluhankinnoissa muiden kriteerien käyttö on yleisempää.

Kammosen ja Eerolan mukaan laadun arvioimiseksi tarjousvaiheessa on käytettävä esimerkiksi erillistä pisteytysjärjestelmää, ja tämä on joskus muodostunut haasteelliseksi. Heidän mukaansa laatu on helppo asettaa halutulle tasolle jo kilpailutusvaiheessa, ja tämän jälkeen tarjoaja laskee sille hinnan, jolla kilpaillaan. Mikäli sekä laatu että hinta on arviointiperusteina, tulee se olla avattu erittäin selvästi jo kilpailutusvaiheessa.

Alihinnoittelu tunnistetaan

Kammosen ja Eerolan mukaan Espoon asunnoissa osataan tunnistaa alihinnoittelu tarjouksissa.

- Käytämme paljon kokonaishintatarjouksia, jolloin yksikköhinnat eivät muodostu ongelmaksi. Lisäksi usein annettuja yksikköhintoja käytetään myös hyvityshintoina, jolloin ylihinnoitteluun ei ole järkevää syllistyä.

- Kilpailutuksessa voitaneen hintaa peilata aina muihin tarjouksiin, jolloin pyrimme seuloamaan selvän alihinnoittelun pois.

Julkisten hankintojen neuvontayksikön hankinta-asiantuntija Olli Jylhän mukaan hankintalaki antaa melko vapaat perusteet määrittellä julkisten hankintojen vaatimukset.

- Hinnan ja laadun yhdistelmä on yleinen eli kilpailutuksessa on hinnan lisäksi mukana jonkinlainen laatupainotus. Joskus hankintayksiköillä voi olla

vaikea löytää hyvä laadullinen kriteeri. Näin voi olla myös pinta-urakoissa.

Laatu voidaan tuoda esille kilpailutuksissa määrittelemällä minkälaisia materiaaleja pitää käyttää ja minkälaiset prosessit ovat tarpeellisia.

Tarjouspyynnössä voidaan asettaa myös teknisiä ja taloudellisia vaatimuksia kuten vaatimuksia liikevaihdosta, joka voi olla enintään kaksi kertaa hankinnan arvo. Samoin kilpailuttaja voi asettaa yrityksille kokemus- tai referenssivaatimuksia.

Tarjouskilpailevilla yrityksillä on mahdollisuus tehdä hankintaoikaisu. Viime kädessä kilpailutuksessa hävinnyt yritys voi viedä asian markkinaoikeuteen. Tällöin oikeus arvioi, onko hankintaprosessi mennyt lain vaatimuksen mukaan.

Hankintayksiköllä on mahdollisuus sulkea tarjoaja pois kilpailutuksesta, mutta tähän täytyy olla selkeät perusteet. Tällaisia voivat olla esimerkiksi se, että yritys ei ole hoitanut lainmukaisia velvoitteitaan kuten verovelkojaan.

Jylhän mukaan vuonna 2017 tehdystä hankintalain muutoksessa julkisten kilpailutuksien järjestäjien työkalupakki laajeni.

– Tuli esimerkiksi muutos alihinnoittelun poissulkemiseen. Silloin hankintayksikön pitää kuitenkin pyytää yritykseltä ensin selvitys hinnoittelusta, jonka jälkeen tehdään lopullinen harkinta. Hankintayksikön pitää pystyä näyttämään alihinnoittelu todeksi.

Jylhän mukaan hinnoittelussa hankintayksikkö pystyy parhaiten välttämään ylimääräisiin töihin sisältyvän lypsymahdollisuuden määrittelemällä tarkasti, mitä hankinta pitää sisällään.

Laista kynnykset

EK:n kilpailuasiantuntija **Jukka Lehtonen** oli mukana vuoden 2017 hankintalain uudistamista valmisteleavassa työryhmässä. Hänen mukaan uudistamisen tärkeimpänä syynä Suomessa oli EU-lainsäädännön uudistaminen. Samassa prosessissa haluttiin madaltaa pienten- ja keskiuurten yritysten osallistumista julkisiin urakkakilpailutuksiin ja yksinker-

taistaa byrokratiaa.

Suurissa rakennusprojekteissa kokonaisuuksia ositetaan pienemmäksi. Tarjoajat voivat tehdä tarjouksen yhdessä, ja tarjouspyynnön vaatimusten täyttämiseksi voidaan hyödyntää aikaisempaa paremmin alihankkijoiden resursseja.

Laissa on eroteltu myös kansallisen kynnyksarvon- ja EU-kynnyksarvon hankinnat, mikä vähentää byrokratiaa EU-kynnyksarvon alittavissa hankinnoissa. Hankintaprosessia kevennettiin myös niin, että useimmissa kilpailutuksissa vain tarjouskilpailun voittaneelta pyydetään viranomaisselvitykset.

– Taustalla oleva direktiivi olisi mahdollistanut myös sen, että esimerkiksi sosiaaliset ja ekologiset kriteerit olisi ollut pakko huomioida jokaisessa kilpailutuksessa. Valitsimme kuitenkin vapaaehtois-
linjan.

Lehtosen mukaan työryhmä punnitsi sitä, saako urakoita ostaa pelkän hinnan perusteella vai punnitaanko aina myös laatua. Päädyimme siihen, että saa ostaa pelkällä hinnalla, mutta pitää perustella, miksei laatua oteta huomioon valinnassa. Näin voi menetellä esimerkiksi, jos laatuun liittyvät ehdot on määritelty tarkasti kilpailutuksessa.

Lehtosen mielestä erilaisten kriteerien lukitseminen ennakkoon ei olisi järkevää verorahojen käyttöä.

– Hankintayksikkö on kuitenkin paras asiantuntija, ja osaa arvioida, miten eri kriteereitä kannattaa painottaa eri hankkeissa.

Lehtosen mielestä lakiuudistuksessa löydettiin hyvä tasapaino.

– Nyt se mahdollistaa antaa ostajalle laajan työkalupakin tehdä erilaisia valintoja. Lisäksi siinä on kuitenkin jonkin verran ohjausta kriteereiden osalta eli kilpailutuksissa pitää osata perustella, miksi käytetään kriteerinä pelkkää hintaa.

Samassa lakiuudistuksessa tuli uusi valvova viranomainen. Kilpailu- ja kulluttajavirasto valvoo itsenäisesti julkisia hankintoja.

Aikaa liian vähän

RT:n Juha Tervo seurasi läheltä hankintalain valmistelua. Terhon mukaan julkisissa hankinnoissa on yleisellä tasolla useita puutteita.

– Hankintojen valmisteluun käytetään monesta liian vähän aikaa, tarjouspyyntöasiakirjat jäävät epätäsmällisiksi ja hintakriteerit on ilmaistu huonosti.

Tämä johtaa siihen, etteivät annetut tarjoukset ole riittävän yhteismitallisia.

Tervo kritisoi myös sitä, oikeusmenettelyn kannalta hankinnan keskeyttäminen on liian helppoa. Yrityksillä laskentaan menevät kustannukset voivat silloin nousta jopa kymmeniintuhansiin euroihin.

Tervon mukaan huolimatta uudesta EU-direktiivista Suomessa lakiuudistuksessa jäi käytännössä edelleen mahdolliseksi käyttää hintaa ainoana valitsemiskriteerinä. ■

Negatiivinen referenssi

Valitettavan usein vastuunsa hoitava urakoitsija huomaa, että julkisia urakoita tilataan samalta firmalta, josta tilaajalla tiedetään olevan vain huonoja kokemuksia.

Eikö riitä, että tämä sama urakoitsija on kärehtänyt pimeästä työvoimasta, urakat viivästyvät toistuvasti jopa seuraavalle vuodelle eikä laatu täytä mitään kriteerejä? Ja valinta vain sen takia, että tämä helppoheikki on jälleen selvästi halvin.

Tilaaajilla on nykyisen hankintalain puitteissa kyllä työkaluja tilanteessa, jossa yksi tarjoushinta on vaikkapa puolet seuraavasta. Hankintalaki ei pakota halvimmalla tarjouksen hyväksymiseen. Valintaan vain pitää olla perustelut.

Halvin hinta ei useinkaan ole yhden yrityksen poikkeavassa nerokkuudessa, vaan pikemminkin nokkeluudessa välttää tarjoukseen kirjattuja vaatimuksia.

Kaunista puhetta laatupisteistä on yleensä runsaasti tarjolla. Käytännössä niiden merkitys on vain prosenttien tai kaksi. Sitten valitaan jälleen se halvin helppoheikki ja petytään taas. Ja veronmaksajat maksavat.

Vai mitä olette mieltä itse käymästäni puhelusta nyt eläkkeellä olevan Hekan toimitusjohtajan kanssa, jossa ihmettelin tätä selvästi halvimmalla hinnan antanutta urakoitsijaa?

”Varmaan se urakka jää tältä urakoitsialta kesken, mutta en mä jaksa lähteä markkinatuomioistui-
meen asiasta tappelemaan.”

Voisiko käyttöön ottaa ns. negatiivista referenssilistaa, jossa edellinen työ vaikuttaisi seuraavan saantiin?

TIMO JÄRVINEN

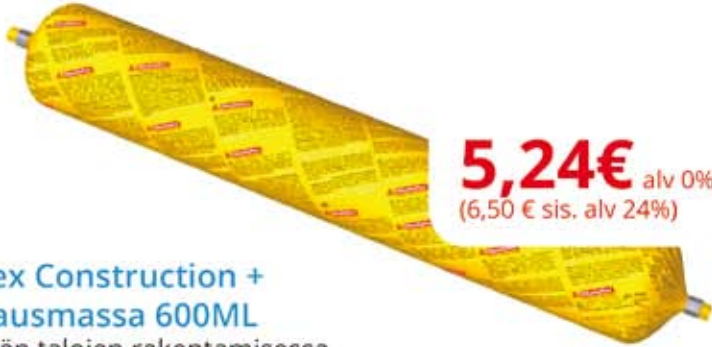

SAUMAUSTARVIKE.FI

SAUMAMASSAT, TARVIKKEET JA TYÖKALUT VERKOSTA

Suomen ensimmäinen saumausmassojen,
-tarvikkeiden ja -työkalujen myyntiin
erikoistunut verkkokauppa.
Toimitukset alkaen 6,90 €. Nouto 0 €

Saumaustarvike.fi:n uudistunut hinnoittelumalli!
Kanta-asiakkaille 5-15%.n alennukset! Lue lisää: www.saumaustarvike.fi

5,24€ alv 0%
(6,50 € sis. alv 24%)

Sikaflex Construction + saumausmassa 600ML

Käytetään talojen rakentamisessa yleissaumausmassana liitosten saumaukseen, esimerkiksi liikunta- ja liityntä- / eristyssaumoihin ovien ja ikkunoiden ympärillä, julkisivuissa, rakenteissa jne; betonin, tiilen, puun, metallin ja PVC-tuotteiden ja -rakenteiden jne. kanssa. Sikaflex Construction + on M1 -sisäilmaluokiteltu sekä SILKO -hyväksytty.

0€

Mikä sauma, mikä massa?
Saumausmassavalitsin tietää.
LATAA ILMAISEKSI!

Laaja tuotevalikoima, hyvä saatavuus, nopea toimitus!

3,39€ alv 0%
(4,20 € sis. alv 24%)

Bostik Acryl Power Flex -akryylimassa 600ml M1

Täydellinen äänen, vedon ja lämpövuoto-
jne. estäjä. Saumamassaa voidaan
käyttää myös venttiilien ja läpivientien
ympärillä. Tuote on selviytynyt vaativista
sisäympäristövaatimuksista, ja on nyt
M1-merkitty.

ST-Tool Massapuristin ST600 600ml
Alumiinirunkoinen massapuristin
kalvopakkauksille. Kevyt ja helppo käyttää,
läpinäkyvä putki. Paino vain 760g.

24,11€ alv 0%
(29,90 € sis. alv 24%)

SÄÄSTÄ AIKAA! Tilaa tuotteet etukäteen. Nouda tai tilaa toimitus vaikka suoraan työmaalle 09 4761 4700

Saumaustarvike.fi on Saumalaakso Oy:n tarjoama palvelu.
Toimitukset suoraan haluttuun osoitteeseen. Sopimusasiakkaille
tarjoamme laskulla 21 pv maksuaikaa.

Noutovarastot: Kääpätie 7, 00760 Helsinki - 09 4761 4700
Harmokatu 7, 20380 Turku - 02 646 4700

Turvallisuuden kehittäminen kannattaa

► Turvallisuustyötä on olennaista tehdä ennakkoiden ja suunnitelmallisesti. Vaaratekijöiden selvittäminen ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet eivät ole yritykselle vapaaehtoisia, sillä velvoite selvittää työn vaaratekijöitä perustuu työturvallisuuslakiin. Turvallinen yritys -mobiilipalvelu auttaa parantamaan yritysten työturvallisuutta.

Kun yrityksen työturvallisuus-

kartoitus on kunnossa, tapahtuu yrityksessä myös vähemmän henkilövahinkoja.

– Pelissä on hyvinvoinnin lisäksi myös työnantajan maine. Jos työturvallisuutta laiminlyödään, on työnantajan entistä hankalampi rekrytoida osaavaa työvoimaa ja menestyä kilpailutuksissa, sanoo Fennian riskipäällikkö **Pia Välimaa**.

Joskus riskejä ja vaaratilanteita

syntyy kuitenkin hyvästään suunnittelusta huolimatta. Välimaan mukaan jokainen työntekijä voi osallistua yrityksensä työturvallisuuteen.

– Yleisin ongelma työturvallisuuden ja vaarojen kartoituksessa on, että sen tekeminen koetaan hankalaksi, jolloin selvitys saattaa jäädä puolitiehen, Välimaa sanoo.

Työntekijöille on lain mukaan mahdollistettava ilmoittaminen työturvallisuuspuutteista. Fennian asiakkaille tarkoitettu Turvallinen Yritys -mobiilipalvelu helpottaa turvallisuushavaintojen ilmoittamista ja havaittuihin vahinko- ja vaaratilanteisiin voidaan reagoida reaaliajassa.

Safetumin kanssa kehitetty palvelu sisältää myös lakisääteisen vaarojen tunnistamisen ja riskien arvioinnin työkalun, jonka avulla yritykset voivat hallita työpaikan turvallisuutta mobiililaitteen tai tietokoneen avulla.

– Palvelu on kehitetty mahdollisimman yksinkertaiseksi ja selkeäksi, jotta sen avulla sekä työnantajan että työntekijöiden on helppo seurata yrityksen työturvallisuuskartoitusta. Palvelusta näkee lisäksi, miten ilmoitukseen on reagoitu. Läpinäkyvä viestintä työturvallisuudessa on sekin tärkeä motivoija, Välimaa sanoo.

Työkalu ohjeistaa vaarojen havainnoinnissa sekä torjuntatoimenpiteiden suunnittelussa. Työkalun avulla turvallisuushavaintoihin ja riskikartoitukseen voi esimerkiksi lisätä kuvan, joka täydentää tekstiä. Myös korjauvat toimenpiteet voidaan kuvata. Digitalisaatio tärkeä työkalu työturvallisuuden kehittämisessä.

– Turvallinen Yritys -mobiilipalvelu siirtää yrityksen työturvallisuuden reaaliaikaan ja työturvallisuuden tilaa voi seurata turvallisuusindeksin avulla. Turvallisuus on hyvä esimerkki digitalisaation myönteisistä mahdollisuuksista, toteaa Välimaa.

Työturvallisuuteen liittyviä asioita on pyritty hallitsemaan ja suunnittelemaan jo pitkään. Digitalisaatio vie työturvallisuuden kuitenkin uudelle tasolle. Verkkopalvelun avulla tieto mahdollisesta turvallisuuspuutteesta ja tarvittavista toimista on kaikilla, jotka tietoa tarvitsevat. Työturvallisuuden tilaa voi seurata turvallisuusindeksin avulla.

– Mobiilipalvelun avulla tiedot riskeistä ja turvallisuustekijöistä arkistoituvat heti oikeaan paikkaan ja päivittyvät reaaliaikaisesti. Jokainen voi tehdä ilmoitusta älypuhelimellaan ja seurata niiden etenemistä.

Kun data jää tietokantaan eikä pölytyvään mappiin, saadaan tietoa myös koottua ja seurattua automaattisesti. Työnantaja ja työntekijä tietävät koko ajan, miten yrityksen työturvallisuus edistyy. Lisäksi työkalun avulla saadaan ajantasaista aineistoa muun muassa työntekijöiden perehdytykseen ja koulutukseen.

www.turvallinenyritys.fi

Tiesikö, että Fenniasta saat jäsenetuna pintaaurakoitsijoille suunnitellun vakuutusratkaisun, Pintaturvan. Kysy lisää eduista si p. 010 503 8818 ma–pe klo 8–17.

BestLevel

laatua yhdessä

Kiitoradantie 9
01530 VANTAA
(+358) 40 6853 999

Aukioloajat:
Ma–Pe Klo 7.00–16.00

www.bestlevel.fi
asiakaspalvelu@bestlevel.fi

Hetkessä kiinni

Uudistimme kiinnitys- laastivalikoimamme!

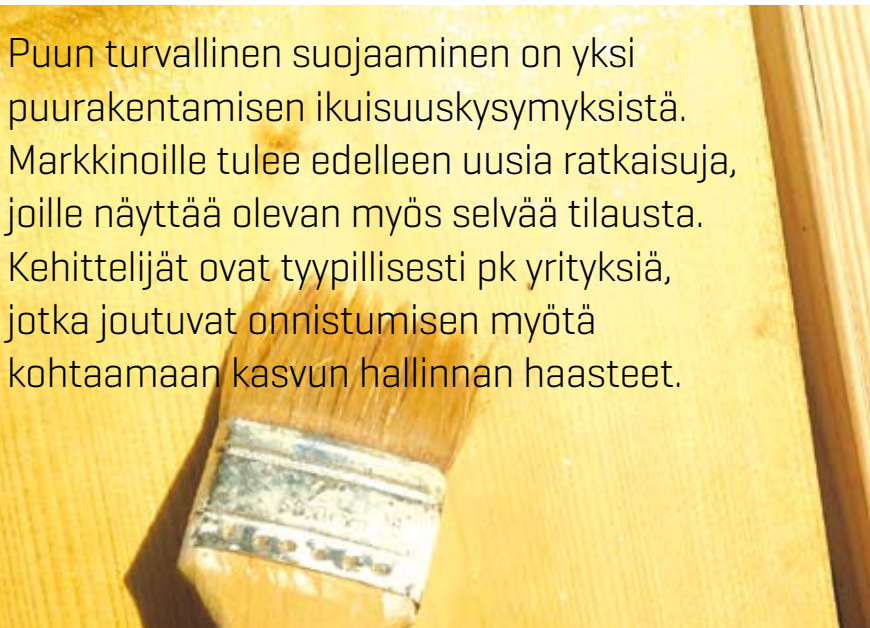
Laajentunut valikoima ja selkeämmät pakkaukset helpottavat työskentelyä. Uudet pölyämättömät tuotteet ovat miellyttäviä käyttää ja takaavat puhtaan työympäristön.

Tutustu koko valikoimaan verkkosivuiltamme!

MYRKYTTÖMYYDELLÄ KYSYNTÄÄ

UUSIA KONSTEJA PUUN SUOJAAMISEEN

Puun turvallinen suojaaminen on yksi puurakentamisen ikuisuuskymsyistä. Markkinoille tulee edelleen uusia ratkaisuja, joille näyttää olevan myös selvää tilausta. Kehittelijät ovat tyypillisesti pk yrityksiä, jotka joutuvat onnistumisen myötä kohtaamaan kasvun hallinnan haasteet.

Yksi esimerkki uusista tuloksaista on Aureskosken Jalo-
totehtaan ja Lapuan Saha Oy:n kehittämä "Kivipuu". Tuote ja tällä kyllästetty puutavara on ollut markkinoilla pari vuotta, mutta tähän asti kivipuu on tunnettu paremmin Keski-Euroopassa kuin Suomessa.

Lapuan Sahan toimitusjohtaja **Kyösti Kurkela** kertoo aineen perustuvan kiven silikaattiin, joka prosessoidaan ensin nestemäiseen muotoon paineen ja lämpötilan avulla. Tämän jälkeen silikaatti voidaan imeyttää puuhun, jolloin tuloksena on painekyllästettyä puutavaraa. Kevyempi käsittely on aineen sively puun pinnalle.

Kyllästyksen yhteydessä neste saatetaan takaisin kiinteään muotoon Kurkelan mukaan "metsästä löytyvillä" aineilla. Lopputulos on hänen mukaansa hyvin palonkestävää, lahoa vastaan hyvin suojattua sekä myrkytöntä puutavaraa.

Silikaattikäsittely aiheuttaa puussa samankaltaisen muutoksen kuin materiaalin fossiloituminen luonnossa.

– Silikaatti täyttää solujen seinämät, minkä tuloksena puu ei syty eikä lahoa. Konseptin kehittäminen aloitettiin jo 1800-luvulla ja kivipuun kaltaisia tuotteita valmistaa nytkin esimerkiksi Ruotsissa kaksi yhtiötä. Kivipuu on teemasta yksi muunnelma, joka sekin on löytänyt tilaa markkinoilla. Näin etenkin Keski-Euroopassa, missä ainetta on haluttu ennenkaikkea ok-talojen terasseihin.

– Terassi on Keski-Euroopassa olohuoneen jatke, jossa vietetään paljon aikaa.

– Etenkin lapsiperheet haluavat tähän ulkolattiaan kestävää mutta samalla varmasti myrkytöntä puutavaraa ja ovat myös valmiita maksamaan tästä.

Tuotannosta haaste

Patentoitavan tuotteen kehittäminen oli Kurkelan mukaan iso panostus, joka kuitenkin pysyi oletetuissa raameissa. Markkinoinnista selvitettiin jopa odotuksia helpommalla.

Tässä vaiheessa haasteeksi on noussut massatuotanto. Keskeinen niukkuuskijä on huippuluokan puutavaran saanti. Tuotannon skaalaaminen on ratkaistava jos markkinoita aiotaan hakea terassirakentamisen lisäksi myös isosta, teollisesta kaupunkirakentamisesta.

Silikaattikyllästys ei Kurkelan mukaan kaadu hintaan koska suojaus on pitkäikäinen ja pitkälti huoltovapaa.

– Kokonaiskustannuksia ajatellen ratkaisu pystyy hyvinkin haastamaan hinnallaan monen kilpailijansa.

Pintojen ilmettä ajatellen rajoitteena on kuitenkin väri vaihtoehtojen rajoittuminen harmaaseen.

– Kaupunkirakentamisen markkinoilla paljon riippuu nyt arkkitehteista ja suunnittelijoista.

Käsittelylle patentti

Puun myrkytöntä suojaamista on mietitty myös Aalto Haiteissa. Yrityksessä on

kehittely imeytymenettelmää, millä puutavara saataisiin kyllästettyä perinteisillä luonnonaineilla entistä tehokkaammin. Työn motiivina on toimitusjohtaja **Janne Honkalan** mukaan pyrkimys päästä eroon kemikaaliviidakosta.

– Tavoitteena on terveellinen, edullinen ja kestävä rakentaminen, jonka ansiosta jokaisen sukupolven ei tarvitsisi kantaa samaa asuntolainataakkaa.

Honkala kertoo yrityksen hakevan parhaillaan patenttia paineen ja lämpötilan rajuihin vaihteluihin perustuvalla "aaltopainekäsittelylle". Prosessin tuloksena puu saadaan kuivattua tehokkaasti mutta hellävaraisesti. Honkalan mukaan aaltopainekäsittely puu ei halkeile, haurastu eikä menetä työstettyyyttään.

Honkalan mukaan keksinnöstä ovat tähän mennessä kiinnostuneet esimerkiksi soittinrakentajat sekä puuelementtien valmistajat. Eli varsin erilaiset toimijat.

Menetelmän kehittäminen on ollut pitkä prosessi perheyriykselle, jonka kotipäivä on perinteinen puurakentaminen. Kehittelyn aloitti jo 20 vuotta sitten toimitusjohtajan setä, innovaattori **Tapani Honkala**, joka tarvitsi käsiteltyä puutavaraa omaan käyttöönsä.

Uuden menetelmän saattaminen markkinoiden tietoisuuteen on ollut todella työlästä. Vaikka somesta on ollut apua asiassa, aaltopainekäsittelyn ja yrityksen muiden innovaatioitten esittely on tehty pitkälti "käsi- ja jalkatyönä". Tämän myötä toimitusjohtajan auton matkamittariin kertyi viime vuoden kuluessa noin 100.000 km. Vapaapäiviä sitävästoin kertyi vain seitsemän.

Useita innovaatioita tuotteistava yritys on nyt vaiheessa, missä kaikki toiminnot pitäisi päivittää isompaan mittakaavaan. Päätöksiä on tehtävä esimerkiksi lisensoinneista ja kumppanuuksista samalla kun tuotanto olisi kasvatettava kysyntää vastaavaksi. Viimeksimainittu edellyttää investointeja, jotka on rahoitettava uudelta pohjalta.

– Välttämättömien investointien rahoittaminen tulorahoituksella on nyt liian hidasta, mutta oma osaaminen isosta rahapelista on ohutta.

Honkalan mukaan yrityksen kehittäminen uuteen vaiheeseen edellyttääkin nyt osaamista ja mielenmaisemaa, mikä on vierasta vanhalle perinnerakentajalle. Hakusessa onkin uusi toimitusjohtaja.

– Vanhan järki ei enää riitä uuteen tilanteeseen. ■

Teknos ostaa Kiillon parkettikaliketoiminnan

Teknos ostaa Kiillon parkettikaliketoiminnan. Ostettavaan tuotevalikoimaan kuuluvat pohjalakat, yksi- ja kaksikomponenttiset pintalakat ja kitit. Kaupan myötä Teknoselle siirtyvät ostettujen tuotteiden reseptit, tuotemerkit, asiakaskontaktit sekä osaaminen.

Myynti ja logistiikka siirtyvät Teknoselle 1.11.2018 alkaen ja tuotanto vuoden 2019 alussa.

Ostettavien parkettikalikkojen ja -kittien markkinat kattavat Suomen, Ruotsin, Latvian, Liettuan, Viron, Puolan, Venäjän, Valko-Venäjän ja Ukrainan, ja laajan asiakasverkoston näissä maissa. Tuotteiden käyttäjät ovat pääasiallisesti parkettikalikan ammattilaisia. Tuotteet ovat myynnissä joko suoraan tai jälleen-

myyjäverkoston kautta. Teknosella on jo aiemmin toimintaa kaikissa maissa vähintäänkin oman myyntiyhtiön kautta.

- Kiillolta ostettavat lakat ja kitit täydentävät tuotevalikoimaamme lattiapuolella. Markkinat ovat meille entuudestaan tutut, joten pystymme luontevasti jatkamaan palvelua paikallisen myyntiverkostomme kautta

sekä tarjoamaan myös kattavan valikoiman muita tuotteitamme, sanoo **Arto Mannonen**, Teknos Oy:n toimitusjohtaja.

Kiillo Oy on vuonna 1919 perustettu, kemianteollisuuden tuotteita rakentamisen ja teollisuuden tarpeisiin valmistava suomalainen perheyrittys. Kiillon liiketoimintaa on liimojen ja niihin läheisesti liittyvien tuotteiden kehitys, valmistus ja markkinointi.

- Parkettikaliketoiminnan myynti Teknoselle tuntui luontevalta päätökseltä strategiamme kannalta. Keskitymme rakentamisen liiketoiminnassamme märkätilajärjestelmien ohella lattianpäällysteiden kiinnittämiseen ja lattioiden tasoitukseen, esittää **Anssi Asikainen**, Kiillo Oy, toimitusjohtaja.

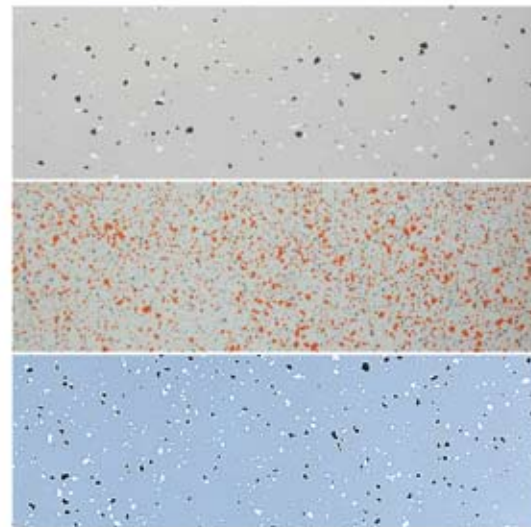
Kauppaan kuuluu 10 eri tuotetta ja 23 nimikettä.

Modul'up – Forbon uusi irtoasennettava vinyylilattia

Forbon uusi Modul'up-mallisto kertoo teknisestä innovaatiosta. Modul'up on kestävä ja mittatarkka irtoasennettava vinyylilattia julkitiloihin. Koska mattoa ei tarvitse liimata, se on nopea ja helppo asentaa. Modul'up voidaan asentaa vanhojen pinnoitteiden päälle ja lattia voidaan ottaa käyttöön heti asennuksen jälkeen. Modul'up tarjoaa ihanteellisen lattiapäällysteratkaisun kiireellisiin kohteisiin, joka myös tukee kestäväää suunnittelua. Se soveltuu sekä uudisrakennuksiin että saneerauskohteisiin terveydenhoitoalan laitoksissa, kouluissa, toimistoissa sekä asuinrakennuksissa.

Liimaton lattiaratkaisu säästää asennuskustannuksia sekä aikaa. Modul'up voidaan myös irrottaa vaivatta sen käyttöiän loputtua ja toimittaa kierrätykseen.

Vuosikymmenten kokemuksella

Ston kestävät ja näyttävät parvekkeiden ja terassien lattiapinnoitteet betonialustoille. Pintaa voidaan somistaa StoCips värihiutaleilla ja luistonestoa parantaa kohteen tarpeiden mukaisesti.

StoPur EB 200 2-komponenttinen polyuretaanielastomeeri. Kovettumisreaktiota voidaan varmistaa ja nopeuttaa matalissa lämpötiloissa. Runsaasti väri vaihtoehtoja.

StoPur EA 200 1-komponenttinen polyuretaanielastomeeri, jonka vuoksi helppokäyttöinen.

Lisäksi löytyy epoksinnoite **StoPox WL 100** ja polymeerisementtipinnoite **StoCrete PS 05**, erittäin kulutuskestävänä ja luistamattomana pinnoitteena esim. portaille, luhtikäytävillä ja muille kovan kulutuksen betonipinnoille.

Tuoretta oikeuskäytäntöä Syrjinnästä työhön

Syrjintäkielto ja yhdenvertaisen kohtelun vaatimus nousevat nykypäivänä enenevässä määrin esiin erilaisissa yhteyksissä ja erilaisissa tilanteissa. Varsinkin riitatilanteissa syrjintäkieltoon vetoaminen on hyvin yleistä vähintään liitännäisvaatimuksen muodossa.

Tyypillisessä tilanteessa työntekijällä on jokin konkreettinen työsuhteeseen perustuva vaatimus, esimerkiksi väite virheellisesti maksetusta palkasta tai virheellisesti määritellystä palkkaluokasta, jonka koetaan ainakin osaksi tapahtuneen syrjivän menettelyn johdosta.

Juridisesti vaatimuksia on siten kaksi; palkka vaatimus ja hyvityssakkovaatimus syrjinnän perusteella. Periaatteessa tilanne onkin jokaiselle työnantajalle hyvin selvä - ketään ei saa syrjiä ja kaikkia tulee kohdella yhdenvertaisesti ja tasapuolisesti. Usein kuitenkin tulee esiin tilanteista, joissa jokin menettely voidaan tahallisuudesta riippumatta tulkita syrjiväksi, vaikka työnantajalla toimien taustalla ei olisikaan ollut minkäänlaista tarkoitusta tai tahallisuutta.

Tapaus yksi

Seuraavassa on kaksi tämän vuoden korkeimman oikeuden ennakkotapausratkaisua, jossa edellä mainittua problematiikkaa on arvioitu hyvin työntekijämyönteisesti.

Korkeimman oikeuden 16.4.2018 antamassa ratkaisussa KKO 2018:31 ahtaajan työskennellyt työntekijä oli työskennellyt tilapäisenä ahtaajana X Oy:ssä lukuisissa muutaman päivän pituisissa määräaikaisissa työsuhteissa. Kukin työvuoro/työpäivä oli muodostanut aina oman erillisen määräaikaisen työsuhteen. Yhteensä työvuoroja oli kertynyt lukuisia vuosien 2006 ja 2012 välisenä aikana.

Vuonna 2012 työnantaja lakkasi tarjoamasta työntekijälle töitä vedoten siihen, että työntekijän terveydentila ei ollut enää riittävä

satamatoissa työskentelyyn.

Työnantaja perusteli väitettään sillä, että työntekijän sairauspoissaolojen määrä oli ollut merkittävä suhteessa työssäoloapäivien määrään, mistä oli aiheutunut yhtiölle kohtuuttomia palkkakustannuksia. Lisäksi työntekijän poissaolot eivät olleet johtuneet ainoastaan yhdestä sairaudesta, vaan kyse oli työntekijän yleisestä terveydentilasta ja näiden vaikutuksesta kykeneväisyyteen työskennellä satamaolosuhteissa.

Työntekijä puolestaan perusti korvausvaatimuksensa siihen, että häntä on syrjitty hänen terveydentilansa perusteella työhönoton yhteydessä, sillä yhtiön oli tehnyt päätöksen olla tarjoamatta hänelle uusia työvuoron mittaisia määräaikaisia työsuhteita.

Sekä kärkeäoikeus että hovioikeus katsoivat ratkaisuisaan, ettei työnantaja ollut menettänyt syrjivästi, sillä lukuisat sairauspoissaolot osoittivat, että A:n työkyky oli niin olennaisesti ja pysyvästi alentunut, että yhtiöllä oli ollut hyväksyttävä syy olla palkkaamatta työntekijää uusiin työsuhteisiin.

Korkein oikeus oli kuitenkin alempien oikeusasteiden kanssa eri mieltä. Korkein oikeus katsoi ratkaisussaan, että vaikka yhtiöllä on lähtökohtaisesti oikeus sopia työsuhteet omien tarpeittensa pohjalta, ei työhönottonettely saa silti täyttää yhdenvertaisuuslain tai työsuopimuslain syrjintäsäännöksiä.

Korkein oikeus siten katsoi, että yhtiön päätös olla tarjoamatta työntekijälle töitä alentuneen terveydentilan perusteella ei ollut oikeasuhtaista, vaan se oli vastoin yhdenvertaisuuslain ja työsuopimuslain syrjintää koskevia säännöksiä. Varsinaista hyvityssakkoa syrjinnän perusteella ei kuitenkaan tuomittu väitteen vanhentumisesta johtuen.

Tapaus kaksi

Toisessa tuoreessa korkeimman oikeuden 18.5.2018 antamassa ratkaisussa KKO 2018:39

työntekijä oli toiminut työnantajayhtiön palveluksessa lähes yhtäjaksoisesti kolmessa määräaikaisessa työsuhteessa linja-autonkuljettajana. Kolmannen määräaikaisen työsuhteen päättymisen jälkeen työnantaja ei ollut sopinut työntekijän kanssa enää uutta työsuhdetta.

Riita koski kysymystä siitä, onko työnantaja syrjinyt kyseistä työntekijää työhönottotilanteessa jättäessään solmimatta uuden määräaikaisen työsuopimuksen, vaikka työvoiman tarve oli riidattomasti olemassa.

Työntekijän väitteen mukaan työsuopimusta ei solmittu hänen terveydentilansa (ylipainonsa) perusteella. Työnantajan kantana vuorostaan oli, että työnantaja edellyttää kaikilta kuljettajilta työterveyslääkärin lausuntoa sopivuudesta työhön. Tässä tapauksessa työterveyslääkäri oli jättänyt em. lausunnon antamatta, jonka vuoksi uutta työsuopimusta ei enää solmittu.

Työnantaja korosti, että menettelytapa on kaikkien työntekijöiden kohdalla sama ja sen oli voitava luottaa työterveyslääkärin lausuntoihin.

Hovioikeus oli työnantajana kanssa samaa mieltä ja katsoi, ettei työnantaja ollut toiminut yhdenvertaisuuslain vastaisesti työhönottotilanteessa.

Korkein oikeus oli kuitenkin hovioikeuden kanssa eri mieltä. Korkein oikeus kiinnitti ratkaisussaan huomiota siihen, että työterveyslääkärin riippumaton asema ei poista työnantajalta velvollisuutta varmistua siitä, että työsuopimus ja yhdenvertaisuuslakia noudatetaan kaikissa työhönoton vaiheissa.

Korkein oikeus totesi nimenomaisesti, että "Koska yhtiö on viime kädessä itse vastuussa työntekijöiden ja -hakijoiden syrjimättömästä kohtelusta, se ei ole voinut jättää [työntekijää] huomioimatta kuljettajavalinnassa pelkästään sillä perusteella, että työterveyslääkäri ei ollut antanut työnhakijasta uutta lausuntoa. Yhtiö

ottotilanteessa

ei myöskään ole vedonnut sellaisiin sen tiedossa oleviin [työntekijän] terveyteen liittyviin seikkoihin, joiden johdosta [työntekijä] olisi ollut sopimaton toimimaan kuljettajana.”

Arviointia

Kummassakin ratkaisussa korkein oikeus joutui arvioimaan syrjintään nimenomaan työhönottotilanteessa. Molemmat ratkaisut ovat varsin yllättäviä niin varsinaisen syrjintää koskevan kysymyksen kuin muiden tapahtumatietojen osalta.

Esimerkiksi ensimmäisessä ratkaisussa lukijoita saattaa ihmetyttää satojen määräraikaisten työsuhteiden ketjutus kuuden vuoden aikana, joka katsottiin kyseisessä tapauksessa sallituksi. Tämä on voimakkaasti alakohtainen asia, eikä siitä voi missään nimessä vetää johtopäätöksiä siihen suuntaan, että menettely olisi maalauslalla hyväksyttävää.

Sen sijaan syrjintäasiaa arvioitiin molemmissa tapauksissa samankaltaisen ajatusketjun kautta. Olennaista ratkaisuissa on huomata, että terveydentilan toimiessa perusteena jonkin toimen tekemiselle tai tekemättä jättämiselle (eli tässä tapauksessa työhönnotolle), syntyy niin sanottu syrjintäoletta.

Oletuksena siten on, että toiminta on syrjivää, ellei työnantaja kykene näyttämään, että syrjintäkieltoa ei ole rikottu ja menettelylle on hyväksyttävä peruste. Toisena olennaisena asiana on niin sanottu toimien hyväksyttävyyden ja oikeasuhtaisuuden. Työnantajan tulisi siten aina arvioida kutakin tilannetta tapauskohtaisesti

ja miettiä, että onko työsuhteen tekemättä jättäminen hyväksyttävää juuri tietyn syyn vuoksi ja onko oikeasuhtaisia tavoitteisiin nähden.

Muotoilu saattaa kuulostaa sekavalta sanahelinältä, mutta tiivistettynä ajatuksena on kiinnittää huomiota vain ja ainoastaan sellaisiin terveydentilassa oleviin asioihin, joilla on vaikutusta juuri haettavan tehtävän kannalta. Esimerkiksi jälkimmäisessä ratkaisussa ylöpainon ei katsottu itsessään estävän työskentelyä linja-auton kuljettajana, vaan asiaa olisi tullut

vielä erikseen arvioida työkykyneuvotteluiden yhteydessä.

Kummassakin ratkaisussa korkein oikeus päätyi lopulta ehkä hieman yllättäen siihen, että työnantaja oli toiminut vastoin yhdenvertaisuuslain säännöksiä. Molempia ratkaisuja yhdistää se, että kummassakin niistä työnantajan näyttövaatimus asetettiin varsin korkealle.

Ensimmäisessä tapauksessa uuden työsuhteen solmimatta jättäminen aikaisemman runsaan sairastelun vuoksi rinnastui lähemmäksi voimassa olevan työsuhteen irtisanomiseen sairauksien vuoksi. Jälkimmäisessä tapauksessa vuorostaan korostettiin voimakkaasti työnantajan omaa roolia ja selvitysvelvollisuutta suhteessa työterveydenhuollon toimintaan.

Varsinkin jälkimmäisessä tapauksessa työnantajan toimien hyväksyttävyyden raja asetettiin mielestäni varsin korkealle, sillä työnantaja ei saanut suoraan luottaa siihen, että työterveydenhuolto oli jättänyt antamatta ”sopiva työhön” -lausunnon. Toisaalta työterveyslääkäri oli suositellut arviointikeskustellun järjestämistä, jota ei kuitenkaan ollut järjes-

tettyä.

Ratkaisuja on kuitenkin yleisesti tulkittava niin, että terveydentilan toimiessa perusteena myös työsuhteen solmimatta jättämiselle, on työnantajana huolellisesti varmistuttava siitä, että toimelle tarvittaessa mahdollista esittää samansuuntaiset hyväksyttävät perusteet kuin mitä olemassa olevan työsuhteen päättämisen kohdalla.

Kriteerit toki ovat edelleen erilaiset ja tilanne olisi varmasti ollut toinen, jos kyse olisi ollut täysin uudesta työsuhteesta. Nyt arvioitavana olleissa tapauksissa kyse oli lähes toistaiseksi voimassa olevan työsuhteen kaltaisesta tilanteesta, jolle varmasti annettiin molemmissa tapauksissa painoarvoa.

Työnantajan kannalta on aina turvallisinta noudattaa työterveydenhuollon suosituksia varsinkin tilanteissa, joissa osapuolten välillä on jo muutoinkin erimielisyyksiä.

Loppuyhteenvedon voidaan kuitenkin todeta, että mikäli jäsenliikkeet joutuvat tekemään työsuhdetta koskevia ratkaisuita työntekijän terveydentilan perusteella, kannattaa asiasta ehdottomasti olla etukäteen jäsenpalveluun yhteydessä myöhempien ongelmien välttämiseksi. Kuten yllä olevista ratkaisuista huomaa, ovat syrjintää koskevat kysymykset hyvin vaikeita, eikä eri oikeusasteet olleet kummassakaan tapauksessa lopputuloksesta yksimielisiä. ■

JUKKA KOIVISTO
TYÖMARKKINALAKIMIES
PINTAURAKOITSIJAT RY

Kivenkovaa myymistä

” Toimin Tikkurilan väri-tehtaan kiviainespuolen projektimyyntipäällikkönä. Kuluttajathan mieltävät Tikkurilan maalitoimittajaksi, eikä monikaan tiedä, että meillä on tarjolla tuotteet raskaaseen betoninkorjaukseen ja julkisivurappaukseen.

Tikkurila nosti kiviainespuolen muutama vuosi sitten yhdeksi päätoimialueeksi ja tähän on myös panostettu. Olen saanut olla kehittämissä tätä toimintaa ja erityisesti uusia laastituotteita. Paljon uutta ja mielenkiintoista on tapahtunut lyhyessä ajassa ja on ollut hienoa olla tässä prosessissa mukana.

Iso osa työnkuvaani kesäisin on työmaapalvelut. Käyn työmailla tarkastamassa maalauslustoja sekä ottamassa vetokokeita laasteista, kiinnikkeistä ja pinnoitteista. Alustojen ja pintojen analysoinnin pyrin tekemään mahdollisimman pitkälle työmaalla mutta tarvittaes-

sa toimitan materiaalin Tikkurilan analyttiseen laboratorioon tarkempiin tutkimuksiin. Tuotteiden ja työtapojen osalta pidän koulutuksia.

Iso muutos työnkuvassa viimeisen 15 vuoden aikana on ollut kirjallisen materiaalin merkittävä lisääntyminen. Toisinaan tuntuu, että jokaisesta kommentista, neuvosta tai työmaakäynnistä ylipää-täänkin pitäisi kirjoittaa erillinen lausunto. Tämä on lisännyt todella paljon työtä ja monesti paperityöt jäävätkin iltoihin ja viikonloppuihin.

Hyvänä puolena kirjaamisen lisääntymisessä voisi nähdä sen, että tulevaisuudessa, kun kohteita kor-

jataan uudelleen, niin on olemassa dokumentaatio siitä, mitä on tehty.

Henkilökohtaisten suojainten käyttö on myös lisääntynyt ja työturvallisuus työmailla siten parantunut. Vuosituhannen vaihteessa liuotinhenteisiakin lattiatuotteita levitettiin ilman hengityssuojaimia ja kypärä kolhiintui ainoastaan auton tavaratilassa. Nuoremmille sukupolville tuntuu myös olevan luontevampaa pitää terveydestään parempaa huolta kuin vanhemmille.

Aina työturvallisuusmääräykset eivät kuitenkaan ole linjassa terveen järjen kanssa mutta pääosin suunta on työurani aikana ollut positiivinen.

Tuotesortimentti oli aika kapea vielä kolme vuotta sitten, mutta nykyään voi sanoa, että meiltä löytyy kaikki ratkaisut, mitä kiviainespuolella on tarjottavana. On meistä itsestä kiinni, kuinka paljon osamme tuoda tätä valikoimaa

esille. Monille urakoitsijalle tulee yllätyksenä, mitä kaikkea täältä nykyään löytyy. Niin yritys kuin toimialakin on kehittynyt paljon lyhyessä ajassa.

Materiaalien kehityksessä yksi tavoite on nopeammat läpimenoajat. Urakoitsijat hakevat kustannussäästöjä sillä, että työmaat saadaan nopeammin valmiiksi. Näin voidaan säästää vaikkapa telinestikustannuksissa, tehdäänhän näitä töitä yleensä nostimilta ja telineiltä.

On myös tullut uusia yksinkertaisia ratkaisuja. Esimerkiksi betoninkorjauksessa terästen korroosiosuojaus, tartunta ja paikkaus tehtiin ennen eri tuotteilla. Nyt se voidaan tehdä yhdellä tuotteella ja yhdellä työkerralla. Pikatuotteella pystytään paikkaamaan ja tasoitamaan niin seinä kuin lattiakin. Se ei vaadi jälkihoitoa ja se kuivuu parissa tunnissa maalauskelpoiseksi. Tällaisia etuja saadaan uusista teknologioista.”

Projektimyyntipäällikkö Jyrki Tienhaara

- Yritys: Tikkurila Oyj, perustettu 1862
- noin 3000 työntekijää kymmenessä eri maassa
- maalien ja julkisivutuotteiden valmistus ja myynti
- liikevaihto 2017 noin 580 miljoonaa euroa

– On ollut hienoa työskennellä Juhan Ripin kaltaisen pitkän linjan vuokraamoammattilaisen kanssa. Häneltä saatu palaute ja tuotteen kehittämisideat ovat olleet tärkeitä meille valmistajana, myyntipäällikkö Matti Boman Dinoliftiltä sanoo.

N Rent luottaa Dinoon

➤ DINO 220XSE -kuukulkijan ominaisuudet ja laatu vakuuttivat henkilönostimia vuokraavan N Rent Oy:n toimitusjohtajan Juha Riipin.

DINO 220XSE on N Rentin uusi hankinta. Nostin sopii erinomaisesti N Rentin vuokrakonevalikoimaan. Erityisesti luokassaan parhaan, suuren 350 kg korikuorman, ison työkorin ja laajan sivu-ulottuman yhdistelmä on juuri sitä mitä N Rentin asiakkaat nostimilta toimintavarmuuden ja helppokäyttöisyyden lisäksi haluavat.

Nostokonepalvelu Oy:n osana toimiva N Rent Oy vuokraa henkilönostimia Oulun ja Espoon toimipisteidensä kautta koko Suomeen. Yrityksen toiminta perustuu vahvasti erilaisten suurprojektien, kuten teollisuuden, kaivosten ja suurten rakennushankkeiden, henkilönostotarpeeseen vastaamiseen.

N Rentin Juha Riipillä on pitkä ura ja vahva kokemus henkilönostinvuokrauksesta. Dinoliftin julkaistessa ensimmäisen kuukulkijamallinsa Juha kiinnostui siitä heti. Hyvät kokemukset ja palaute loppukäyttäjiltä ovat varmistaneet lisäinvestoinnit DINO-nostinkalustoon.

– Kilpailu henkilönostin- ja vuokramarkkinoilla on kovaa. Pelkkä kotimaisuus ei riitä, mutta kun kokonaisuuteen yhdistetään 220XSE:n tekniset suoritusarvot ja tuotetuki, niin valinta on ollut helppo”, Riipi sanoo.

Perusominaisuuksien lisäksi DINO 220XSE -mallia voidaan radio-ohjattuna käyttää 500 kg materiaalinostoihin työkori irrotettuna. Toinen lisävaruste ja 220XSE:n erikoisominaisuus on tukijalat, joilla varmistetaan työskentely turvallisesti myös kaltevilla alustoilla ja epätasaisessa maastossa.

Vakiona 220XSE sallii viiden prosentin kallistumassa työskentelyn, tukijalkojen avulla työskentely on mahdollista jopa 12 prosentin kaltevuudessa.

Dinolift Oy on suomalainen perheyritys, joka suunnittelee, valmistaa ja myy DINOhenkilönostimia yli 40 vuoden kokemuksella eri käyttötarkoituksiin vuokraamoille ja loppukäyttäjille. Kaikki DINO-henkilönostimet valmistetaan Loimaalla nykyaikaisessa tehtaassa. Valmistus Suomessa varmistaa sen, että tuotetuki ja jälkimarkkinointipalvelut ovat lähellä ja helposti saavutettavissa.

www.konekor.fi

Konekor Oy

Tule ja tutustu
FinnBUILD
osasto 6h90

T5, T6, X6, RX6, T8, X8, RX8

TEKNISTÄ YLIVOIMAA
UUDET HTC DURATIQ HIOMAKONEET

DURATIQ 5

Mittaa värejä uudella spectro2guide spektrofotometrillä.

Avoim muotoilu. Kosketusvärinäyttö. Kamera esikatselu. Autokalibrointi. Kiillon mittaus. Fluoresenssin määrittäminen.

Valikoimistamme löytyy myös Bykin kiiltomittarit sekä monia muita maalien mittausratkaisuita.

Ota yhteyttä: S.O.Strömberg Oy, 09-838 6020
www.sostromberg.fi sos@sostromberg.fi

S.O.Strömberg

BYK

Additives & Instruments

A member of ALTANA

Rakennusneuvos Kauko Kinnunen 80 vuotta

”Äiti sanoi, ettei rähjääminen ja riitelemine on niin huonotuottoista hommaa, ettei meidän sitä kannata tehdä. Oppi on pitänyt paikkansa.”

Meri oli hyvä koulu

Jatsarit jalassa ja pahvimatkalaukku kourassa lähti Kauko Kinnunen merelle vuonna 1954. Halu nähdä maailmaa Heinäveden ulkopuolella oli kova. Varmaan uteliaisuutta herätti vuotta aikaisemmin pidetyt olympialaisetkin, jotka toivat Suomeen ensimmäistä kertaa suuren maailman meininkiä.

Ja kertyihän sitä merellä. Meinkin. Ehkä kuitenkin vähän liian paljon ja liian varhain muistelee Kauko Kinnunen nyt vuosikymmeniä myöhemmin:

– Meitä oli yhdeksän henkeä skanssissa, että kyllä siinä poika oppi nopeasti tavoille. Kahdeksan vuotta siellä tuli oltua, josta yksi vuosi laivastossa.

Tutuiksi tulivat monet paikat, joista suurin osa suomalaisista

oli tuolloin korkeintaan kuullut. Mieleen jäivät Hongkong ja USA:n suuret järvet. Kaikki maapallon meret nähtiin.

– Oli se hyvä koulu, vaikka joskus kova. Äiti ei ollut paikalla, ja itse piti selvittää. Siinä sitä oppii itsenäisyyttä. Pari pahaa paikkaa sattui, kerran kivillä, mutta sieltä selvittiin. Kaiken sen jälkeen näki maailman vähän toisin.

Ehkä meri oli kuitenkin miltei paras koulu hänelle tarjolla olleista. Vaihtoehtoja ei liiemmin ollut. Kauko Kinnusen lapsuus oli niukka. Savusaunassa syntynyt ja sittemmin avioerolapsi ei voinut pitkistä opintoputkista haaveilla. Kansakoulu ja keskikoulu, siinä se oli, kun ei ollut rahaa.

– Mutta en siitä katkeraksi tullut, kuten monet. Olen ollut aina taitava tekemään ja hyvä käsistäni. Kyllä tämä sittemmin kuljettu tie on ollut kohdallaan.

Merimiesammattikoulukin tuli käytyä, ja sinne Kinnunen varmaan olisi jäänytkin, ellei kohdalle olisi koitunut jotain hänen elämässään ainutlaatuista: Turusta löytyi 58 vuotta sitten nykyinen vaimo.

– Kyllä hän on ollut suurinta, mitä elämässäni on sattunut. Silloin ja on yhä.

Perhe-elämän ja merielämän sovittaminen yhteen muodostui vaikeaksi. Pani miettimään, maihin oli lopulta jäätävä ja yhdessä puolisokulaisten kautta mattoalalle.

– Voihan sen niinkin sanoa, että reittä pitkin siirryin tähän nykyisen ammattiin.

Yritys perustettiin Turussa 1962. Matka kävi ensin autokauppaan, täytyihin yrityksellä logistiikka olla kunnossa. Kaupasta hankittiin itä-saksalainen, pieni ja kaksitahtinen Trabantti, mutta auto kuitenkin. Välineen hankintaan tehtiin 500 markan vekseli kolmeen mieheen. Riski oli kova, koska Trabantin arvo ei edes tuolloisen autopulan vuosina ollut kaikkein säilyvimmistä päästä. Trabantti palveli kuitenkin sittemmin pitkään.

Työ oli tuolloin toisenlaista kuin tänään. Työsuojelusta ei paljon ymmärretty.

– Aineet olivat kovia. Spriiiliimaa kun päivän haisteli, niin iltapäivällä pyöri pikkupöhnässä. Asbestia käytettiin kaikkialla. Mutta ei niistä ihmeempiä jälkiä jäänyt. Asbestia on keuhkoistani etsitty, mutta ilman tulosta.

Kauko Kinnunen astui alalle juuri niihin aikoihin, kun koko rakennussektori kävi läpi kovaa myllerrystä. Tulivat uudet aineet, uudet menetelmät ja uudet ajatukset. 1963 hän lähti Lahteen, jossa Ruola lupasi kymmenen vuoden työt. Lahdessa ei ollut silloin paljon yrittäjiä, mutta kuntaan tarvitiin uusia kouluja ja sairaaloita. Lahteenhan tehtiin noihin aikoihin myös kaupungin ensimmäinen elementtitalo. Perhe jäi aluksi Turkuun, mutta seurasi myöhemmin perässä.

– Tuli kaikenlaista uutta. Hittasin ensimmäisen muovimaton 1963 Paimion keuhkotautiparantoloon. Silloisten elementtien kanssa oli kaikenlaista murhetta, monesti

ne olivat todella huonoja. Porukka sitten tasoitti ne työmaalla. Tässä tehtyä kaikenlaisia pieniä keksintöjä. Vuonna 1977 aloitin pumpputasotehomon, jota kehiteltiin sittemmin yhdessä Valken ja myöhemmin Partekin kanssa.

Nokia oli aikoinaan merkittävä työllistäjä, samaten sairaalat terveyskeskukset. Niiden lattiaita on tehty lähemmäksi 60. Kajaaniin Kinnunen teki ensimmäisen puoli-johtavan sairaalan leikkaussalinkin lattian.

Harvinaisen rakennusneuvoksen arvonimen Kauko Kinnunen sai 2006. Pelkällä rakentamisella ei arvonimeä saa. Takana on paitsi aktiivinen ura oman alan kehittäjänä, myös ansiot Lattian- ja Seinänpäällysteliitossa (alkuaan yhdistyksessä) sekä tarmo alan koulutuksen kehittämisessä.

1970-luvun alussa Lattian- ja Seinänpäällysteyhdistykseen mukaan tullut Kinnunen toimi 12 vuotta järjestön varapuheenjohtajana. Alan koulutuksen kehittämisessä hän urakoi paikallisesti ja myöhemmin valtakunnallisesti.

– Mielestäni myös urakoitsijan velvollisuuksiin kuuluu tehdä jotain työvoiman hankkimiseksi. Ei vain odottaa valmista. Tein aikoinaan ohjelman alan koulutuksen tuntijaosta Lahteen, ja sain työnvälitystoimiston mukaan. Kävin sitten Pietarissa opettamassa. Venäläisiä kävi kuutena vuotena koulutuksessa. Olivat hyvin halukkaita oppimaan, ja nyt useilla siellä on omat firmat. Kouluttajana toimi muutama vanhempi rakennusalan kaveri. Hyvin opettivat.

Eletyt vuodet jättivät jälkensä. Vaaka kertoi pahimmillaan 108 kiloa ja kilometrimittari vuodessa 120 000. Työmaita oli ympäri Suomea, ja elämä valui maanteille.

– 1990-luvulle tultaessa aloin pohtia, että mitä mieltä tässä on. Tällainen ruho ja pitäisi elää. Tuolloin olin kalassa Kuusamossa ja tein päätöksen, että tästä eteenpäin vietän viikon joka kuukaudesta Kuusamossa. Ja näin on menty. Vaimo muistutti vain, että pitää olla käytössä kolmen viikon kassa. Hän hoiti silloin konttoria.

Viime vuosi oli erityisen vaikea. Kuolema kolkutti lähellä. Kinnu-

nen kävi läpi sekä sydän- että aivoinfarktit. Sen verran vakava tilanne oli, että hautajaisia jo valmisteltiin. Lopulta viimeinen leikkaus kuitenkin onnistui.

– En ole koskaan pelännyt mitään. Eteen tulee mitä tulee. Eikä se kuolema pelkäämällä häviä. On tässä ollut tuuriakin, mutta paljon on myös pitänyt tehdä töitä. Nyt hommia painaa poikani Vesa. Hän teki mattohommia ensin 15 vuotta, tuntee alan ja tekee vieläkin perustöitä. Sukupolvenvaihdos yrityksessä tapahtui 2004, ja muutos on ainakin se, että poikani hoitaa itseäni paremmin taloutta. ■

”Yli 60 Lahden vuoden jälkeen olen savolainen yhä edelleen.”

Drone-tutkimus selvittää hankalien paikkojen kunnon

Lennoilla voidaan tutkia hankalia paikkoja, mm. siltojen ja tornien betonirakenteita.

Drone-tutkimus tarkastaa vaivattasellaiset paikat, joihin ei muuten ole helppoa päästä. Tällaisia ovat esimerkiksi korkeat rakennukset, sillat ja vesitornit, mutta myös hyvin ahtaat paikat, kuten putket ja säiliöt. Aikaa ja rahaa säästyy, kun julkisivu- ja rakennetutkimuksiin ei tarvita nosturiautoja ja monia henkilöitä.

Drone on pieni, miehittämätön ja kauko-ohjattava ilma-alus, jolla on monta eri nimitystä: nelikopteri, lennokki, drooni, kuvauskopteri jne. Viime mainittu nimi paljastaa olennaisen tiedon dronen tutkimuskäytöstä.

– Droneen voi kiinnittää kameran tai kameroita, joiden avulla voidaan tutkia erilaisia pintoja ja rakenteita. Korkearesoluutioinen kamera löytää rakenteiden ongelmat tehokkaasti, selvittää Kiwa Inspectan rakennetun ympäristön toimialan Etelä-Suomen aluepäällikkö **Terhi Hirvikorpi**.

Kuvien perusteella voidaan myös löytää ne kohdat, joita on

syitä tutkia tarkemmin esimerkiksi laboratorionäyttein.

– Dronen ottamista kuvista voidaan rakentaa 3D-malli, joka on kaiken muun tutkimusdatan kanssa myös asiakkaan käytettävissä pilvipalveluna. Tutkimusaineiston ja asiantuntijoiden analyysin ja suositusten pohjalta asiakas saa hyvän ja monipuolisen kokonaiskuvan kiinteistönsä rakenteiden ja pintojen kunnosta.

Lähelle kohdetta

Drone-tutkimus on parhaimmillaan muun muassa tornien, siltojen, vesitornien, kattojen, julkisivujen, tuulivoimaloiden ja merimerkkien kunnan selvittämisessä. Dronella päästään vaivattomasti lähelle sellaisia kohteita, jotka ovat aikaisemmin vaatineet erilaisia erikoislaitteistoja ja myös paljon aikaa.

– Korkeiden ja hankalasti saavutettavien paikkojen lisäksi dronea voi käyttää myös ahtaissa paikoissa, esimerkiksi säiliöiden ja putkien sisäpintojen tutkimisessa. Tähän soveltuu hyvin uusi pallomaisen kuoren suojassa oleva drone, joka on meillä käytössä. Suurin dronemme on puolestaan juuri meille räätälöity kahden kameran lennokki, joka sopii erinomaisesti ulkoilmakuvaussiin ja myös tuulisiin paikkoihin. Näiden lisäksi meillä on käytössämme myös drone, joka on

ominaisuuksiltaan näiden kahden ääripään väliltä. Kaikille droneille on omat käyttökohteensa, kertoo drone-tutkimuksen suunnittelussa alusta alkaen mukana ollut Hirvikorpi.

– Jokaisen drone-tutkimuksen kohdalla toimintatapamme on sama: asiakkaan tarpeet selvi-

tarvitse tehdä enää muita tutkimuksia. Drone-tutkimus yhdistetään kuitenkin usein muihin rakenteiden ja pintojen tutkimuksiin. Näitä ovat muut pintoja rikkomattomat NDT-tutkimusmenetelmät (Non Destructive Testing), jotka perustuvat esimerkiksi ultraääneen, tutka-aaltotekniikka-

kaan, sähkömagneettiseen induktioon ja digitaaliseen radiografiaan. Lisäksi käytössä on myös esimerkiksi timanttiporaus, jonka avulla rakenteesta saadut näytteet voidaan analysoida Kiwan Inspectan omassa laboratoriossa.

– Drone-tutkimus on nopea ja kustannustehokas. Sen tilaajat ovat useimmiten isännöitsijöitä,

tään ensin huolellisesti, drone laitetaan autoon ja dronen lennättyksen perehtynyt tutkija lähetetään kohteeseen. Jos tutkimuspaikka on alueella, jossa on rajoituksia lennokeiden käytölle, voi lentoluvan hankkiminen kestää päivästä muutamaan viikkoon.

Ei riko

Drone-tutkimus riittää joissain tapauksissa aivan sellaisenaan kertomaan kaiken olennaisen kohteesta, jolloin sen lisäksi ei

kiinteistöpäälliköitä tai muita rakenteen kunnosta vastaavia tahoja. Dronet tuovat kiinteistöjen tutkimukseen ja tarkastamiseen myös lisää turvallisuutta. Tutkijoiden – ja tutkimuksesta kiinnostuneiden asiakkaiden - ei tarvitse mennä itse fyysisesti korkeisiin tai ahtaisiin paikkoihin, vaan drone laitetaan tekemään tämä vaarallinen ja likainen työ, huomaattaa Hirvikorpi. ■

AITO JA ALKUPERÄINEN ÖLJYVAHA PUULATTIOILLE

- Käytetään yksinään tai yhdessä Osmo Color Öljypetsin kanssa
- Hyvä työstettävyyys
- Erinomainen riittävyys
- Helppohoitoinen, uusittavissa ja korjattavissa oleva pinta

Lisätietoja: www.osmocolor.com

UUTTA ammattilaiselta ammattilaiselle

Tasoinnamin uui standardi FINISSIMO YLEISTASOITE

RAKENNUSMATERIAALIN
RAASTUOKKA
M1

Finissimo yleistasoite

Tasaista pintaa ja tasaista laatua, helposti ja nopeasti.

Valkoinen, kipsipohjainen ja veteen sekoitettava tasoinnamin sopii seinien saumojen ja kolojen tyyttämiseen ja tasoinnamin sisätiloissa. Aina edullisessa 10 kg:n säkissä.

Paljon huomauttamista

Korjausrakentamisen työturvallisuuteen keskittyneen kaksivuotisen valtakunnallisen valvontahankkeen johtopäätökset ovat valmistuneet.

– Korjausrakentamisen työturvallisuudessa on paljon kehitettävää. Toisaalta osa yrityksistä hallitsee korjausrakentamiseen liittyvät vaarat ja toisaalta osalla asiat ovat rempallaan, kertoo ylitarkastaja Ville Lappalainen Etelä-Suomen aluehallintoviraston (AVI) työsuojelun vastuualueelta.

Hankkeessa tehtiin yhteensä 2 625 tarkastusta, joista korjausrakentamista tehneillä työmailla 2 312. Näistä 314 oli sellaisia työmaita, joissa kaikki tarkastettavat asiat olivat kunnossa.

Hankkeessa annettiin toimintaohjeita yhteensä 3 883 ja kehotuksia 233. Hallinnolliseen valmisteluun velvoite siirrettiin 17 tapauksessa ja väliaikaisia käyttökieltoja annettiin yksi. Seurantatarkastuksia tehtiin yhteensä 42.

– Asbestiyritysten toiminnassa nousivat suurimpina puutteina esille työnantajan yleisistä velvoitteista huolehtiminen. Puutteita havaittiin myös työterveyshuollon työpaikkaselvityksissä sekä työn vaarojen selvittämisessä ja arvioinnissa, kertoo Ville Lappalainen.

Asbestityömaatarkastuksilla keskeisimpinä puutteina olivat asbestipölynhallinnan suojaukset, asbestityön suunnitelmat ja altistumisalueen puhtauden varmistaminen. Osassa työmaita asbestityön ennakkoilmoituksissa oli täydennettävää tai sen keskeiset tiedot eivät olleet nähtävillä työmaalla ja asbestityön suorittamisen edellytykset olivat puutteellisia.

– Päätoteuttaja- pinoitus- ja purkuyritysten tarkastuksissa korjattavaa löytyi kemikaaliluetteloissa ja käyttöturvallisuustiedoissa. Työnantajan yleiset velvollisuudet oli hoidettu puutteellisesti myös monessa yrityksessä, ylitarkastaja Ville Lappalainen sanoo.

Korjausrakentamisen päätoteuttajien ja pinoitusurakoitsijoiden työmaatoiminnassa oli eniten huomauttamista henkilökohtaisten suojainten käytössä. Työmailta ei aina löytynyt kemikaaliluetteloja sekä pölyntorjunta oli monella työmaalla puutteellista.

Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksista kirja

Maankäyttö- ja rakennuslaki on muuttunut 18 voimassaolovuotensa aikana enemmän kuin vanha Rakennuslaki yli 40 vuodessa: runsas kaksi kolmasosa lain pykälästä on muuttunut. Keskeisimmät muutoksista liittyvät suunnittelu- ja lupamenettelyjen sujuvoittamiseen, valituslupajärjestelmän käyttöönottoon sekä

rakentamisen teknisen sääntelyn uudistamiseen. Kirjassa on myös otettu huomioon vireillä olevan maakuntaudistuksen keskeiset vaikutukset viranomaistehtäviin.

Maankäyttö- ja rakennuslaki Rakennustieto Oy, 2018

Luvatta tehdystä asbestipurkutyöstä sakkoja

Etelä-Pohjanmaan kärjäoikeus tuomitsi yksityisen elinkeinonharjoittajan kolmeen kymmeneen päiväsakkoon luvatta tehdystä asbestipurkutyöstä. Lisäksi hänet veloitettiin menettämään valtiolle rikoksen tuottama taloudellinen hyöty lähes kuusituhatta euroa.

Tuomion saanut tapaus koskee viime vuoden lopulla Kuortaneella tehtyä rakennuksen purkua. As-

bestipitoisia rakennusmateriaaleja ei oltu purettu asbestipurkuluvan omaavan yrityksen toimesta, vaan purkutyön oli tehnyt tuomion saanut elinkeinonharjoittaja ilman lupaa. Taloudellista hyötyä oli saatu mm. niin, että tuomion saanut elinkeinonharjoittaja ei ollut maksanut asbestipurkuluvan hintaa 700 euroa. Hyötyä saatiin myös niin, ettei asianmukaista huoltotilaa oltu tehty.

Kotimaiset DINO -henkilönostimet tarjoavat laajan valikoiman sekä itsekulkevia että hinattavia henkilönostimia. DINO -henkilönostimet tunnetaan korkeasta laadustaan, turvallisuudestaan ja tukevasta rakenteestaan. Ota yhteyttä niin etsimme juuri sinun tarpeitasi vastaavan nostimen!

nostin@rotator.fi
Terho 040 516 5600
Vesa 040 062 2873

DINO

www.rotator.fi

Tuottotie 4, PL 10, 33961 Pirkkala, puh. 03 2874 111
Linkinkuja 6-8, PL 34, 01741 Vantaa, puh. 09 8789 010

FINNBUILD

Olemme mukana FinnBuild-messuilla 10.-12.10.2018.
Tervetuloa tutustumaan alan parhaisiin koneisiin
osastollemme 7h130!

FinnBuild-messuilla esillä uusi
autoalustainen nostin DINO 230VT

ROTATOR

Ja pyörät pyörivät...

MASTERCRYL MS-N

MASTERCRYL MS-N akryylijärjestelmä soveltuu erityisesti kohteisiin, joissa tarvitaan hyvin kemiallista ja mekaanista rasitusta kestäviä tuotteita.

Karhennettu järjestelmä kestää erinomaisesti rasvoja ja puhdistusaineita. Ominaisuuksiensa vuoksi MASTERCRYL MS-N sopii loistavasti myös elintarviketeollisuuteen sekä suurkeittiöihin.

Suositteltu kerrospaksuus 2.0 – 6.0 mm.

JÄRJESTELMÄN EDUT

- Sisäilma M1-hyväksytty
- Nopea pinnoitusjärjestelmä
- Hygieeninen
- Elintarvikehyväksytty
- Karhennettu
- Nopea käyttöönotto, 1 vrk
- Hyvä kemikaalien kestävyys
- Paloluokka B_{fl} – S1

KÄYTTÖKOHTEET

- Sairaalat
- Julkiset tilat
- Logistiikkakeskukset ja varastot
- Tuotantotilat
- Paperi- ja metalliteollisuus
- Elintarviketeollisuus
- Keittiöt ja ruokalat
- Alueet, joissa kosteuserkkiä alustoja

Homeen- ja lahonestoaineet

BORACOL
Homeen ja lahon ehkäisyyn sekä
puhdistukseen puupinnoilla
rakenteissa ja ulkona

Puh. 020 780 9696
www.kirjojarit.fi

Julkisivutuotteet

BUILDING TRUST

www.sika.fi

Maalausalan työvälineet

SPEKTER **mako**
KAIKKI MAALAUSSALAN TYÖKALUT JA TARVIKKEET
OY GRÖNBERG & PALOMAA AB
Tiedustelut ja tarjouspyynnöt
www.gptukku.fi 09 757 0450 gp.jari@kolumbus.fi

**Laatutyökalut maalaukseen,
tapetointiin ja laatoitukseen.
Kotimaista tuotantoa
jo vuodesta 1960**

 Maalausväline
www.maalausvaline.com Puh. 09-8700 320

Ammattilaisen valinta jo vuodesta 1990
TYÖKALUT JA TARVIKKEET
maalaukseen, muuraus
laatoitus, lattiapinnoitus
JALMERI OY
06-8329220 / jalmeri@jalmeri.fi
www.jalmeri.fi

Liimat

 casco
 SCHÖNOX
www.casco.fi www.schonox.fi

Maalit

HENGITTÄVÄT MAALIT

UULA.FI

Findur
Julkisivumaalit ja pinnoitteet

Findur HT Oy

www.findur.fi

Elämä täynnä värejä. **eskaro**

Vanha Porantie 1890, 03400 VIHTI
puh. 0207 856 635
www.eskaro.fi

Coloria
Kotimaiset korkealuokkaiset
sisä- ja ulkomaalit

WWW.COLORIA.FI

**TEOLLISUUSMAALIT LAIVAMAALIT BETONIPINNOITTEET
PALOSUOJAMAALIT**

NOR MAALI
www.nor-maali.fi

myynti@nor-maali.fi puh. (03) 874 650

 sweppo

Useimmille käytetyille teollisuuslattiaille
kirkas akryyli, 2-k epoksinnoite ja
korjausmassa sekä saumausmassa,
nopea lateksi täyttöön, 1-k polyuretaani-
maalipinnoite. Kylmät piha-asfaltti- ja
vesikattopinnoitteet. ISO 9001 laatua

tehon
since 1974

Ammattilaisten palvelua 40 vuotta!
TEHOLEHTINEN OY
teho.lehtinen@teholehtinen.fi
puh. 040 573 0261, (03) 364 7340
www.teholehtinen.fi/työohjeet

Vedeneristys

Märkätilarakentaminen | Sisäilmäkorjaus

ILMOITTAUDU ARDEX-OPISTON
**MAKSUTTOMIIN
KOULUTUKSIIN**

Katso kurssikalenteri
www.ardex.fi

Tasoitteet

**Valmistasoitteet käsi-
ja ruiskutasoitukseen**
Työvälineet ja tarvikkeet
www.knauf.fi

Tapetit

 Laatutapetit
p. 03 884 5008
www.decta.fi
info@decta.fi

 marburg
WALLCOVERINGS

TAPETIT.FI
KAIKKI KOTISI TAPETIT

tapetit@tapetit.fi +358 2 837 69 480

... alan asialla jo
101 vuoden ajan !

Nostolavat, rakennushissit, rakennustelineet ja riipputelineet

HRK KONEVUOKRAAMOT

03 2772 555 • Tampere • Pirkkala • Kangasala • Hämeenlinna • Lahti • Vantaa

- Painehiekkapuhaltimet
- Raepuhalluskaapit
- Maalauslaitteet
- Rappauslaitteet

KOMPRESSORIKESKUS OY
Ajokinkuja 4, 33800 TAMPERE
Puh. 03-3612111 Fax. 03-3612138
www.kompressorikeskus.fi

PUHTI

LEGUAN®

Leguan Lifts Oy
Kotimainen henkilönostin
Sisä- ja ulkokäyttöön
Puhelin 03 347 6445

125 135 165 190

www.leguanlifts.com

RAKENNUSKONEVUOKRAAMO PIKAVUOKRAUS

Monipuolinen kalusto maalaustöihin,
remontointiin ja rakentamiseen.

- Maaliruiskut
- Tasoiteruiskut
- Rappausruiskut
- Nostimet
- Riippukelkat
- Telineet
- Timanttilaitteet
- Varastokontit
- Pienkoneet

Helsingin toimipiste
Hämeentie 105, Helsinki
p. 09 7012300
helsinki@pikavuokraus.fi

Vantaan toimipiste
Ylästöntie 121, Vantaa
p. 0400 776577
vantaa@pikavuokraus.fi

www.pikavuokraus.fi

Suojaustarvikkeet

Paloajatkamaton
FR DIN 4102-B1

LANDOLT
kip
JORMA™

Paloajatkamattomat Suojaustarvikkeet Saneerauskohteisiin!

Landolt FR on paloajatkamaton, itsekiinnittyvä
porras- ja yleissuoja, jolla on jopa laivateollisuuteen
hyväksytty palosuojausertifikaatti IMO Res.MSC.307(88)

- Paloajatkamattomat kennolevyt ja muovikalvot FR DIN 4102-B1
- Jorma FR paloajatkamaton remonttiovli FR DIN 4102-B1
- Räätelöidyt suojaustuotteet, myös FR paloajatkamattomina
- ZIP WALL FR paloajatkamattomat pikaseinät

RS **rstarvike.fi**
09-282 229 / rs@rstarvike.fi

Värinlukijat, värikartat, värijärjestelmät

NCS-järjestelmän lähtökohtana on se, miten silmä näkee eri värit.

Järjestelmä ei ole sidoksissa eri maalien käyttöön eikä värjättävään materiaaliin.

Maalattavan tilan jokaiselle pinnalle voidaan valita teknisesti sopivin maali. Silti pinnat on helppo sävyttää keskenään yhteensopiviksi.

VÄRIKARTAT - VÄRIMALLIT - VÄRINLUKIJAT

www.ncscolourfin.com

W S Y R B G

...alan asialla jo
101 vuoden ajan!

ETELÄ-SUOMEN LÄÄNI

AK-Lattiat Oy
0400 462 959
Ennekuja 1, 02270 Espoo
www.ak-lattiat.fi

EPA Lattiat Oy
010 8329 500
Avainkierto 21, 05840 Hyvinkää
jouni.rilla@epa-lattiat.fi
www.epa-lattiat.fi

Heikkinen Yhtiöt Oy
020 7280 780
Koivuhaantie 21, 01510 Vantaa
etunimi.sukunimi@heikkinen.fi
www.heikkinen.fi

Helsingin Mattotyö ja -myynti Oy
09 540 4000
Kyttäläntie 6, 00390 Helsinki
etunimi.sukunimi@hmtm.fi
www.hmtm.fi

SISTEK Kaakon Kumi Oy/
Sisustus-Kiinto Oy
0207 619 620
PL 35 [Harapaisentie 1],
53501 Lappeenranta
etunimi.sukunimi@sistek.fi
www.sistek.fi

Kantolan Parketti Oy
03 535 0300
Mäkeläntie 9, 13130 Hämeenlinna
www.kantolanparketti.fi
kantolanparketti@kantolanparketti.fi

Kodin Lattiat Oy
09 389 3523
Topiaksentie 3 A, 00760 Helsinki
teemu.koivu@kodinlattiat.fi

Lahden Lattia- ja Seinäpäällyste Oy
010 422 6880
Vieterikatu 6, 15700 Lahti
vesa.kinnunen@llsp.net
www.llsp.net

Lattiakolmio Oy
050 328 5570
Lirokuja 4, 00940 Helsinki
info@lattiakolmio.fi
www.lattiakolmio.fi

Nanten Oy
09 2747 970
Teollisuustie 6, 04300 Tuusula
etunimi.sukunimi@nanten.com
www.nanten.fi

Parketti expert Oy
019 367 756, 0400 445 906
Karstuntie 1233, 08480 Karstu
www.parkettiepert.fi

Parkettilattiat Salmi Oy
0500 816 952
Elontie 7, 00660 Helsinki

Romanoff Lattiat Oy
0600 550 010
Kisällintie 3 b, 01730 Vantaa
myynti@romanoff.fi
www.romanoff.fi

Parkettihuolto ja Saneeraus
P. Kemppainen Oy
09 8678 400 fax 09 8678 4014
Puolarmetsänkuja 6, 02280 Espoo
info@parketti-kemppainen.com
www.parketti-kemppainen.com

Päijät-Hämeen Laatulatoitus Oy
0400 99 344
Rekolankatu 15, 15150 Lahti
info@laatulatoitus.fi
www.laatulatoitus.fi

Päällystekolmio Oy
040 724 3647
Vantaanrinne 14 c/o 4, 01730 Vantaa

Seppo Finnilä Oy
0400 474 315, 040 7345 795
Äijänkalliontie 7, 12310 Ryttylä
finnila.seppo@kolumbus.fi

Suomen Lattiakeskus Oy
09 2766 930
Asentajantie 4, 01800 Klaukkala

Tekstiililattiat Kalevi Sääski Oy
020 7419 810
Tulppatie 22, 00880 Helsinki
www.tekstiililattiat.com

Tuusulan Mattotyö Oy
0400 560 300
Hankasuontie 5, 00390 Helsinki
toimisto@tuusulanmattotyö.fi

LÄNSI-SUOMEN LÄÄNI

Ahma-Lattiat
050 911 0686
Systäläntie 1 as. 34, 40530 Jyväskylä
janne.katka@ahmalattiat.fi
www.ahmalattiat.fi

Heikkinen Yhtiöt Oy
020 7280 780
Hyllilänkatu 14, 33730 Tampere
etunimi.sukunimi@heikkinen.fi
www.heikkinen.fi

Lakeuden Lattia Oy
010 279 36000
Rengastie 23, 60120 Seinäjoki
jim.rautiainen@lakeudenlattia.fi
www.lakeudenlattia.fi

Laattatyö Wikman Oy
0500 862 933
Vihnuskallionkatu 16, 37150 Nokia
laattatyö.wikman@yritys.inet.fi

Mattoasennus Olli Niinimäki Oy
0400 643 600, 0400 599 499
Ritarintie 22, 40930 Kinkomaa [Muurame]
mattoas.niinimaki@elisanet.fi

Oro Urakointi Oy
050 314 5042
Miilikatu 7, 40320 Jyväskylä
toimisto@orourakointi.fi
www.orourakointi.fi

Porin Mattotyö Ky
044 346 0004
Palokunnantie 2, 28360 Pori
janne.tommila@mattotyö.net
www.mattotyö.net

Oy Skandia Lattia-Golv Ab
040 565 1613
Rinnakkaistie 31 B 1, 65350 Vaasa
jukka.kanerva@skandalialattia-golv.fi
www.skandalialattia-golv.fi

Tammer-Lattiat Oy
0400 700925
Haikanvuori 1, 33960 Tampere
tammer-lattiat@tammer-lattiat.fi
www.tammer-lattiat.fi

Tampereen Lattiamestarit Oy
040 504 9129
Aarporankatu 15 B, 33840 Tampere
jorma.agren@lattiamestarit.fi
www.lattiamestarit.fi

Tampereen Pinta-Asennus Oy
03 3672 862
Rajasilta 1, 33880 Lempäälä
jari.korpela@pinta-asennus.fi
www.pinta-asennus.fi

TeppMan Oy
02 273 6666
Pitkämäenkatu 28, 20250 Turku
etunimi.sukunimi@teppman.fi
www.teppman.fi

Turun Tapetti ja Matto Oy
02 271 1000
Orikedonkatu 2, 20380 Turku
myynti@tapettijamatto.com
www.tapettijamatto.com

Turun Ykkösparketti Oy
02 251 1421
Pansiontie 48-52, 20240 Turku
tiedustelut@ykkösparketti.fi
www.ykkösparketti.fi

Oy Villen Parketti - Villes Parkett Ab
010 2291 770
Asemakatu 39, 65100 Vaasa
myynti@villenparketti.fi
www.villenparketti.fi

ITÄ-SUOMEN LÄÄNI

Heikkinen Yhtiöt Oy
020 7280 780
Linjakuja 4, 80140 Joensuu
etunimi.sukunimi@heikkinen.fi
www.heikkinenyhtiöt.fi

Kallan Parketti Oy
044 304 3532
Kirkkokatu 12, 70100 Kuopio
info@kallanparketti.fi
www.kallanparketti.fi

Kuopion Parkettiasennus Oy
0400 791 144
Kalevalankatu 10, 70500 Kuopio
info@dtf.fi
www.kuopionparkettiasennus.fi

OULUN LÄÄNI

Heikkinen Yhtiöt Oy
020 7280 780
etunimi.sukunimi@heikkinen.fi
www.heikkinen.fi
Lapin Lattiamestarit Oy
0400 309567
Taka-Löytyn katu 4
90150 Oulu

Matto Nurminen / Matnur Oy
08 8700 700
Tyrväntie 12, 90400 Oulu
tapani.niskanen@mattonurminen.fi
www.mattonurminen.fi

Oulun Sisustajat Oy
010 320 2300
Paljetie 10, 90140 Oulu
oulu.sisustajat@sisustustalo.net
www.sisustustalo.net/oulu/sisustajat

RK-Lattiat Oy
08 815 0150
Veistämötie 8, 90620 Oulu
www.rk-lattiat.fi

LAPIN LÄÄNI

Lapin Lattiamestarit Oy
0400 309 596, 0400 309 550
Aittatie 11, PL 41, 96101 Rovaniemi

Mattoasennus Ojala Oy
0400 896 980
Sipolantie 2, 96190 Rovaniemi
olli.ojala@mattoasennusojala.fi

PR-Sisustus Oy
020 787 1280 fax [016] 223 313
Keskuspuistonkatu 15-17, 94100 Kemi
www.pr-sisustus.fi

KANNATUSJÄSENET

Rautakesko Oy/
Sisustus ja kodin kalustaminen
010 53032
PL 75, 01301 Vantaa
fax 010 532 0859

RTV-Yhtymä Oy
019 7421 fax 019 730 246
Mattilantie 1, 11700 Riihimäki
etunimi.sukunimi@rtv.fi

Teollisuusjäsenet

Ardex Oy

Koskelonkuja 1 A 27, 02920 Espoo
puh. 09 6869 140
ardex@ardex.fi www.ardex.fi

Betton Oy Thoro Finland

Fallåker 1 D, 02740 Espoo
puh. 09 5102 517
juha.tamminen@betton.fi www.betton.fi

BOLON

Punavuorenkatu 1
00150 Helsinki
puh. 050 524 6114
www.bolon.com
johanna.rostedt@bolon.com

BOLON

Duuri Oy

Tapulikaupungintie 35, 00750 Helsinki
puh. 09 3510 5500 fax 09 3510 5222
duuri@duuri.fi www.dione.fi

DUURI Pro®

Forbo Flooring Finland Oy

Heikkiläntie 2, 00210 Helsinki
puh. 09 862 30 300 fax 09 862 30 301
maria.hagenaar@forbo.com www.forbo-flooring.fi

Gerflor Oy

Rekolanpohjankatu 3, 15300 Lahti
puh. 010 617 5150 fax 010 617 5152
etunimi.sukunimi@gerflor.fi www.gerflor.fi

Hansamex Oy

Sauvonrinne 19 c, 08500 Lohja
puh. 09 565 5010
www.hansamex.fi info@hansamex.fi

Karelia-Upofloor Oy

Microkatu 1, 70210 Kuopio
PL 1188, 70211 Kuopio
puh. 020 740 9300

Upofloor Oy

Souranderintie 2, 37100 Nokia
PL 8, 37101 Nokia
puh. 020 740 9600
www.kareliaparketti.fi
www.upofloor.fi
www.kahrs.com

UPOFLOOR®

Kiilto Oy/RT-osasto

Tampereentie 408, 33880 Lempäälä
(Kehätie, 33880 Sääksjärvi)
puh. 0207 710 100 fax 0207 710 101
etunimi.sukunimi@kiilto.com www.kiilto.com

Laattapiste Oy

Mestarintie 5, 01730 Vantaa
puh. 09 878 031 fax 09 890 832
www.laattapiste.fi

Lakan Betoni Oy

PL 42, 80101 Joensuu
puh. 020 748 1200 fax 020 748 1260
www.lakka.fi

Lampark Oy

Urheilutie 10, 35300 Orivesi
puh. 03 2730 440 fax 03 2730 441
lasse.lietsala@lampark.fi www.lampark.fi

Master Chemicals Oy

PL 122 (Askonkatu 9 A)
15101 Lahti, Finland
puh. 040 550 6649
info@master-chemicals.fi www.master-chemicals.fi

MASTER CHEMICALS OY

Saint-Gobain Rakennustuotteet Oy / Weber

PL 70 (Strömberginkuja 2), 00381 Helsinki
puh. 010 442 200 fax 010 442 2295
etunimi.sukunimi@e-weber.fi www.e-weber.fi

nora flooring systems Oy

Pinninkatu 53 C, 33100 Tampere
puh. 03 271 0640 fax 03 271 0650
info-fi@nora.com, etunimi.sukunimi@nora.fi
www.nora.com/fin

nora®

Oy Orient-Occident LTD

Ruukinkuja 2, 02330 Espoo
puh. 09 260 660
kari.suonpaa@orientoccident.fi www.orientoccident.fi

Pukkila Oy Ab

PL 29 (Pitkämäenkatu 9), 20251 Turku
puh. 0207 219 600 fax 0207 219 690
etunimi.sukunimi@pukkila.com www.pukkila.com

Tarkett Oy

Lars Sonckin kaari 16, 02600 Espoo
puh. 09 4257 9000 fax 09 4257 9090
etunimi.sukunimi@tarkett.com www.tarkett.fi

Travico Oy

Puutarhatie 22, 01300 Vantaa
puh. 09 477 0780 fax 09 477 07810
ville.ravila@travico.fi

tremco illbruck Oy

Vanha Parvoontie 238, 01380 Vantaa
puh. 09 5499 4500
tilaukset@tremco-illbruck.com
www.tremco-illbruck.fi

TrioFloor Oy

Perintötie 2d, 01510 Vantaa
puh. 09 8545 130 fax 09 852 1972
trio@triofloor.fi www.triofloor.fi

Oy Sika Finland Ab

Koskelontie 23 C, 02920 Espoo
PL 49, 02921 Espoo
puh. 09 511 431
www.sika.fi www.casco.fi www.schonox.fi

Unilin Finland Oy

PL 57, 00811 Helsinki
puh. 0400 449 383
arto.mustonen@unilin.com

Uudenmaan PR-Lattiat Oy

Nilsaksenpolku 2, 01510 Vantaa
puh. 09 228 9170 fax 09 228 91727
upr.slk@upr-slk.com

PINTAURAKOITSIJAT RY www.pintaurakoitsijat.fi

Unioninkatu 14, 00130 Helsinki Puhelin 09 12 99 501 etunimi.sukunimi@pintaurakoitsijat.fi

Etelä-Suomen Pintaurakoitsijayhdistys ry

ASKO ANTTILA OY
010 835 5800
pasi.anttila@askoanttila.fi
www.askoanttila.fi

HYVINKÄÄN REMONTTIKESKUS OY
019 430 745
PL 71 (Heleneinkatu 7)
05801 Hyvinkää

HÄMEENLINNAN MAALAU- JA MATTOTYÖ OY
040 508 6660
hmm@pp.inet.fi
www.maalausjamatto.fi

JORATA OY
0400 530 216
posti@jorata.fi

KARJALAN MAALAAMO OY
03 671 6151
info@karjalanmaalaamo.fi

LAATTA-ASENNUS HEIKKI HAKIO OY
0400 801 444
heikki.hakio@laatta-asennus.fi
www.laatta-asennus.fi

MAALAUSLIIKE REMULA OY
040 901 2051
maalausliike@remula.fi
www.remula.fi

PIRITAN SANEERAUS JA MAALAU
0400 885 657

T:MI PiSaMa
pirita.mikkolainen@gmail.com

RAKENNUSMAALAU JARI KOMONEN
0400 879 122
Merventie 44, 13720 Parola
jari.komonen@pp2.inet.fi

RAKENNUSMAALAU TAMMINEN OY
03 638 1589
olavi@rakennusmaalaustamminen.fi

RAKENNUSTAITO KUIVALAHTI OY
040 508 2359
kimmo.kuivalahti@pp.inet.fi

TASOITE JA MAALAU VIROLAINEN OY
03 435 4547
lidankalliontie 58 30100 Forssa

TTA MAALAU- JA SANEERAUSPALVELU OY
040 525 0263
Sepänkatu 3 D, 11710 Riihimäki
janne.niemi@ttasaneeraus.com
www.ttasaneeraus.com

VÄRILÄISKÄ OY
019 455 637
aki.salminen@varilaiska.fi
www.varilaiska.fi

Helsingin Maalarimestariyhdistys ry
www.hmmy.fi

A. NIEMISEN MAALAUSLIIKE OY
09 440 799
toimisto@anm.fi
www.anm.fi

AK-PINTAKÄSITTELY OY
0400 473 410
ak-pintakasittely@kolumbus.fi

EKN-GROUP OY
045 671 6272
joona.nurmilaakso@ekn-group.fi
www.ekn-group.fi

ENTISÖINTI ATHENE
0500 603 309
spede@kipsi.fi
www.kipsi.fi

HM-MAALAUSPALVELU KY
0400 414 891
matti.hovi@elisanet.fi
www.maalauspalvelu.net

JUSPEK OY
050 323 2532
juha.vierimaa@juspek.fi
www.juspek.fi

KESKUSTAN MAALAU JA RAKENNUS OY
09 884 0983
keskustan.maalausjarakennus@co.inet.fi

KORISTEMAALAAMO OCRA OY
044 308 6454
tujja.salin@koristemaalaamo.com
www.koristemaalaamo.com

KORISTEMAALAUS JA ENTISÖINTI
PIRJO LAHDENPERÄ OY
050 548 4982
pirjo.lahdenpera@suomi24.fi

LAINISALO RAKENNUSMAALAU OY
020 776 9621
erkki.harakka@lainisalo.fi
www.lainisalorakennusmaalaus.fi

LIEHUNEN OY
09 638 458
info@liehunen.fi
www.liehunen.fi

LTU-GROUP OY
010 841 2800
etunimi.sukunimi@ltu.fi
www.ltu.fi

MAALAAMO MTW OY
040 535 0401
alice.sacklen@mtw.fi
www.mtw.fi

MAALAAMO PAULI HIETANEN OY
0400 702 179
matti@mph.fi
www.mph.fi

MAALAUSLIIKE E. HINKKA OY
09 389 4344
hinkka@ehinkka.fi
www.ehinkka.fi

MAALAUSLIIKE KUIKANMÄKI OY
020 747 9231
toimisto@ma-ku.net
www.maalausliikehelsinki.com

MAALAUSLIIKE PASI POUTANEN OY
0400 446 130
maalausliike@poutanen.com
www.poutanen.com

MAALAUSLIIKE REPTON OY
0400 944 054
reptonoy@hotmail.com
www.repton.fi

MAALAUSLIIKE T. PYNNÖNEN OY
0400 705 635
teijo.pynnönen@kolumbus.fi

MAALAUSLIIKE TAPIO LILJA KY
0400 470 373
lijjat@dnainet.net

MAALAUSLIIKE VILÉN & SYRJÄNEN OY
010 271 6010
etunimi.sukunimi@maalausliike.fi
www.maalausliike.fi

NURMINEN WORKS OY
09 728 8570
mikko.mensio@nworks.fi
etunimi.sukunimi@nworks.fi
www.nworks.fi

NYKY-MAALAU OY
09 724 0125
tapio.tyllinen@nyky-maalau.inet.fi

OTE OY
0400 430 376
ote@ote.fi
www.ote.fi

OY IP MAALAAMO & MÅLERI AB
09 8364 4350
toimisto@ipmaalaamo.fi
www.ipmaalaamo.fi

OY MAALAU- JA ENTISÖINTI
RITARI & SMEDBERG LTD.
09 294 6526
pekka.ritari@pp.inet.fi

PENTTI MÄHÖNEN OY
0400 826 246
info@penttimahonen.fi
www.penttimahonen.fi

RA-URAKOINTI OY
09 350 9590
rauno.asplund@ra-urakointi.fi

RAKENNUS- JA MAALAUSLIIKE HELKAR OY
09 755 2944
info@helkar.fi

RAKENNUSLIIKE M. SEPPÄLÄ OY
010 239 8280
marko@mseppalaoy.fi

SORCOLOR OY
040 418 2005
erik.yrjana@sorcolor.fi
www.sorcolor.fi

SÄVYRAKENNE OY
09 3869 8160
etunimi.sukunimi@savyrakenne.fi
www.savyrakenne.fi

TASOITE JA MAALAU VESA OY
09 374 1881
anttila@vesaoy.fi

TASOITE JA MAALAUSTYÖ VISTA OY
045 656 6622
vista.oy@pp.inet.fi
joni.lindblom@vistaoy.fi

TRIASOLE PINNOITUS OY
09 347 8860
jari.jussila@triasole.fi
www.triasole.fi

TUPAMAALARIT OY
040 180 4811
asiakaspalvelu@tupamaalarit.fi
www.tupamaalarit.fi

UUDENMAAN PINTASUOJAUS OY
040 768 6377
uudenmaan@pintasuojaus.com
www.pintasuojaus.com

VELJEKSET LEHTINEN MAALAUSLIIKE OY
09 135 2516
maalaus@veljeksetlehtinen.com
www.veljeksetlehtinen.com

VUORIMAALAU OY
0400 456 608
tarmo.vuori@vuorimaalaus.fi

Itä-Suomen Pintaurakoitsijat ry
www.itasuomenpintaurakoitsijat.fi

ITÄ-SUOMEN JULKISIVUMAALAU OY
0400 578 747
jukka.puharinen@julkisivumaalausoy.fi

KML-MAALARIT OY
017 262 7988
niilo.kuronen@kml-maalari.inet.fi
www.maalauskuopio.fi

MAALAU REIJONEN OY
0400 679 836 Sami Reijonen
0400 671 290 Martti Reijonen
maalaus.reijonen@gmail.com
www.remonttijaalaalausjoensuu.fi

MAALAU- JA REMONTTIPALVELU MUJE OY
040 556 8450
juha-petri.muje@telemail.com
www.maalausjaremonttimuje.com

MAALAU- JA SANEERAUS H. SAITSEV
040 553 7996
harri.saitsev@pp.inet.fi

MAALAU- JA TASOITETYÖ PEHKONEN KY
0400 175 977
jouni.pehkonen@mbnet.fi

MAALAAMO VERNISSA KY
050 533 3764
mruotsa@dnainet.net
www.maalaamovernissa.fi

MAALAUSLIIKE KARTTUNEN OY
017 363 1723
info@maalausliikekarttunen.fi
www.maalausliikekarttunen.fi

MAALAUSLIIKE LESKINEN KY
050 331 7669
maalausliike@mikaleskinen.fi
www.maalausliikeleskinen.fi

MAALAUSLIIKE P. VIILIAINEN OY
050 313 2931
pentti@viiliainen.com
www.viiliainen.com

MAALAUSLIIKE POJAT OY
050 323 4782
pojat.oy@gmail.com

PINNOITUS-PEKKA OY
040 484 5836
janne.lentz@pinnoituspekka.fi
teemu.kumpulainen@pinnoituspekka.fi
www.pinnoituspekka.fi

PINTAKÄSITTELY VEKANNE OY
044 973 2661
veli-matti.elo@vekanne.fi
www.vekanne.fi

POHJOIS-KARJALAN MAALAUSSYHTYMÄ AY
0500 750 302
maalauussyhtyma@gmail.com

PRO-PINNOITUS OY
013 413 708
pro-pinnoitus@co.inet.fi
www.pro-pinnoitus.fi

RAKENNUSPALVELU AHOKAS OY
0400 752 662
kai.ahokas@pp.inet.fi
www.maalausjasisustustyo.fi

TASOITE JA RAPPAUS PETRI RÄSÄNEN OY
041 448 3011
posti@tasoitejarappaus.fi
www.tasoitejarappaus.fi

T:MI T. PULKKINEN
044 306 8549
tonipulkinen3@hotmail.com

Jyväskylän Maalarimestariyhdistys ry

ANTTI K OY
040 560 2813
jari.kontturi@anttik.fi
www.anttik.fi

JÄMSÄN MAALAUSSYHTYMÄ JA KUNNOSTUS OY
0400 510 548
teemu.hannula@jmk.fi
www.jmk.fi

K-S MESTARITYÖ OY
040 549 2155
tero.saikkonen@mestarityo.fi
www.mestarityo.fi

MAALAUSSYHTYMÄ PEITSO OY
0400 571 176
mkppeatso@gmail.com
www.peatso.fi

MAALAUSSYHTYMÄ PASI MAUNUAHO
040 593 4004
pasi@pasimaunuaho.fi
www.pasimaunuaho.fi

MAALAUSSYHTYMÄ PEKKARINEN OY
010 325 3110
sami@maalaussyhtymapekkarinen.fi
www.maalausliikepekkarinen.fi

MAALAUSSYHTYMÄ P. RAAPPANA
0400 643 451
pekka.raappana@kolumbus.fi
www.raappana.net

MAALAUSSYHTYMÄ KARI POHJA OY
0400 342 101
maalaustryo@kiinteistoinsoorit.fi

RAKENNUS & MAALAUSSYHTYMÄ KOSKINEN OY
0400 643 642
maalau.koskinen@elisanet.fi
www.rm-koskinen.fi

RAKENNUS- JA MAALAUSSYHTYMÄ ÄSSÄ-
MÄKI KY
0400 640 718
assamaki@kolumbus.fi

RAKENNUSPALVELU ARTO MATILAINEN OY
0400 543 669
rakennuspalvelu.amatilainen@elisanet.fi

REMONTTIPALVELU TOLAMO OY
0400 195 422
toimisto@remonttitolamo.fi

TASOITUS JA MAALAUSSYHTYMÄ VIILOS AY
050 526 3406
vesa.viilos@gmail.com

TIKKAPINTA OY
0400 548 521
esa.isotalo@tikkapinta.fi

VAAJASANEERAUS OY
044 581 3363
jukka@vaajasaneeraus.fi
info@vaajasaneeraus.fi
Kaakkoi - Suomen pintaurakoitsijat ry

AJ HÄMÄLÄINEN OY
050 304 8456
antti.hamalainen@ajhamalainen.fi
www.ajhamalainen.fi

AUTO- JA RAKENNUSMAALAAAMO RÖYSKÖ KY
05 453 4444
sami.roysko@sisustus.inet.fi

E. VOUTILAINEN OY
05 669 0600
e.voutilainenoy@e-voutilainen.fi
www.e-voutilainen.fi

J. PÖLJÖ MAALARIT OY
0400 488 991
jarmo.poljo@gmail.com

KAUSALAN PINNOITE OY
020 787 0980
info@kausalanpinnoite.fi
www.kausalanpinnoite.fi

KARHULAN SANEERAUS OY
044 055 0955
karhulan.saneeraus@gmail.com

KYMEN PINTAMAALAUSSYHTYMÄ KY
044 290 5545
markku.petman@kymp.net
www.pintamaalaus.net

KYMERÄ OY
05 228 8777
etunimi.sukunimi@kymera.fi
www.kymera.fi

LAATU-MAALAUSSYHTYMÄ MUHONEN OY
05 415 2117
posti@maalaussyhtymamuho.fi

MAALAUSSYHTYMÄ TIKKA OY
05 456 1195
katri.parkkima@maalaussyhtymatikka.com
www.maalausliikepekkarinen.fi

MAALAUSSYHTYMÄ AHTIAINEN OY
050 525 2788
hannu_ahtiainen@maalaussyhtymaahhtiainen.fi

MAALAUSSYHTYMÄ HEISKANEN OY
05 432 2100
e.heiskanen@e-heiskanen.fi
www.e-heiskanen.fi

MAALAUSSYHTYMÄ JAANA YLÄ-OUTINEN KY
040 513 6406
jaana.yla-outinen@co.inet.fi

MAALAUSSYHTYMÄ JORONEN OY
0400 739 169
maalaussyhtymajoronen.fi
www.maalausliike.fi

MAALAUSSYHTYMÄ K. VALJAKKA KY
040 589 0358
jari.valjakka@surffi.fi
www.maalausliikevaljakka.net

MAALAUSSYHTYMÄ KOUKONEN KY
0400 575 663
koukonenky@gmail.com

MAALAUSSYHTYMÄ PEUHKURI OY
05 411 8370
maalaussyhtymapeuhkuri.fi
www.maalaus-peuhkuri.fi

MAALAUSSYHTYMÄ PÖNTINEN OY
015 172 272
etunimi.sukunimi@maalaussyhtymapontinen.fi
www.maalausliikepontinen.fi

MAALAUSSYHTYMÄ SAMI AHTIAINEN OY
040 551 0564
sami.ahtiainen@maalaussyhtymaahhtiainen.fi
www.maalausliikeahhtiainen.fi

MAALAUSSYHTYMÄ V. LÄÄPERI OY
0400 790 542
maalaussyhtymavlaaperi.inet.fi
www.maalausliikelaaperi.fi

MAALAUSSYHTYMÄ MERILÄINEN OY
050 541 1777
janne.merilainen@maalipinta.fi

OTAVAN MAALAUSSYHTYMÄ OY
0500 636 783
juha.mesiainen@gmail.com
www.otavanmaalaustryo.fi

PARKETTI- JA MATTOTYÖ
M. MYRYLÄINEN OY
0500 557 207
mikko.myrylaainen@parketti-ja-mattotyö.
inet.fi
www.parkettimyrylaainen.fi

RAKENNUSPINNOITUS RANTANEN OY
040 540 8977
sami.rantanen@rprantanen.fi
www.rprantanen.fi

RASPAL OY
0400 487 561
jari.pallonen@raspal.fi
www.raspal.fi

SANEERAUS JA MAALAUSSYHTYMÄ RAAPPANA OY
040 772 1159
saneerausjamaalaus.raappana@pp.inet.fi

TASOITE AHONEN OY
040 506 6396
tasoite.ahonen@kymp.net

TASOITE JA MAALAUSSYHTYMÄ A & A SAVINAINEN OY
0400 553 411
aki.savinainen@savina.fi
www.savina.fi

TASOITETYÖ TUVIALA OY
040 581 5629
vesa.tuviala@gmail.com

TMI LECKLIN
0500 752 590
tmi.lecklin@kymp.net

VUOKSEN KORRO OY
0400 254 574
vesa.hannula@vuoksenkorro.fi
www.vuoksenkorro.fi

Kemin Maalarimestariyhdistys ry

KEMIN MATTO- JA MAALAUSSYHTYMÄ V. SOINI KY
0440 588 790
vesa.soini@hotmail.fi

MAALAUSSYHTYMÄ REIJO KOLPPANEN KY
0400 391 310
Nauskankatu 3, 94600 Kemi
aarni.kolppanen@pp.inet.fi

MATTO JA MAALAUSSYHTYMÄ J. NIKULA KY
050 435 8773
jorma.nikula@pp.inet.fi
www.mattojamaalausnikula.fi

MAALAUSSYHTYMÄ URHO REMES OY
0400 690 222
jp.remes@pp.inet.fi

Lahden Maalarimestariyhdistys ry **www.lahdenmaalimestarit.fi**

JAN SANEERAUS OY
0500 493 904
info@jansaneeraus.com
www.jansaneeraus.com

KAUSALAN PINNOITE OY
020 787 0980
info@kausalanpinnoite.fi
www.kausalanpinnoite.fi

LAHDEN KIINTEISTÖMAALAUSSYHTYMÄ OY
03 734 4990
Ketokatu 15, 15810 Lahti
lahdenkiinteistomaalausoy@co.inet.fi
www.lahdenkiinteistomaalaus.fi

LUJAMAALAUSSYHTYMÄ OY
050 63564
lujamaalaus@phnet.fi

MAALAUSSYHTYMÄ JA RAKENNUS A. HARTIKAINEN KY
03 756 2779
maalhart@maalaussyhtymaarakennus.fi

MAALAUSSYHTYMÄ ARI VAINIKKA OY
015 467 543
maalari.vainikka@rivakka.net

MAALAUSSYHTYMÄ VEIKKO E. NIEMINEN OY
0400 771 994
veikko.e.nieminen@phnet.fi
www.ven.fi

MAALAUSSYHTYMÄ K. NEVALAINEN OY
0400 492 339
Saarnikatu 4 A 2, 15520 Lahti
ki.nevalainen@phnet.fi

MAALAUSSYHTYMÄ T. KUITUNEN OY
0400 492 885
Metsä-Pekkalantie 11, 15610 Lahti
maalaustryo.kuitunen@phnet.fi

METROHIT OY
0400 716 187
posti@metrohit.fi

RAMO MIA
040 356 6065
jarmo.karppinen@ramomia.fi

SOLMASTER OY
03 780 2363
solmaster@solmaster.fi
www.solmaster.fi

T:MI ASKO KÖTTÖ
0400 491 271
asko.kotto@phnet.fi

VEIKKO SMOLANDER OY
040 595 5963
v.smolander@luukku.com

Länsi-Suomen Pintaurakoitsijat ry

COATING PARTNER
0500 124 580
pauli.mattila@coating.fi

LÄNNEN PINTAKÄSITTELY OY
02 823 9669
jukka.lankinen@lannenpintakasittely.fi

MAALAUSLIIKE HEINO OY
02 822 5361
maalausliike@maalausliikeheino.fi
www.maalausliikeheino.fi

MAALAUSLIIKE VELJEKSET KUTILA
0440 534 094
tero.kutila@gmail.com
www.veljeksetkutila.fi

RAUMAN MAALAUS-RAKENNUSHUOLTO OY
0500 720 836
petri.vuori@raumanmaalaus.net.fi
www.raumanmaalaus.fi

RAUMAN MAALAUS- JA TAPETOINTIPALVELU OY
0500 325 296
riitta.viljanen@rmtf.fi

SORCOLOR OY
040 418 2005
erik.yrjana@sorcolor.fi
www.sorcolor.fi

Läntisen-Uudenmaan Maalarimestariyhdistys ry

MAALAUSLIIKE H. PESONEN OY
0400 771 258
Reilininkuja 4
08150 Lohja

MAALAUSLIIKE TAPIO LILJA KY
0400 470 373
liljat@dnainternet.net

MAALAUSLIIKE STELMACHER & POIKA OY
0500 511 064
stelmacher.poika@dnainternet.fi
www.maalauslohja.fi

Oulun Maalarimestariyhdistys ry www.oulunpintaurakoitsijat.fi

HAUKIPUTAAN MAALAUS- JA REMONTTIPALVELU KY
0400 736 583
mikko.tienhaara@windowslive.com

HT-MAALAUS OY
040 127 2883
htmaalaus@gmail.com
www.ht-maalaus.fi

JOUNI FYRSTEN OY
0400 770 035
jouni.fyrsten@gmail.com

MAALAUS MAHTI OY
040 719 1628
marko.sarkiniva@maalausmahti.fi
www.maalausmahti.fi

MAALAUS- JA TASOITETYÖ M. SUOJANEN OY
0400 682 581
mika.suojanen@maalausjatasoitetyo.fi

MAALAUSLIIKE A. VIINIKKA OY
0400 684 458
aimo.viinikka@gmail.com

MAALAUSLIIKE ARI ERIKSSON OY
0400 991 329
sami@arierikssonoy.fi
www.arierikssonoy.fi

MAALAUSLIIKE M. ANNOLA OY
0400 919 281
matti.annola@gmail.com
www.maalausoulu.fi

MAALAUSLIIKE HAANPÄÄ OY
0400 760 648
maalausliike.haanpaa@gmail.com
www.maalausliikehaanpaa.fi

MAALAUSLIIKE TAKKUNEN AY
0400 700 095
toimisto@maalausliiketakkunen.com
www.maalausliiketakkunen.fi

MAALAUSLIIKE VELJ. NIINIMAA OY
08 312 1920
veljekset.niinimaa@dnainternet.net

MAALAUSPALVELU R. KURTTI OY
0400 890 662
rejjo.kurtti@pp.inet.fi

MESTARIMAALAUS SEPPÄNEN & TOIKKA OY
0400 460 886
jarmo.toikka@mestarimaalaus.fi

OULUN SEUDUN MAALAUS OY
040 963 1269
asiakaspalvelu@oulunmaalaus.fi
www.oulunmaalaus.fi

PINTAURAKOINTI FINGERROOS OY
050 592 2112
pekka.fingerroos@gmail.com
www.maalausliike-kokkola.fi

RS-INSTALL OY
0400 762 468
Olaskuja 13 A 1
90900 Kiiminki

SANEERAUS LAAKKO OY
0400 588 323
ilkka.laakko@saneerauslaakko.fi
www.saneerauslaakko.fi

SANEERAUS OLA-ARI OY
0400 870 368
saneerausolaari@gmail.com

T & J MAALAUS OY
0400 160 679
info@topmaalaus.fi
TERI-MAALARI OY
050 3231370
antti.rannisto@terimaalari.fi
www.terimaalari.fi

TEUVO JÄRVENPÄÄ OY
0400 580 172
teuvo.jarvenpaa@luukku.com
www.teuvojarvenpaaoy.fi

Pohjanmaan Pintaurakoitsijat ry www.ppry.fi

JARIN MAALAUSPALVELU OY
050 305 7326
jari.jaaska@gmail.com
www.jarinmaalauspalvelu.fi

KAUKOMAALAUS OY
0400 368 811
kauko.turunen@kaukomaalaus.fi
www.kaukomaalaus.fi

MAALAUSLIIKE JARI TUURI
0400 369 654
Alapääntie 292, 61400 Ylistaro
jari.tuuri@netikka.fi

MAALAUSLIIKE KÖYKKÄ KY
0400 766 958
tero.koykka@hotmail.com

MAALAUSLIIKE LAPIKISTO KY
0400 661 416
marko.lapikisto@pp.nic.fi

MAALAUSLIIKE MATTILA & LEHTIMÄKI OY
050 527 9387
rejjo.lehtimaki@maalausliike-ml.fi
MAALAUSLIIKE R. LEHTIMÄKI KY
040 535 7841
info@maalausliikelehtimaki.fi

MAALAUSTYÖ JARI-PEKKA KORHONEN
040 595 3501
Hirvijärventie 216, 61600 Jalasjärvi
jari-pekka.korhonen@netikka.fi

MAALAUSURAKOINTI M.PAANANEN
050 542 9167
marko.paananen@pp.inet.fi

PEKAN MAALAUS TMI
040 734 7636
pekka.ala-huikku@elisanet.fi
www.pekanmaalaus.fi

SOININ MAALAUSPALVELU KY
040 966 3592
Kaurakuja 1, 63800 Soini
janikotanen@hotmail.fi

SOININ SANEERAUS OY
0400 866 053
matti.honkola@soininsaneeraus.fi
www.soininsaneeraus.fi

VÄRIPIIRTO OY
06 450 6100
mika.vinni@varipiirto.fi
www.varipiirto.fi

Porin Maalarimestariyhdistys ry www.porinmaalimestariyhdistys.fi

LAATUMAALAUS NIEMINEN
044 5211 026
nieminen@laatumaalaus.fi
www.laatumaaalaus.fi

MAALAUSLIIKE AR OY
044 369 7391 [Kari]
040 707 6394 [Jukka]
ar@maalausliikear.fi
www.maalausliikear.fi

MAALAUSLIIKE SIMULA OY
0500 665 482
jarmo.simula@dnainternet.net

MAALAUSLIIKE TUOMIKOSKI OY
0400 719 595
jyrki.nieminen@maalausliiketuomikoski.fi
www.maalausliiketuomikoski.fi

PORIN MAALAUSTYÖT OY
040 551 9107
markku.laikkoja@porinmaalaustyot.fi

Rovaniemen Pintaurakoitsijayhdistys ry

JF-MAALAUS KY
0400 693 808
heimo.flinck@gmail.com
Katajankuja 7, 96910 Rovaniemi

MAALAUSLIIKE LAITILA OY
0400 393 410 [Kari]
040 550 4791 [Antti]
maalausliike.laitila@co.inet.fi

MAALAUS- JA TASOITETYÖT J. SINKKONEN OY
0400 693 266
juha.sinkkonen@ppb.inet.fi
www.maalaussinkkonen.fi

VASTUUREMONTTI OY
0207 498 880
kari.harmanen@vastuuremontti.fi
www.vastuuremontti.fi

Suomen Korroosiorakoitsijat ry www.sku.fi

CORRO-KOLMIO OY
02 529 9590
etunimi.sukunimi@corrokolmio.fi
www.corro-kolmio.fi

E. VOUTILAINEN OY
05 669 0600
e.voutilainenoy@e-voutilainen.fi
www.e-voutilainen.fi

KAUSALAN PINNOITE OY
020 787 0980
info@kausalanpinnoite.fi
www.kausalanpinnoite.fi

LÄNNEN PINTAKÄSITTELY OY
02 823 9669
jukka.lankinen@lannenpintakasittely.fi
www.lannenpintakasittely.fi

MAALAUSLIIKE E. HEISKANEN OY
05 432 2100
e.heiskanen@e-heiskanen.fi
www.e-heiskanen.fi

MAALAUSLIIKE PARTANEN OY
040 736 1117 [Kai]
040 578 0977 [Olli]
toimisto@maalausliikepartanen.fi
www.maalausliikepartanen.fi

MASTER FLOOR OY
010 666 3131
lasse.sulanto@masterfloor.inet.fi
www.masterfloor.fi

NURMINEN WORKS OY
09 728 8570
etunimi.sukunimi@nworks.fi
www.nworks.fi

PINTAVILEN OY
03 368 5516
pintavilen@pintavilen.fi
www.pintavilen.fi

RAKENNUS- JA MAALAUSPALVELU ÄSSÄ-
MÄKI KY
0400 640 718
assamaki@kolumbus.fi

TIKKAPINTA OY
0400 548 521
esa.isotalo@tikkapinta.fi

TRIASOLE PINNOITUS OY
09 347 8860
jari.jussila@triasole.fi
www.triasole.fi

SEINÄJOEN PINTAKÄSITTELY OY
0400 836 166
myynti@pintakäsittely.fi
www.pintakäsittely.fi

VOIKKAAN VUOKRAHALLIT KY
05 388 8088
voikkaan.vuokrahallit@co.inet.fi

VUOKSEN KORRO OY
0400 254 574
vesa.hannula@vuoksenkorro.fi
www.vuoksenkorro.fi

Tampereen Maalarimestariyhdistys ry
www.tremmy.fi

JANNE-TALOT OY
0400 973 721
kuntotarkastusjanne@gmail.com
www.kuntotarkastus.fi

MAALAAMO ORELL OY
03 377 2445
hannu.orell@maalaamoorell.fi

MAALAUSLIIKE PARTANEN OY
040 736 1117 [Kai]
040 578 0977 [Olli]
toimisto@maalauслиikepartanen.fi
www.maalauслиikepartanen.fi

MAALAUSLIIKE TANHUANPÄÄ OY
0400 739 328
tanhuanpaa@jippii.fi

MAALAUSLIIKE VAINIOMÄKI OY
03 255 9500
sami@maalauслиikevainiomaki.fi

MAALAUSPALVELU LAINE OY
0400 730 690
jarmolaine@kolumbus.fi
www.maalau spalvelulaine.com

MAALAUSPALVELU OLLI HIETANEN OY
03 344 4049
maalau spalvelu.ollhiietanen.oy@tpnet.fi

MAALAU SURAKOINTI ISMO WALLEND AHL KY
040 704 487
ismo.wallendahl@iwallendahl.com
www.iwallendahl.com

MASTER FLOOR OY
010 666 3131
lasse.sulanto@masterfloor.fi
www.masterfloor.fi

MESTARI RAMIN TYÖ OY
050 441 3621
rami.karivieri@mestariirami.fi
www.mestariirami.fi

PMK-MAALAAMO KY
0400 632 411
markku.tyven@kolumbus.fi

RAKENNUS-REMONTTI-RÄSÄNEN
050 383 5353
pasi@rakennusrasanan.fi

RAKENNUSMAALAU S TAISTO JOKINEN OY
03 265 6820
rkmjoki@luukku.com

REMONTTIKAKSIO OY
0500 637 496
Käyräkuja 30
33430 Ylöjärvi

RM-MAALAU S JA RAPP AU S OY
050 521 5191
Ruovedenkatu 14 A 5
33720 Tampere

SANEERAUSMAALAU S OY SANTANEN
0400 737 967
saneerausmaalaus@kolumbus.fi
www.saneerausmaalaussantanen.fi

SL RAPP AU S OY
050 598 1144
sami.lankinen@slrappaus.fi
www.slrappaus.fi

SÄVYKULMA KY
0400 627 473
savykulma@gmail.com
www.savykulma.fi

TAMPEREEN MAALAAMO OY
0400 621 262
toimisto@tampereenmaalaamo.fi
www.tampereenmaalaamo.fi

TAMPEREEN MAALAU S JA RAPP AU S TYÖ T OY
0400 508 008
jyrki.saesvuo@tampereenmaalausjarap-
paustyot.com

TAMPEREEN TAPETOINTI JA MAALAU S
040 833 2002
mariannekyronen@hotmail.com

TELAKALLE
050 363 4849
maalau smestari@gmail.com
www.telakalle.fi

TMI HARRI K. ANTTILA
0400 622 300
tmi.harri.anttila@netti.fi
www.harrikanttila.fi

TRIASOLE PINNOITUS OY
09 347 8860
jari.jussila@triasole.fi
www.triasole.fi

TYÖLÄ OY
044 339 9960
tyola.oy@gmail.com

Turun Maalarimestariyhdistys ry
www.turunmaalariyhdistys.fi

ETELÄ-SUOMEN MAALAU S-JA KII NTEISTÖ
OY
0400 227 121
aulis.virtanen@ranolift.fi
www.maalau sturku.fi

JMP YHTIÖ OY
0500 530 408
pekka.nieminen@jmpyhtio.fi
www.jmpyhtio.fi

ILVESKORRO OY
0400 824 792
ilveskorro1@co.inet.fi

KII NTEISTÖMAALAU S P. JÄRVINEN OY
0400 791 807
petri.jarvinen@pjarvinen.fi
www.pjarvinen.fi

KIRJALAN MAALAU SPALVELU OY
045 675 5349
katja.harberg@kirjalanmaalau spalvelu.fi
www.kirjalanmaalau spalvelu.fi

LOISTOMAALAU S OY
040 872 9751
palmeiromartin@hotmail.com
www.palmeiro.fi

MAALAU S T. JÄRVINEN OY
02 479 6341
Pronssikuja 1,21410 Vanhalinna
tuija.boege@maalau sjarvinen.fi

MAALAU SLIIKE HELIN OY
02 431 7219
ilkka@maalau sliikehelin.fi
www.maalau sliikehelin.fi

MAALAU SLIIKE KAKSIO OY
044 299 4095
info@maalau sliikekaksio.fi
www.maalau sliikekaksio.fi

MAALAU SLIIKE KALLIO OY
044 501 8398
posti@maalau sliikekallio.com

MAALAU SLIIKE MIKA AALTONEN OY
0400 822 074
posti@maoy.fi
www.maoy.fi

MAALAU SLIIKE TIMO RANDELL OY
02 248 1533
timo.randell@saunalahti.fi

MAALAU SLIIKE U. RAJALA OY
0400 784 357
maalau sliike.u.rajala.oy@pp1.inet.fi
www.maalau sliikeurajala.com

MAALAU SURAKOINTI AALTO OY
02 210 7700
jarmo.aalto@maalau surakointiaalto.fi

MR-MAALAU S OY
0400 459 411
mr-maalau soy@pp.inet.fi

OY MILOSAN AB
02 242 4049
ilkka.kallio@milosan.fi
www.milosan.fi

PK URAKOINTI OY
0400 919 767
jarmo.ojanpera@pkurakointi.fi
www.pkurakointi.fi

SALAMASANEERAUS OY
02 435 5001
salamakeskus@salamasaneeraus.fi
www.salamasaneeraus.fi

SANEERAUS JA MAALAU S ERANDER OY
0500 783 389
saneeraus.maalau s@erander.inet.fi

TASOITE- JA MAALAU S TYÖ T NIKULA KY
050 530 1818
pasi.nikula@tasoitnikula.fi
www.tasoitnikula.fi

TURUN RAPP AU S JA NOSTOLAVAPALVELU
0400 830 051
Puutarhantie 22, 21250 Masku
markku.yrtti@gmail.com

US-MAALAU S OY
0400 523 131
timsten@gmail.com

Lehti pintakäsittelyalan ammattilaisille!

Aikataulu 2018

Nro	Varauspäivä	Ilmestyy
4	9.11.	14.12.

ilmoitusmyynti

Helsingin Mediamyynti Oy Tuula Mård
040 757 4062
toimisto@helsinginmediamyynti.fi

sidosryhmät

päätoimittaja Timo Järvinen
ote@ote.fi

VÄRI JA PINTA • PINTAKÄSITTELYALAN AMMATTILEHTI 2017

Värisoinnut huonetilan vaikutelman muodostajina

Ruokailuhuoneen värikuvassa huoneen vaaleus tekee sen ilmavaksi ja avaraksi. Värien vilpoisa raittius tekee huoneen miellyttäväksi ja virkistäväksi. Ennen vanhaan väritettiin ruokailuhuone tummin ruskein ja vihrein värisävyin. Akkunoissa riippuivat tummat ruskeat ikkunaverhot. Käsitettiin, että lämpö ja hämärä lisäävät ruokahalua ja tekevät ruuat miellyttäväksi. Nykyään on tultu käsitykseen, että kepeä ja raitis viileys ja valoisuus tekevät ruokailuhuoneessa oikean vaikutuksen.

Yksityiskohtaisemmin kuvaamme tarkastellessamme toteamme, että huoneen seiniin on onnistuttu saamaan erittäin puhtaalta vaikuttava ja raitis, mutta hillitty sininen värisävy. Permanto ei häiritse seinien ja katon väriä, koska se on pidetty vihreähkön kellertävänä, jota värisävyä on myös seinissä, siis samaa valovivahdusta kaikkialla.

Huoneen eloisuutta lisäävinä pikkuväreinä on sen yleisestä sinisestä lainattu tummempi kirkas sininen, sekä aivan vähäisenä lisänä virkeä kirkas punainen. Huoneen vaikutus on näin saatu puhtaaksi ja virkistävän reippaaksi.

Maalarilehti 1/1938

Autojen muotivärit

Viimeinen "The Decorator" selittää, autotehtailija Fordin tässä äskettäin sanoneen, että hänen tilaajansa voivat vapaasti määrätä auton värin – kun se ei vain poikkea mustasta. Onhan siinä erilaisuutta liikkuu värisointujen alalla. Musta näyttääkin tänä vuotena olevan yleisin autojen väri. On laskettu, että sitä on 60 sadasta kaikista uusista vaunuista. Seuraavalla sijalla on tumman sininen, ehkä noin 20 sadasosana, seuraavana heikkona kolmosena olisi harmahtava vihreä ja loppuina sitten muut sekävärit.

Maalarilehti 4/1938

Ja taas me reissasimme

Kun työmiehemme määräsivät tamperelaisille maalarimestareille kesäloman erittäin ihanaan vuodenaikaan, käytimme tilaisuutta hyväksemme ja matkustimme ulkomaille Eestiin. Ostettuamme Helsingissä itsellemme Viron kruunuja kipusimme Ariadne-lavaan, jolla alkoi matkamme kohti Tallinnaa.

Astuttuamme maihin Tallinnassa, oli ensivaikutelma, että maa on nousemassa siitä alennustilasta, jossa se on vuosisatoja ollut. Rakennuksissa näkyi taistelujen jälkiä, joita kyllä oli paikattu. Vanhoja taloja oli kohennettu asuttavaan kuntoon. Lopulta oppaamme ohjasi meidät hotelli Roomaan, joka oli valtaisa laitos kolmine ravintoloneen.

Ammattimiehen silmin vaikuttaa Tallinan ulkoasu jollain tavoin jälkeenjäänneeltä. Itämainen värikirjavyys torakanvihreästä italianpunaiseen olivat puutalojen ulkoseinien vallitsevina väreinä. Ulkomaalauksia olikin erittäin vanhan kaupungin osassa työn alla vallan tavattomasti. Maalarien ammattitaso näytti yleensä heikonpuoleiselta. Kalkkia oli maalattavan seinän kohdalla kadulla ja ikkunaruuuduissa enemmän kuin seinissä. Sisäpuoliset maalaukset olivat yleensä kolmannen luokan käsittelyä, joskin emaljityötäkin näkyi joukossa.

Vaikka Tallinnan asukasluku on yli 100 000, on siellä ainoastaan kymmenkunta maalausliikettä. Liikettä saa harjoittaa ainoastaan valtion erityisen viraston luvalla ja sen alaisena. Sama virasto määrittelee töiden hinnat ja työmiesten palkat. Työntekijäkään eivät saa työskennellä omaan laskuunsa, vaan ainoastaan viraston hyväksymissä liikkeissä.

Hintaso on Virossa jokseenkin sama kuin meillä, ehkä hiukan korkeampi. Ihmeellistä oli, vaikka väkijuomia on vapaasti saatavissa, ei päihtyneitä näkynyt ensinkään.

Maalarilehti 7/1938

Kuinka paljon maalareita?

Erään ruotsalaisen tilaston mukaan Ruotsissa olisi kaikkiaan noin 17 000 maalaria. Meikäläinen käsityöläistilasto kai on hyvin heikolla kannalla, niin ettei mellä ole täydellistä tietoa myöskään maalareistamme. Jos asukasluvun mukaan laskisimme, tulisi meikäläisten maalarien lukumääräksi 11 000. Luku tuntuu kuitenkin paremmin liian suurelta kuin liian pieneltä. New Yorkin maalari-luvun ja asukasluvun suhteen mukaan olisi Suomessa maalariäärä 5 500.

Maalarilehti 4/1938

Suomalaista perheyrittäjyyttä jo vuodesta 1951

Parasta ammattilaiselle!

TITAN

UUTUUS!

**TITAN POWRBEAST 7700 E
SÄHKÖHYDRAULINEN KORKEAPAINERUISKU**

Uuden teknologian digitaalisesti ohjattu hydraulinen pumppu! Soveltuu valmistasoitteiden, palosuojamaalien, pinnoitteiden ja rakennusmaalien ruiskuttamiseen. Maksimipaine 250 bar. Maksimituotto 6,0 ltr/min. Sis. korkeapainepistoolin, 15m 3/8" ruiskutusletkun, kääntösuutinlaitteen ja kääntösuuttimen.

6300,- **Nettohintaan!**
alv. 0 %

**CURA PP-13250
POLTTOMOOTTORIPAINEPESURI**
Honda tehokkaalla GX390 13 hv moottorilla varustettu pesuri. Maksimipaine 250 bar. Maksimituotto 16 ltr/min.

Sis. pesurin, varrellisen pistoolin, 4 suutinta ja 15 m letkua.

**Loppuerä
syksyn
nettohintaan!**

1499,- alv. 0 %

CURA

RTV-YHTYMÄ OY
www.rtv.fi

. FH42

VALKAISIMME VEDENERISTEEN JA LISÄSIMME TYÖAIKAA!

UUSI **ARDEX 8+9 LW**

ARDEXacademy
TRAINING EXCELLENCE

MÄRKÄTILAPÄIVÄ | SISÄILMAPÄIVÄ

Katso kurssikalenteri ja ilmoittaudu ARDEX-Opiston maksuttomaan koulutukseen osoitteessa

ardex.fi/ardex-opisto/alkataulu

mestarit-express

...jouhevin hankintakanava.

Maalarimestarien Oy

www.mestarit.fi

Helsinki	Niityläntie 4	0207 8610 22
Helsinki	Hankintapalvelu	0207 8610 23
Helsinki	Hermannin rantatie 12	0207 8610 28
Espoo	Luomannotko 2	0207 8610 30
Tampere	Kuoppamäentie 1	0207 8610 33
Turku	Viilarinkatu 10	0207 8610 36
Oulu	Paljetie 12	0207 8610 38
Maalarimestarien Oy, hallinto Hki		0207 8610 20